

Religion i Danmark 2013

En e-årbog fra Center for SamtidsReligion
5. årgang

Indhold

0. Religion i Danmark 2013.....	5
1. Kristne og kristendomsinspirerede trossamfund og menigheder.....	14
2. Islamiske og islam-inspirerede trossamfund og menigheder.....	70
3. Buddhistiske trossamfund og menigheder.....	98
4. Hinduistiske og hinduistiske inspirerede trossamfund og menigheder	110
5. Jødiske Trossamfund og menigheder	114
6. Øvrige Trossamfund og menigheder	116
7. Artikler om Religion i Danmark 2013.....	119
7.1 Kristendom i celleform – gruppestrukturer i kristendom i Danmark.....	119
7.2. Mirakuløs helbredelse – Forventninger flytter bjerge blandt karismatiske kristne i Danmark	126
7.3 En kirke eller flere kirker? De ortodokse kirker i Danmark	132
7.4 Folkekirken i tal 2012 – Hvad Skjern siger om Folkekirkens fremtid	138
7.5 Samtidsreligion i gymnasiet – Erfaringer fra Feltarbejde	143

ISBN **978-87-993982-5-6**

0. Religion i Danmark 2013

Introduktionsartikel af Marie Vejrup Nielsen, lektor, Religionsvidenskab, Aarhus Universitet (E-årbogsredaktør)

På baggrund af oplysninger indsamlet om godkendte og anerkendte trossamfund i Danmark i 2012 kan vi igen i år pege på tendenser inden for udviklingen af religion i Danmark i dag. Årets udgave af Religion i Danmark indeholder en præsentation og analyse af de nye grupper, som er godkendt i 2012 (3 kristne og 2 buddhistiske). Derudover er der tal og analyser om alle godkendte og anerkendte trossamfund, som det har været muligt at få kontakt med. Og der er også en række artikler med perspektiver på hvordan religion ser ud i Danmark i dag:

- **Kristendom i celleform – gruppestrukturer i kristendom i Danmark.** Stud. mag. Lars Buur Nørlev har bidraget med en artikel om udviklingen af nye former for gruppestrukturer inden for kristne miljøer inden for og uden for Folkekirken (Aarhus Valgmenighed og Citykirken). Her peger han på hvordan inspirationen fra USA og England spiller en stor rolle i udviklingen hos disse grupper.
- **Mirakuløs helbredelse – Forventninger flytter bjerge blandt karismatiske kristne i Danmark.** Ph.d.-studerende Ella Paldam har skrevet en artikel om Mission Danmark med vægt på deres helbredelsespraksis og ser nærmere på hvad der indgår i religiøs helbredelse i en dansk kontekst.
- **En kirke eller flere kirker? De ortodokse kirker i Danmark.** Lektor Annika Hvithamar bidrager med en artikel, der sætter fokus på udviklingen inden for de ortodokse miljøer i Danmark, hvor der netop i disse år sker en stor vækst.
- **Folkekirken i tal 2012 – Hvad Skjern siger om Folkekirkens fremtid.** Lektor Marie Vejrup Nielsen bidrager med en artikel om udmeldelser fra Folkekirken i 2012 og hvad denne udvikling peger på i lyset af debatten om de høje udmeldelsestal.

- **Samtidsreligion i gymnasiet – Erfaringer fra Feltarbejde.** Gymnasielektor Signe Elise Bro har skrevet en artikel, som fortæller, hvordan man kan arbejder med samtidsreligion i gymnasiet med vægt på, hvordan man kan integrere feltarbejde i undervisningsforløb.

Vi har i denne udgave valgt for første gang at sammenligne med tal indsamlet i den første e-årbog om Religion i Danmark. E-årbogen udkom for første gang i 2009 med tal fra 2008. Dette giver således mulighed for at sammenligne over en 5-årig periode, hvilket er gjort i denne udgave med særlig vægt på de kristne grupper. Analyser af de øvrige grupper i samme periode vil være en del af e-årbogsudgivelse næste år. Derudover er der, hvor det var muligt, lavet en analyse over en 20-årig periode ved at sammenligne tal indsamlet af Danmarks Statistik som dækkende for 1992. I det følgende vil nogle af resultaterne af disse sammenligninger blive fremhævet. Der henvises i øvrigt til introduktionerne til de øvrige års udgivelser for en beskrivelse af nogle af de overordnede tendenser, såsom migrantreligion, og for artikler om hvordan religion ser ud i Danmark i det 21. århundrede.

Hvad vi ser i tallene – 2013

Ifølge familiestyrelsens liste var der i 2012 følgende antal grupper:

- 89 kristne trossamfund
- 8 hinduistiske trossamfund
- 13 buddhistiske trossamfund
- 23 muslimske trossamfund
- 3 jødiske trossamfund
- 5 øvrige trossamfund

Hvis vi sammenligner over en 20-årig periode, og dermed går ud fra statistikken for 1. januar 1993, så er der som de foregående år en generel udvikling, nemlig en forøgelse af antallet af trossamfund. På listen fra Statistisk Årbog for 1. januar 1993 er der 24 anerkendte trossamfund, og ud af de 24 anerkendte i 1992 var 21 kristne. I dag har vi 115 godkendte og anerkendte trossamfund jf. Familiestyrelsens liste. Og selvom nogle af disse 115 er ophørt og der er sket andre forandringer inden for grupperne, er der stadigvæk tale om en markant udvikling. Denne udvikling skyldes dels, at man har godkendt en række muslimske grupper siden 1992, hvor de ikke optrådte i statistikken som sådan. Og dels, at der er kommet en lang række nye kristne grupper til. Der har også i perioden været en vækst inden for de andre kategorier, såsom de hinduistiske og buddhistiske miljøer. Hvis vi skal se på medlemstal over den 20-årige periode er det således kun en begrænset mængde trossamfund vi kan se på, og her også primært kristne grupper.

Vi har i tidligere udgaver peget på en overordnet udvikling i form af vækst inden for bestemte kirker, hvor særligt den katolske kirke i Danmark skiller sig ud med en vækst fra 31.492 pr. 1. januar 1993 til 40.507 pr. 1. januar 2013.

En anden gruppe med vækst i den 20-årige periode er Den Apostolske Kirke i Danmark, der går fra 2.042 til 3.500 medlemmer, en udvikling der dokumenteres af de mellemliggende tal, som viser en stigning, også når der tages højde for at et af problemerne med sammenligningen over 20 år kan være, at der ligger forskellige kategorier af medlemmer til grund, f.eks. om børn tælles med i alle årene eller ej. Dette forbehold gælder for alle sammenligninger med tal uden for e-årbøgerne selv, hvis det ikke fremgår tydeligt hvordan man opgør sit medlemstal. Mormonsamfundet har en lille stigning fra 4228 til 4388. Og også Metodistkirken ser en stigning i perioden fra 1534 til 2000.

Andre grupper har i den 20-årige periode oplevet et fald såsom Baptistkirken, Syvende Dags Adventisterne, Frelsens Hær, og Jehovas Vidner. Når det gælder de to sidste, ser det dog ud til, at faldet er vendt til en lille vækst inden for de senere år, hvis vi sammenligner vores egne oplysninger fra e-årbøgerne med tal fra 2008 og 2012. Her er der hos Jehovas Vidner sket en stigning fra 14.500 medlemmer til 14.719 og i Frelsens Hær en stigning på ca. 20 nye medlemmer. Dette er naturligvis små tal, der kan påvirkes af meget små udsving. Men det peger alligevel på, at det er nødvendigt at have tal løbende fra grupperne, hvis man skal se på tendenser i udviklingen. Historien om et fald over 20 år kan nuanceres med tal, som viser, at nogle grupper har vendt udviklingen inden for de seneste 5 år.

Uden for det kristne materiale er det kun muligt at følge udviklingen over 20 år hos Bahai og Det Mosaiske Trossamfund. Bahai har haft en lille stigning fra 285 medlemmer til 338 medlemmer. Og det Mosaiske Trossamfund et fald fra 3378 medlemmer til ca. 2300 medlemmer. Karma Kadjy Skolen har en nedgang over de 20 år fra ca. 1000 til i dag, hvor gruppen har ca. 200 medlemmer og ca. 300 tilhængere derudover.

Som nævnt, gælder det for alle disse grupper, at en sammenligning over 20 år indebærer nogle vanskeligheder, da vi ikke kan se hvilke medlemsdefinitioner, der ligger bag opgørelsen fra 1992. Der kan således være udsving, der skyldes, at man i dag tæller grupper med som ikke før indgik (så som børn), at man har ændret sin medlemsforståelse eller, at man er begyndt med en mere præcis registrering (for yderligere om hvordan vi indsamler tallene og spørgsmål om, hvordan man kan tælle religion, se <http://samtidsreligion.au.dk/religion-i-danmark/rel-aarbog09/intro/>).

Medlemstal/År	1992	2008	2012
Baptistkirken i Danmark	5766	5260	5389
Den Apostolske Kirke i Danmark	2042	3000	3500
Den katolske kirke i Danmark	31.492	37.123	40.507
Den Nyapostolske Kirke i Danmark	375	300	
Det ortodokse russiske trossamfund	118		
St. Alban´s English Church	139		100
Frelsens Hær	1653	1178	1190
Jehovas Vidner	16.457	14.500	14.719
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige	4228	4500	4388
Metodistkirken i Danmark	1534	2006	2000
Pinsekirken	5004	5185	5135
Svenska Gustafs församlingen i København	1500	1000	
Syvende-dags Adventistkirken, Danmark	2979	2537	
The International Church for Copenhagen	200		120
Det Mosaiske Trossamfund	3312	2075	2300
Bahai	289	350	339
Buddhistcenter Karma-Kadjypa Skolen	1100	1000	200

Tallene peger således på, at en del af de kristne grupper, som var til stede i Danmark for 20 år siden også er til stede i dag og oplever en forholdsvis stabil udvikling i det 21. århundrede. Hvis vi ser på udviklingen og flytter fokus fra medlemstal til diversitet inden for de forskellige religioner, så er det klart at udviklingen inden for det muslimske miljø peger på den største forandring i form af repræsentation af forskellige dele af nationale og etniske grupper, samt forskellige retninger inden for islam. Denne udgave af e-årbogen har ikke set på de muslimske tal over en 5-årig periode.

Inden for det kristne materiale er der i den 20-årige periode særligt vækst inden for forskellige frikirker, og inden for det ortodokse miljø. Hvor der i 1992 var én ortodoks kirke på listen, er der i dag 11. Og der angives at være 182 medlemmer af den russisk ortodokse kirke i Danmark i 1992, hvorimod dette tal i dag er meget højere. Derudover er russisk ortodoks kristendom i dag tilstede i form af tre forskellige kirker med baggrund i miljøet. Udviklingen

inden for det ortodokse, såvel som det muslimske miljø, og inden for de øvrige grupperinger peger på en generel tendens i materialet, nemlig hvordan globaliseringen præger det danske religionslandskab. Religioner, der før blevet forbundet med bestemte kontekster fjernt fra Danmark, er i dag i forhold til for 20 år siden i høj grad til stede i Danmark.

I det følgende vil vi se nærmere på de nye grupper, der er blevet godkendt i 2012, og hvilken udvikling de repræsenterer.

De nye grupper- godkendelse og anerkendelse

Glæden er tydeligvis stor hos Liberal Katolsk Kirke, som på deres hjemmeside skriver: "Så er mindst 30 års bestræbelser endelig blevet virkelighed! Efter grundige overvejelser om LKK's størrelse, organisation og sandsynlighed for fortsat beståen, har Det Rådgivende Udvalg vedr. Trossamfund indstillet Liberal katolsk kirke i Danmark til godkendelse, hvilket Ankestyrelsen har efterkommet." (<http://www.lkk-dk.dk/>, set d. 20 marts 2013). Og i kirkens nyhedsbrev fortælles der mere om, hvordan processen har været for at få denne godkendelse, både i forhold til bekymringer om de betegnelser, som kirken bruger om sig selv (esoterisk) og den økonomiske dimension, der har ført til at kirken må lave en særindsamling for at dække omkostningerne ved at få et revisorgodkendt regnskab. Det er tydeligt, at der har ligget et stort arbejde bag de forskellige ansøgningsrunder. Kirken peger selv i nyhedsbrevet og på hjemmesiden på, at det primært har været ønsket om at få vielsesbemyndigelse, som har været motivet for at indgå i processen.

Disse to dimensioner: tilpasningen til en statslig definition af at være et "trossamfund" og tildelingen af rettigheder som ses som attraktive for gruppen, er et interessant fænomen ved samtidsreligion, både i Danmark og internationalt. Det er staten, der sætter rammerne for de trossamfund, som gerne vil have særlige rettigheder. Dette gælder naturligvis i særlig høj grad for Folkekirken, som er en del af staten, men det gælder også i nogen grad for de trossamfund, som ønsker at opnå statens godkendelse. De går igennem en proces, hvor de skal orientere sig om, hvad staten, via udvalget, har opsat af præmisser og regler, og må derigennem ændre på deres organisation og sætte ressourcer af til at opfylde de konkrete krav.

Dette er i sagens natur vanskeligt for mange mindre grupper og grupper uden stor økonomisk formåen. Det at være godkendt skal således være attraktivt nok for gruppen til at indgå i denne proces. For hvis man er et trossamfund, som ikke er godkendt, har man langt friere rammer, da der ikke her er nogen særlig lovgivning, der regulerer en. Som gruppe opgiver man således noget af sin autonomi ved at indgå i samarbejde med staten i forhold til at opnå godkendelse. Men når det er sagt, er der tale om en forholdsvis svag regulering via kategorien

"godkendte og anerkendte trossamfund", f.eks. hvis man sammenligner Danmark med Norge. I Norge skal godkendte trossamfund indrapportere deres medlemstal og en række andre oplysninger årligt, og der er derudover flere andre måder, hvorpå staten holder kontakt med trossamfundene. I Danmark følges der efter godkendelse ikke op på gruppens status eller fortsatte eksistens. Der synes heller ikke at være konkrete principper i spil i forhold til godkendelsen af undermenigheder inden for trossamfund, hvor man har givet godkendelse til det overordnede trossamfund tidligere. Udover de grupper som har fået godkendelse i 2012 har vi i vores undersøgelser af det indsamlede materiale fundet eksempler på re-organisering, som ikke giver sig udtryk i nye godkendelser, men navneskift og nye organisationsstrukturer. Et eksempel på dette er Dansk Islamisk Center, som derfor også kort vil blive beskrevet her i denne introduktion til hvad vi ser som særligt interessant ved religion i Danmark i 2012.

Om Liberal Katolsk Kirke (LKK)

Liberal katolsk kirke er en kristen kirke, som er opstået på baggrund af udviklinger inden for miljøet i den såkaldte gammelkatolske kirke, som Liberal Katolsk Kirke er en udbrydergruppe fra. Derudover er LKK kendetegnet ved en tilknytning til teosofien og en vægtlægning på at mennesket er et åndeligt væsen, der skal udvikle sig, og har praksisformer såsom religiøs healing. Gruppen kan således ses som en kombination af elementer de deler med etablerede, historiske kristne kirker (såsom apostolsk succession og sakramenter) med koncepter såsom reinkarnation. Dette giver sig f.eks. udslag i barnedåben, hvor udgangspunktet er, at barnet har levet før, hvorfor der inden dåb foretages en renselse for urenheder fra disse tidligere liv. Liberal Katolsk Kirke er på deres hjemmeside meget åbne omkring deres arbejde med at opnå godkendelse, og er et eksempel på et trossamfund, hvor deres selvbetegnelse har været en del af problemet, særligt begrebet "esoterisk". Dette begreb anses for at betegne noget hemmeligt, som ikke er åbent tilgængeligt for samfundet, og dermed i modstrid med kravene for at blive godkendt. Og det har Liberal Katolsk Kirke taget til genmæle over for og reflekterer selv på deres hjemmeside over, hvordan det har været nødvendigt for dem at vise, at det "esoteriske" ikke i deres selvforståelse betyder noget lukket eller hemmeligt.

Om Foreningen Rangjung Yeshe Sangha og Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha

I 2012 er der kommet to nye buddhistiske grupper til, så der i alt er 13 med status som godkendte trossamfund. Disse er *Foreningen Rangjung Yeshe Sangha* og *Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha*. Begge er del af den tibetansk buddhistiske tradition, og begge har centre i Jylland med tilknyttede (men ikke fastboende) lamaer. Tilsammen har de

180 medlemmer, der forøger det samlede antal til omkring 7.500 medlemmer af buddhistiske trossamfund i Danmark, eller knap en tredjedel af det skønnede, samlede antal buddhister. Tilsammen er der i landet 25 munke, lamaer og præster foruden et antal, der fra udlandet kommer på periodiske visitter.

Om de nye Rumænske Ortodokse menigheder

Den rumænsk ortodokse kirke har i perioden 2010-2012 fået godkendt tre nye menigheder i Danmark, heraf 2 i 2012 (Herning og København). Menighederne har et stort medlemstal og fungerer som migrantmenighed for rumænere i Danmark, som ønsker at have kontakt til den rumænsk ortodokse kirke og deltage i de ritualer og begivenheder som er centrale for rumænsk kirke og kulturliv. Som det kan ses af tallene er det en forholdsvis ung menighed med mange dåb, og dette bekræftes ved samtale med menighederne. De danner ramme omkring mange unge, f.eks. studerende, og unge familier. De nye rumænsk ortodokse menigheder peger på, hvordan religion forandrer sig, når samfundet forandrer sig. I dette tilfælde, når EU forandrer sig og optager nye lande og dermed giver lettere adgang til intern mobilitet inden for EU for de nye medlemslande. Med optagelsen af lande med ortodoks kristendom som majoritetsreligion, danner man dermed ramme omkring nye migrationsmønstre og forandrer de religiøse landskaber i takt med indvandring. Derudover peger de mange nye menigheders opståen på udvidelsen af de ortodokse miljøer i det skandinaviske rum, da de nye rumænske menigheder hører under et nyt rumænsk ortodoks Stift med hovedsæde i Stockholm. Den rumænsk ortodokse kirke er således ved at etablere sig i større grad inden for de skandinaviske lande. I interview med menighederne lægger de vægt på, at dette skyldes, at man ønsker at være til stede som kirke, der hvor rumænerne er. Der har også tidligere i Danmark været givet godkendelse til den rumænsk ortodokse kirke, med godkendelse af "Den Rumænsk-Ortodokse menighed i Danmark" i 1997. Denne godkendelse var knyttet til rumænere i Danmark, som fik besøg af en præst, bosiddende i Malmø. Denne præst rejste, og rejser fortsat, rundt til de forskellige grupper, når der var behov og mulighed for det. En sådan menighed mødes f.eks. i Aarhus i Vor Frue Kirke (Folkekirken). De nye grupper repræsenterer et mere organiseret tiltag ovenfra med udgangspunkt i beslutninger truffet af Patriarken over den rumænsk ortodokse kirke og med en organiseret struktur med baggrund i biskoppen i Stockholm. Det er således muligt, ud fra årstallene for godkendelse, at se en udvikling inden for det rumænsk-ortodokse miljø, som dels skyldes udviklinger i det politiske rum (udvidelsen af EU), dels skyldes en mere organiseret strategi fra kirkelig side. Og som de øvrige grupper, der får godkendelse foregår dette i en forhandling eller tilpasning mellem de konkrete rammer den enkelte stat opstiller og kirkens selvforståelse, f.eks. på det organisatoriske plan omkring oprettelsen af bestyrelser, hvordan budgetter og andet skal udformes, og hvordan man redegør for, hvem man er. På spørgsmålet om hvorfor man har søgt

om godkendelse, svarer grupperne, at de gerne vil have ordnede forhold i forhold til den danske stat og have ret til vielser og andre af de fordele, der følger med. For en uddybning af udviklingen inden for ortodoks kristendom i Danmark i dag, se artiklen af Annika Hvithamar her i e-årbogen: "En eller flere kirker? De ortodokse kirker i Danmark".

Dansk Islamisk Center

Dansk Islamisk Center hed tidligere Moskeforeningen København og består af en sammenlægning af en moskeforening og en informationsforening (IFF – Islamisk Info og Foredrag) og er ikke en ny gruppe som sådan. Dansk Islamisk Center skiller sig ud fra de fleste øvrige muslimske grupper i vores materiale ved at have dansk som sit primære sprog, både i kommunikation på hjemmesiden og i fredagsbønnen. Gruppen er således et eksempel på, hvordan religioner som primært er kommet til Danmark i nyere tid, også udvikler nye grupperinger, der lægger vægt på det danske sprog. Inden for muslimske miljøer er der forskellige meninger om hvilke sprog, der er legitime sprog til prædiken i forbindelse med f.eks. fredagsbønnen (Fredagskhutba). Her har det særligt drejet sig om spørgsmålet om arabisk som det primære muslimske sprog over for de nationale sprog, først og fremmest i de nære, mellemstlige kontekster. Men med tilstedeværelsen af muslimer i en bredere global sammenhæng også spørgsmålet om de sprog, der knytter sig til de nye kontekster. Dansk Islamisk Center er som sagt ikke en gruppe med en ny godkendelse (den er fra 2009), men en gruppe med et nyt navn og et navn, der signalerer en kontakt til den danske kontekst. Noget der også understreges på hjemmesiden, hvor der lægges vægt på både oplysning om Islam til danskere og på muligheden for konversion ("Islam er for alle – også for danskere" http://dicenter.dk/?page_id=20).

Udover oplysning og konversion, lægger hjemmesiden også vægt på vielser og muligheden for at give den religiøse vielse (nikah) en borgerlig gyldighed. Denne vægtlægning på vielser er noget centeret deler med flere øvrige nye godkendte grupper (se artikel om vielser i e-årbogen "Religion i Danmark 2010".) Dansk Islamisk Center afspejler en udvikling inden for de muslimske miljøer i Danmark, hvor der sættes fokus på at etablere en forbindelse mellem Islam og en dansk kontekst. Denne udvikling er således anderledes end inden for migrantreligion, hvor den religiøse grupper primært ønsker at tilbyde den sproglige, kulturelle og etniske sammenhæng, som brugerne forbinder med deres hjemland. Denne nye tendens så vi på i sidste års e-årbog i forbindelse med den danske ortodokse menighed, Guds Moders Beskyttelses Menighed, som også har dansk som både kommunikationssprog og religiøst sprog. I begge tilfælde, både i den ortodokse gruppe og den muslimske gruppe, er et af omdrejningspunkterne i denne proces præsten eller imamen, som selv har en dansk etnisk og kulturel baggrund.

At være et godkendt trossamfund

Når det gælder de nye godkendte trossamfund kan vi se, at der sker en tilpasning til det format som staten har skabt til håndtering af trossamfund, herunder etablering som en frivillig organisation med demokratisk valgte bestyrelser. Hvilke konsekvenser, det kan have for et trossamfund er vanskeligt præcist at definere. På den ene side kan man pege på, at dette er med til at gøre trossamfundet mere åbent for samfundet og tilpasse til "en dansk model", så at sige. På den anden side er det svært at dokumentere, om disse ændringer primært er overfladiske ændringer, som ikke reelt påvirker ledelsesstrukturer eller forståelsen af hvem man er. Det at skulle gøre rede for hvem man er, i en form rammesat af staten, kan i sig selv være nyt og fremmed for en gruppe. Og hvis gruppen har en stærk tilknytning til en moderorganisation i et andet land, står trossamfundet i en situation, hvor de på den ene side knyttes til en dansk sammenhæng og på den anden er ansvarlige over for en hovedorganisation, som ofte har basis i deres hjemland. Det kan føre til nydannelser inden for miljøerne, som netop lægger vægt på deres nye kontekst og også til konflikter omkring hvor man primært har hjemme.

Materialet i denne udgave af e-årbogen er indsamlet af studentermedhjælpere (alle stud. mag): Nikoline Lind Sass-Petersen, Liv Kira Seitzberg, Astrid Lyhne, Stig Asboe, Louise Nabe-Nielsen samt lektor Jørn Borup (buddhistiske tal og kommentarer), lektor Marie Qvortrup Fibiger (hinduistiske tal) og lektor Marie Vejrup Nielsen (e-årbogsredaktør).

1. Kristne og kristendomsinspirerede trossamfund og menigheder

Kristne Trossamfund	Medlemstal 2012
Assentoft kirke	60
Baptistkirken i Danmark	5.389
Bethel Missionary Baptist Church	60
Bibel og Missionscentret	
Bornholmerkirken Evangelisk Lutersk Frimenighed	135
Brunstad Kristne Menighed, Holstebro	214
Brunstad kristne Menighed, København	629
City Kirken, Herning	100
Citykirken Århus	
Copenhagen Community Church	120
Dansk Teltmissions menighed	
Den Apostoliske Pinsekirke	80
Den Apostolske Kirke i Danmark	3.500
Den Armensk Apostolske Kirke	Ophørt
Den evangelisk-lutherske Frikirke	90
Den Evangeliske-Frikirke	218
Den katolske kirke i Danmark	40.507
Den Koptisk-Ortodokse Kirke i Danmark	
Den koreanske kirke i Danmark	35
Den Kristne Forsamling (tidligere Kristnastova)	150
Den Makedonsk Ortodokse Kirke	
Den Nyapostolske Kirke i Danmark	
Den Ortodokse Kirke i Danmark	55
Den Ortodokse Russiske Kirkes Menighed i København	
Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Herning	450
Den Rumænsk Ortodokse Menighed i København	300

Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Århus	250
Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Danmark	
Den Russisk Ortodokse Menighed i Danmark	
Den Serbisk Ortodokse Kirke i Danmark	
St. Alban's English Church	100
Det danske missionsforbund	2150
Etiopisk-Ortodoks Kirke (Tewahedo) i Danmark	
Exodus-Kirken	
Fonden Guds Verdensvide Kirke	24
Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark	550
Forklarelsens Kirke	
Forsamlingen Livdin	500
Frelsens Hær	1190
Frikirken Hillerød	180
Frikirken Oasan	
Frikirken på Havnen	25
Frimenigheden Kilden	Ophørt
Fårevejle Evangelisk Lutherske Frimenighed	30
Græsted Frikirke	100
Saralystkirken	88
Hillerød Frimenighed	183
Holstebro Frikirke	Ophørt
International Christian Community	120
International Harvest Christian Center	250
Inuuroo Nutaap Oqaluffia – Grønlands Frikirke	
Jehovas Vidner	14.719
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Mormoner)	4388
Kong Haakons Kirke	5000
Kristensamfundet i Danmark	
Kristent Center	55
Kristent Centrum	88
Kristent Fællesskab i Nordsjælland (frikirken i Hillerød)	
Kristus Kirken (frikirke)	30
København Vinyard	525
Københavnerkirkens frimenighed	210

Københavns Bibeltrænings Center	
Københavns Frimenighed	
Livets Kilde	90
Luthersk Missionsforenings Frimenighed (Nordvestkirken)	91
Menigheden af Kristne I Danmark i Jesu navn	
Menigheden Faderhuset	
Metodistkirken i Danmark	2000
Mission Danmark	
Morsø Frimenighed	1400
Nazaræernes Kirke	74
Nexø Frikirke	82
Nordschleswigsche Gemeinde	
Odder Frimenighed	180
Pinsekirken	
Redeemed Christian Church og God - Jesus Centre	
Reformerte menigheder	300
Skovbo Frikirke (Del af Apostolsk Menighed)	
Svenska Gustafs församlingen i København	
Sydfyns Frimenighed (tidligere Taasing Frimenighed)	Ophørt
Syvende-dags Adventistkirken, Danmark	
The Brethren	
The International Church for Copenhagen	120
Thorsted Frimenighed	
Troens Ord (Brande Kristne Center)	
Yeshuat Tsion, Den Messianske Synagoge i Danmark	500
Østens Assyriske Kirke i Danmark	340
Ågård Frimenighed	450
Aalborg Menighedscenter	175

Oplysninger om kristne og kristendomsbaserede menigheder

Assentoft Kirke

Antal medlemmer:

2012: 60 (Dertil kommer der mellem 30-40 børn under 18). Medlemmerne er voksne over 18 år. Dåben er ikke et kriterium for medlemskab, og kirken har både medlemmer der er barnedøbt, og medlemmer der er voksendøbt. Kirken bygger sin økonomi på frivillige donationer. Således betales leje af bygning, forkynder og materialer igennem frivillige indsamlinger.

Præster: 2012: Kirken har ingen præst, men ledes af et menighedsråd.

Kirkebygninger: 2012: Lejer en bygning.

Kirkegang: Både ved en normal søndagsgudstjeneste samt ved jul og påske er der mellem 40-50 voksne kirkegængere og mellem 25-30 børn.

Dåb: 9

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Virkevangen 2

8960 Randers SØ

Tlf. 50 42 32 69

www.assentoftfrikirke.dk

jan63nielsen@gmail.com

Baptistkirken i Danmark

Antal medlemmer:

5.389 medlemmer. Medlemmer er kun døbte. Udøbte børn (som der er 1.388 af) tæller ikke som medlemmer, heller ikke øvrige som jævnligt deltager (915 personer). Det koster ikke noget at være medlem, men de fleste giver frivillige bidrag.

Præster: Der er 44 præster, hvoraf de fleste er aflønnede – og enkelte er på forkyndervisum.

Kirkebygninger: Der er 49 ejede kirkebygninger, herudover mødes 13 menigheder i lejede lokaler.

Kirkegang:

Der er gennemsnitligt 2631 deltager til søndagsgudstjenesten.

Dåbshandlinger: 81.

Begravelser: 72.

Bryllupper/vielser: 28

Kontaktoplysninger:

Købnerhus

Lærdalsvej 7, st. tv.

2300 København S

www.baptistkirken.dk

info@baptistkirken.dk

Tlf. 32 59 07 08

Bethel Missionary Baptist Church, København

(Hører under Baptistkirken i Danmark)

Antal medlemmer:

2010: 78

2012: 60

Medlemmerne er alle voksne, i det voksne dåben er et kriterium for medlemsskab. Ydermere skal ethvert medlem have erkendt Jesus Kristus, som sin herre og personlige frelser samt følge herren i skriftens baptisme. Det koster intet at være medlem, men kirkens økonomi beror på tiende og donationer fra medlemmer. Dette er dog frivilligt.

Præster:

2010: Har 1 aflønnet præst på forkyndervisum.

2012: Har 1 aflønnet præst på forkyndervisum. Præsten har dog fået en permanent opholdstilladelse.

Kirkebygninger:

2010: Kirken lejer en bygning.

2012: Kirken lejer sig ind i en bygning.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der 80 kirkegængere. Ved højtider, som påske og jul, kommer der mellem 90-120 kirkegængere.

Dåb: 6

Begravelse: 0

Vielse: 1

Kontaktoplysninger:

Pastor Gerry O. Calba

Lærdalsgade 7, 1.th.

2300 København S

copenhagenmbc@hotmail.com

Tlf. 32 55 89 26

Bibel og Missionscentret

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen fra 2012.

Kontaktoplysninger:

Thyparken 11

7700 Thisted

www.bibelmcc.dk

Tlf. 21 97 77 00

Bornholmerkirken Evangelisk Luthersk Frimenighed**Antal medlemmer:**

2008: 85

2009: 112

2012: cirka 135

Medlemmer er såvel børn som voksne, hvor man bliver medlem igennem dåb eller indmeldelse.

Det koster intet at være medlem

Præster: 2012: En præst, der er lønnet.

Kirkebygninger:

2009: En bygning, som er ejet.

2012: En bygning, som er ejet.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der mellem 90-120 kirkegængere. Ved jul og påske er der cirka 150 kirkegængere.

Dåb: 1

Begravelse: 1

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Haslevej 130

3700 Rønne

Tlf. 43 41 56 57

www.bornholmerkirken.dk

Præst Peter Techow

Mobil: 2232 2864

Email: peter@bornholmerkirken.dk

Brunstad Kristne Menighed, Holstebro og København

Antal medlemmer

København 2012: 629

Holstebro 2012: 214

Medlemmer er såvel børn som voksne, hvor dåben ikke er et kriterium i forhold til medlemskab. Således har menighederne både døbte som udøbte medlemmer. Det koster intet at være medlem, men medlemmer må gerne give frivillige bidrag.

Præster:

København 2012: 1 ulønnet præst.

Holstebro 2012: 1 ulønnet præst.

Kirkebygninger:

København 2012: Kirken ejer 1 bygning.

Holstebro 2012: Kirken ejer 1 bygning.

Kirkegang:

København:

Ved en normal gudstjeneste er der 430 kirkegængere. Ved jul og påske er der 610 kirkegængere.

Dåb: 0

Begravelse: 1

Vielse: 6

Holstebro:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der 140 kirkegængere. Ved jul og påske er det 220 kirkegængere.

Dåb: 0

Begavelse: 1

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Brunstad Kristne Menighed, København

Tårnfalkevej 17

2650 Hvidovre

<http://www.brunstad.org/dk/>

Brunstad Kristne Menighed, Holstebro

Vester Feldborgvej 18

7540 Haderup

Tlf. 97 45 40 64

City Kirken Herning

Antal medlemmer:

2008: 100

2012: 100 (ikke en eksakt opgørelse)

Medlemmer skal være troende og tilslutte sig kirkens vision, opgave og ledelse. Det koster intet at være medlem.

Præster:

2012: 1 præst ansat, som er aflønnet.

Kirkebygninger:

2012: lejer nuværende bygning.

Kirkegang:

Ved en normal gudstjeneste er der omkring 70 kirkegængere. Tallet er cirka det samme ved højtider.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielser: 0

Kontaktoplysninger:

Gl. Landevej 1

7400 Herning

Tlf. 4247 0799

Elsed@isaac-dk.eu

Citykirken, Århus

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen fra 2012.

Kontaktoplysninger:

Viborgvej 173

8210 Århus

www.Ckirken.dk

kontor@ckirken.dk

Tlf. 86 15 24 88

Copenhagen Community Church (tidligere Amager Kristne Center)

Antal medlemmer:

2008: 430

2011: 115

2012: 120

Medlemmer er såvel børn som voksne, der ønsker at tilhører menigheden og som har taget imod Jesus som deres herre og frelser. Dåb er således ikke et kriterium for medlemskab. I øjeblikket har kirken medlemmer fra 26 nationer. Det koster intet at være medlem, og det står det enkelte medlem frit for om det ønsker at donere penge til kirken.

Præster:

2008: 4 præster.

2012: Der er 6 tilknyttet kirkens lederskab. Præsten er lønnet, og har ikke et forkyndelsesvisum.

Kirkebygninger:

2012: 1 kirkebygning, som lejes.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der mellem 80-90 kirkegængere. Ved jul og påske kommer der mellem 80-120 kirkegængere.

Dåb: 3

Begravelse: 0

Vielse: -

Kontaktoplysninger:

Nørre Farimagsgade 45

1364 København K

www.cchurch.dk

office@cchurch.dk

Dansk Teltmissions menighed

Ønskede ikke at medvirke i årets undersøgelse idet deres bygning er brændt ned og de i øjeblikket således ikke har et fast mødested.

Kontaktoplysninger:

Jagtvej 85, 1

2200 København N

perleporten@mail.tele.dk

Max Büsman: 39 65 15 66

Den Apostoliske Pinsekirke

Antal medlemmer:

2012: 60 voksne og 20 børn.

Ved et medlem forstås enhver som mundtligt kan tilkendegive at de ønsker at være medlem. Døb er således ikke et kriterium for medlemskab. Medlemmer betaler et kontingent.

Præster:

2012: Kirken har 4 præster tilknyttet, hvoraf ingen er aflønnet.

Kirkebygninger:

2012: Lejer en bygning på cirka 500 kvm.

Kirkegang: Ved en normal søndagsgudstjeneste er der mellem 45-50 kirkegængere. Ved jul og påske er der henholdsvis 100 og 60 kirkegængere.

Døb: 1

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Evangeliesalen

Gl. Hobrovej 38

8920 Randers NV

www.amen.nu

dge@amen.nu

Den Apostolske Kirke i Danmark

Antal medlemmer:

2000: 2.936

2011: 3.000 (ikke en eksakt opgørelse)

2012: 3.500

Medlemmer er såvel voksne som børn, og der knyttes ingen kriterier til for at være medlem.

Det koster intet at være medlem, men kirken tror på og prædiker om tiendeprincippet (10 % af indtægten).

Præster:

2011: 45 præster - 13 fuldtidslønnede, 18 deltidslønnede og 14 ulønnede. 1 præst er på forkyndervisum.

2012: 35 præster - 7 fuldtidslønnede, 16 deltidslønnede, 12 ulønnede. 2 præster er på forkyndervisum.

Kirkebygninger:

2011: 38 bygninger, som er ejede.

2012: 40 bygninger, som er ejede. Lejer sig ind i 4 bygninger.

Kirkegang:

Har ikke en optælling over antallet af kirkegængere eller udførte dåb, begravelser eller vielser.

Kontakt:

Hovedkontor

Holbergsvej 45

6000 Kolding

www.apostolskkirke.dk

Leder Allan Tind at@apostolic.dk

Den Evangelisk-lutherske Frikirke

Antal medlemmer:

2009: 91

2011: 90

2012: 90

Medlemmer er såvel børn som voksne, der er døbt. Man betaler intet for at være medlem, men man kan som medlem give svarende til ens indtægt og formue. Der er dog intet krav.

Præster:

2011: 2 præster, hvoraf en er aflønnet og en er ulønnet. Ingen har forkyndervisum.

2012: 2 præster, hvoraf en er aflønnet og en er ulønnet. Ingen har forkyndervisum.

Kirkebygninger:

2011: 4 kirkebygninger, som er ejede.

2012: 3 kirkebygninger, som er ejede.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der 50 kirkegængere. Ved jul og påske er der 60 kirkegængere.

Dåb: 2

Begravelse: 0

Vielse: 1

Kontaktoplysninger:

Sekretariat

Skejbygaardsvej 23-25

8240 Risskov

www.vivit.dk

post@vivit.dk

Den Evangeliske Frikirke**Antal medlemmer:**

2009: 220 aktive og 47 passive

2011: 230

2012: 218

Medlemmerne har selv aktivt søgt medlemskab af menigheden. De 218 medlemmer er næsten alle over 18 år, derudover har kirken et børne- og ungdomsarbejde hvor der er cirka 130 tilknyttet. Dåben finder også sted i menigheden, men sker uafhængigt af medlemsoptagelsen. Således er dåben og medlemsoptagelsen adskilt. Alt menighedens arbejde dækkes af frivillige gaver, men der er intet fast medlemskontingent.

Præster:

2009: 1 præst, der er aflønnet på fuld tid.

2011: 2 præster, hvoraf den ene er aflønnet på fuldtid og den anden på deltid.

2012: 2 præster. En senior- og en ungdomspræst.

Kirkebygninger:

2011: Ejer 1 bygning, og lejer 1 bygning.

2012: Råder over 3 lejede bygninger.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der mellem 170-200 kirkegængere. Ved jul og påske er der cirka henholdsvis 300 og 200 kirkegængere.

Dåb: 2

Begravelse: 2

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Vennelystvej 33

8900 Randers

www.frikirkenranders.dk

kontor@frikirkenranders.dk

peter@frikirkenranders.dk

Den katolske kirke i Danmark

Antal medlemmer:

2000: 34.112

2009: 37.123

2012: 40.507

Medlemmerne er enten døbt i den katolske kirke eller konverteret fra et andet kristent trossamfund til den katolske tro. Det koster intet at være medlem af kirken, de fleste giver dog bidrag til kirken igennem kirkeindsamling eller frivillig indbetaling direkte til bispedømmet.

Præster:

2012: Det er ikke muligt at give et nøjagtigt tal, men bispedømmet råder over cirka 70 aktive præster. Præsterne er enten lønnet af bispedømmet eller får løn/bidrag af deres ordenssamfund. Nogle af præsterne er i begyndelse på forkynelsesvisum.

Kirkebygninger:

2000: 70 kirker

2009: 47 kirker

2012: Den katolske kirke i Danmark råder over 50-60 kirker eller klostre, der har en kirke eller et kapel tilknyttet sig. Det er den katolske kirke eller ordenssamfundet der ejer alle bygningerne.

Kirkegang:

Der er ikke kirketællinger på almindelige søndage, derfor kan antallet af kirkegængere ved en normal søndagsgudstjeneste ikke anslås her. Den katolske kirke har fire kirketællinger om året, den sidste søndag i januar, ved påske, i august og ved Aller Helgen i november. Ved påske er der cirka 8.614 kirkegængere, hvilket svare til cirka 21 % af det samlede antal katolikker.

Dåb: 629

Begravelse: 260

Vielse: 120

Kontaktoplysninger:

Hovedkontor

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15

1610 København V

www.katolsk.dk

nm@katolsk.dk

Tlf. 33 55 60 25

Den Koptisk-Ortodokse Kirke i Danmark

Deltager ikke i undersøgelsen i 2012.

Den koreanske kirke i Danmark

Antal Medlemmer:

2012: cirka 35 (Dertil kommer cirka 15 børn i kirken). Medlemmer er voksne over 18 år. Kirken bygger sin økonomi på frivillige donationer. Således betales leje af bygninger og præstens løn af frivillige bidrag fra menigheden.

Præster:

2012: 1 lønnet præst

Kirkebygninger:

2012: Benytter sig af to lejede bygninger til gudstjenester.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer cirka 35 kirkegængere. Der findes ikke en optælling for jul og påske.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

John Tranums Allé 31, st. th
2770 Kastrup

Præst Dea Hwan Oh

Tlf. 32 51 17 07

sagang@email.dk

Den Kristne Forsamling (tidligere Kristnastova)

Antal medlemmer:

Den Kristne Forsamling opererer ikke med formelle medlemsskaber, men der er cirka 150 børn og voksne tilknyttet forsamlingen. Man betaler intet for at være en del af forsamlingen.

Præster:

2012: Der er tre personer i forsamlingens ledelse, hvor af to af dem arbejder fuldtid for forsamlingen. De er også aflønnet delvist af forsamlingen.

Kirkebygninger:

2012: Forsamlingen råder over en bygning, som de lejer.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der mellem 60-80 kirkegængere. Forsamlingen afholder desuden gudstjeneste om fredagen, hvor der også kommer mellem 60-80

kirkegængere. Ved julegudstjeneste kommer der mellem 20-40 kirkegængere, hvor der ved påskegudstjeneste kommer mellem 60-80 kirkegængere.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Birmavej 36

2300 København S

www.kristnastova.dk

kristnastova@kristnastova.dk

Tlf. 32 55 18 09

Den Makedonsk Ortodokse Kirke

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Den Nyapostolske Kirke i Danmark

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Kontaktoplysninger:

Søderupvej 19

Søderup

6230 Rødekro

www.dnak.dk

Tlf. 74 69 44 30

Den Ortodokse Kirke i Danmark (Guds Moders Beskyttelses Menighed)

Antal medlemmer:

55 voksne medlemmer, der betaler kontingent.

Præster:

Der er en præst tilknyttet menigheden, derudover er der to diakoner.

Kirkebygninger:

Menigheden benytter en bygning i Kgs. Lyngby, som ejes af præsten. Menigheden låner kirke af Folkekirken til gudstjenester i Aarhus.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der mellem 15 og 25. Ved julegudstjeneste og påskekudstjeneste kommer der ca. 50.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Præst og forstander f. Poul Sebbelov

Tlf: 38 87 36 96

E-mail: forstander@ortodoks.dk

Den Ortodokse Russiske Kirkes Menighed i København (Bredgade)

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Herning**Antal medlemmer:**

450 medlemmer, heraf 70 børn.

Præster:

Der er en præst tilknyttet menigheden.

Kirkebygninger:

Menigheden benytter en bygning som ejes af Favrholt Kirke (Folkekirken). Derudover holdes der 1. lørdag i måneden gudstjeneste i Holstebro, og 2. lørdag i måneden i Esbjerg.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der: Favrholdt: 35, Holstebro: 25, Esbjerg: 25. Ved påskekudstjeneste kommer der ca. 400.

Dåb: 25

Begravelse: 1

Vielse: 4.

Kontaktoplysninger:

Præst: Silvio Cassian

Telefon: 50 13 50 69

Den Rumænsk Ortodokse Menighed i København (Guds Mor Fødsel og Sankt Grigorie Decapolitul og Sankt Nicodim fra Tismana)

Antal medlemmer:

Menigheden er for alle rumænsk-ortodokse i København og har 300 medlemmer. Dette er inklusiv børn og unge.

Præster:

Der er en præst tilknyttet menigheden.

Kirkebygninger:

Menigheden lejer en bygning af den katolske Kirke i Danmark.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der ca. 60 kirkegængere. Ved julegudstjeneste kommer der mellem 100-150 kirkegængere, hvor der ved påskekudstjeneste kommer mellem 500-600 kirkegængere.

Tallene for aktiviteter neden for er for perioden 2008-2012:

Dåb: 45

Begravelse: 1

Vielse: 3

Kontaktoplysninger:

Preot Avraam Ginju

Kollegievej 2

2920 Charlottenlund

Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Aarhus (De Hellige Velværdige Paraskeva og Theodora af Sihla)

Antal medlemmer:

Menigheden er for alle rumænsk-ortodokse i Aarhus og omegn og har 250 medlemmer. Dette er inklusiv børn og unge.

Præster:

Der er en præst tilknyttet menigheden.

Kirkebygninger:

Menigheden låner en bygning af den katolske Kirke i Danmark, og låner også ved andre lejligheder kirker af Folkekirken.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der ca. 30-50 kirkegængere. Ved påsegudstjeneste kommer der mellem 200-250 kirkegængere, ved julegudstjenesten 100 kirkegængere.

Dåb: 12

Begravelse: 1

Vielse: 1

Kontaktoplysninger:

Gartnervænget 58

8382 Hinnerup

Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Danmark

Deltager ikke i 2012

Den Russisk Ortodokse Kirkes Menigheder (Nyhavn etc.)

Deltager ikke i 2012

Den Serbisk Ortodokse Kirke i Danmark

Deltager ikke i 2012

Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed

Antal medlemmer:

2012: 100

Medlemmerne tæller kun voksne, da de opskrives på kirkens valgliste. De kan således stemme til kirkens årlige møde. Menigheden anslås dog til at være større end de 100 medlemmer, da den også består af mennesker, der midlertidigt er i Danmark eksempelvis i forbindelse med arbejde eller ferie. Ydermere skal ægtefællerne til et medlem af den Anglikanske kirke medregnes. Det koster intet at være medlem, men da kirken er selvfinansieret, indsamles der frivillige donationer efter hver gudstjeneste. Beløbet der doneres er dog frivilligt samt fortroligt.

Præster:

2012: kirken har en aflønnet feltpræst, der også er ærkebiskop for Nordeuropa.

Kirkebygninger:

2012: Ejer en kirkebygning, men kirken lejer jorden af Københavns kommune. Således vil jorden, hvis kirken står ubrugt i et år, atter tilhøre kommunen.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der mellem 100-120 kirkegængere. Ved særlige gudstjenester er kirken fyldt op, i det der kommer 230 kirkegængere.

Dåb: 13

Konfirmationer: 13

Begravelse: 7

Vielse: 6

Kontaktoplysninger:

Churchillparken 6

Langelinie

1263 København K

www.st-albans.dk

jonathan@st-albans.dk

Tlf. 39 62 77 36

Det danske missionsforbund

Antal medlemmer:

2000: 2001

2011: 2150

2012: 2150

Et medlem er én der er indskrevet i medlemsprotokollen, hvilket er både børn som voksne. Der er dog flest voksne medlemmer. Det er kun døbte, det betegnes som indskrevne medlemmer.

Det koster intet at være medlem, men medlemmerne opfordres til at give tiende.

Præster:

2010: Der er 21 præster tilknyttet, som alle aflønnede.

2011: Der er 14 præster tilknyttet, som alle er aflønnede.

2012: Der er 14 præster tilknyttet, som alle er aflønnede.

Kirkebygninger:

2000: 24 bygninger.

2011: 20 bygninger, som er ejede.

2012: 30 bygninger, som er ejede.

Kirkegang:

Der er over 1000 kirkegængere ved søndagsgudstjenesterne.

Dåb: 16

Begravelse: 11

Vielse: 4

Kontaktoplysninger:

Sekretariat

Rosenlunden 17

5000 Odense

www.missionsforbundet.dk

ddm@email.dk

Tlf. 66 14 83 31

Etiopisk Ortodoks Tewahedo Kirke i Danmark

Deltager ikke i 2012.

Exodus-Kirken

Ønsker ikke at medvirke i årets undersøgelse.

Kontaktoplysninger:

Enggårdsgade 56, 1 tv
9000 Ålborg
www.exodus-kirken.dk

Præst Ruben Jørgensen
rj@exodus-kirken.dk
Præst Jesper Salvesen
js@exodus-kirken.dk

Fonden Guds Verdensvide Kirke (Worldwide Church of God)

Antal medlemmer:

2009: 14

2012: 24

Et medlem forstås som en der er døbt i kirken. Børn, unge og andre, der deltager regelmæssig i vores kirkelige aktiviteter, gudstjenester og lignende betragtes som associerede og støtter (fra E-årbogen 2009). Det koster intet at være medlem, men man opfordres til at donere frivillige offergaver.

Præster:

2012: Kirken har en præst, der tilknyttet Danmark, og som er ulønnet. Præsten har ikke et forkyndervisum. Ydermere er der tilknyttet en præst, der fungerer som præst for hele Skandinavien.

Kirkebygninger:

Kirken har ikke et fast mødested, men mødes hovedsagligt i private hjem. Har dog enkelte gange lejet lokaler i et medborgerhus eller lignende.

Kirkegang:

Menigheden mødes primært om lørdagen. Da mange medlemmer og interesserede bor i både Jylland, Sjælland og Sydsverige, kan antallet af deltagere variere. Der afholdes ikke særlige gudstjenester ved jul eller påske.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

P. O. Box 714

4000 Roskilde

Danmark@gvks.org

Tlf. 46 38 32 17

Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark

Antal medlemmer:

2012: cirka 550

Medlemmer er såvel børn som voksne. Man skal være døbt, konfirmeret eller ceremonielt optaget i Liberal Katolsk Kirke for at regnes som medlem. Det er forskelligt fra menighed til menighed, hvad man betaler for at være medlem.

Præster:

2012: Der er 6 præster tilknyttet kirken, som ikke er lønnede.

Kirkebygninger:

2012: Lejer 3 bygninger

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der cirka 10 kirkegængere. Ved jul og påske er der cirka 20 kirkegængere.

Dåb: cirka 3

Begravelse: cirka 3

Vielse: 1

Kontaktoplysninger:

Egegårdsparken 5

4000 Roskilde

www.lkk-dk.dk/

kenneth@lkk-dk.dk

Tlf. 46 34 17 21

Forklarelsens Kirke

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Kontaktoplysninger:

Store Valbyvej 245

4000 Roskilde

Er en del af Theosophical Fellowship

Skt. Pederstræde 27b, 3., 1453 Kbh. K.

kbh@teosofiskfellowship.dk

Tlf. 61 69 21 49

Forsamlingen Livdin

Antal medlemmer:

2009: 500

2011: 530

2012: 500

Medlemmer tæller såvel børn som voksne, døbte som udøbte (E-årbogen 2011). Det koster intet at være medlem, men menigheden har en ugentlig indsamling, hvor det er frivilligt om man vil donere et beløb.

Præster:

2009: Der er tilknyttet en aflønnet præst.

2011: Der er tilknyttet en aflønnet præst samt en administrator.

2012: Har en præst tilknyttet, der er aflønnet.

Kirkebygninger:

2009: Menigheden låner et lokale i en skole, og lejer en kontorbygning til det administrative arbejde.

2011: Har en bygning til administration og mindre aktiviteter, men er i weekenden på en lokal skole, hvor der betales husleje.

2012: Ejer en bygning.

Kirkegang:

Ved både en normal søndagsgudstjeneste samt højtider er der mellem 400-450 kirkegængere inklusiv børn.

Dåb: cirka 35

Begravelse: 1

Vielse: 8

Kontaktoplysninger:

Postboks 3116

110 Torshavn

www.livdin.fo

webmaster@livdin.fo

Frelsens Hær**Antal medlemmer:**

2008: 271 civile medlemmer og 960 soldater.

2011: 1183, hvoraf 276 er civile medlemmer, 905 er soldater samt 2 rekrutter.

2012: 1190, hvoraf 277 er civile medlemmer, 908 er soldater samt 5 rekrutter.

Flertallet af Frelsens Hær medlemmer er *soldater* dvs. at de har tilsluttet sig Frelsens Hærs troslære samt en række livsstilsprincipper, og at de har ret til at bære uniform. Ydermere har kirken en del civile medlemmer. Det civile medlemskab er et tilbud til de personer, der betragter Frelsens Hær som deres kirke, men ikke ønsker at bære uniform eller forpligte sig i samme grad som soldaterne. Frelsens Hær har ikke dåb, da de ikke bruger de traditionelle sakramenter, således er barnedåben ikke et kriterium for medlemskab. Frelsens Hær har dog noget som de kalder barneindvielse/velsignelse.

Præster:

2011: 31 officerer til 29 korps (menigheder).

2012: 33 officerer til 30 korps (menigheder).

Kirkebygninger:

2012: ca. 40 bygninger, hvoraf Frelsens Hær selv ejer de fleste. I øjeblikket lejer de 3 bygninger.

Kirkegang:

2011: Ved en søndagsgudstjeneste er der 22.066 tilstede, og 6.190 ved en hverdagsgudstjeneste. Ved andre møder og aktiviteter er der 62.111 tilstede.

2012: Ved en søndagsgudstjeneste er der 23.044 tilstede, og 7.724 ved hverdagsgudstjenester. Ved andre møder og aktiviteter er der 68.268 tilstede.

Barneindvielse/velsignelse 2011: 2

Barneindvielse/velsignelse 2012: 6

Konfirmation 2011: 1

Konfirmation 2012: 6

Begravelse 2011: 11

Begravelse 2012: 6

Vielse 2011: 3

Vielse 2012: 1

Kontaktoplysninger:

Hovedkontor

Frederiksberg Allé 9

1621 København V

www.frelsens-haer.dk

information@den.salvationarmy.org

Tlf. 33 31 41 92

Frikirken Hillerød

Antal medlemmer:

2012: 180 medlemmer (herudover kommer der 115 børn i kirken). Medlemmerne er alle over 18 år, og optages på baggrund af egen bekendelse om tro på Jesus Kristus. Døb er således ikke et kriterium for medlemskab. Der betales ikke medlemskontingent, men kirken modtager gerne frivillige bidrag.

Præster:

2012: Der er tilknyttet en ledende præst, der er aflønnet samt 2 pastorer, der ikke er lønnet. Derudover har kirken 4 dagsansatte en sekretær, en børnekirkeleder, en ungdomsleder samt en musikansvarlig.

Kirkebygninger:

2012: Ejer 2 kirkebygninger.

Kirkegang:

Ved en normal søndags gudstjeneste kommer der normalt 220-240 kirkegængere, hvoraf 170-180 er voksne og 50-60 er børn. Antallet er cirka det samme ved højtider.

Dåb: 6 (bekendelses dåb)

Begravelse: 0

Vielse: -

Kontaktoplysninger:

Frederiksværksgade 16

3400 Hillerød

www.frikirken3400.dk/

Præst Martin Lorenzen

ml@frikirken3400.dk

Frikirken Oasan**Antal medlemmer:**

Kirken går ikke så meget op i medlemstal, og har derfor ikke en eksakt opgørelse af medlemmer. Det koster intet at være medlem, men det forventes at man donerer gaver til menigheden.

Præster:

2012: Har et ældsteråd på 5, hvoraf 1 er forstander. Alle i ældsterådet skiftes til at forkynde til gudstjenesterne, hvor også andre i menigheden forkynder. Der er ingen i ældsterådet, som er aflønnede.

Kirkebygninger:

2012: Benytter sig af 1 bygning.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste kommer der mellem 70-80 kirkegængere. Ved jul og påske kommer der 80 kirkegængere. Hver anden påske holder menigheden dog stævne, hvor der kommer op til 500 kirkegængere.

Dåb: 1

Begravelse: 0

Vielse: 0

Bryllup: 3

Kontaktoplysninger:

Frikirken Oasan

Frælsio 24

Torshavn

www.oasan.fo

oasan@oasan.fo

Frikirken på Havnen

Antal medlemmer:

2011: 38

2012: cirka 25

For at blive medlem, skal man have tilkendegivet, at man anser Frikirken på Havnen som sit åndelige hjem. Dåben er således ikke et kriterium for medlemskab. I øjeblikket er der kun voksne medlemmer i kirken. Det koster ikke noget at være medlem af kirken. Medlemmerne opfordres dog til at give frivillige gaver til kirkens arbejde.

Præster:

2011: Er to ulønnede præster tilknyttet kirken.

2012: Er ikke tilknyttet nogen præster, har i stedet et lederteam, der ikke er lønnede.

Kirkebygninger:

2011: Lejer sig ind i én bygning.

2012: Lejer sig ind i hos en anden kirke.

Kirkegang:

Både ved en normal søndagsgudstjeneste samt ved højtider kommer der mellem 10-25 kirkegængere.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 1

Kontaktoplysninger:

Refshalevej 203 A

Christianshavn

1432 København K

www.frikirken.nu

frikirken@c.dk

Tlf. 32 96 2324

Frimenigheden Kilden

Frimenigheden er i dag opløst, og har solgt deres bygninger, samt nedlagt forlaget Lynchnos.

Nogle af de tidligere medlemmer er forsat et fællesskab, men ønsker ikke at registreres, da de i øjeblikket blot ønsker at være et løst fællesskab.

Fårevejle Evangelisk Lutherske Frimenighed**Antal medlemmer:**

2011: 30

2012: 30

For at blive medlem i kirken, skal man have været med til en medlemssamtale, skrevet under på en medlemserklæring samt være aktiv i menigheden. Det er kun voksne over 18 år, der beregnes som medlemmer. Dåben er et kriterium for medlemskab. Det koster intet at være medlem.

Præster:

2011: Der er to præster tilknyttet menigheden, der ikke er aflønnede.

2012: Der er to præster tilknyttet menigheden, der ikke er aflønnede.

Kirkebygninger:

2011: Menigheden lejer sig ind på en skole.

2012: Lejer en bygning.

Kirkegang:

Ved en almindelig søndagsgudstjeneste er der 45 kirkegængere. Antallet er det samme ved jul og påske.

Dåb: 1

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Kildevangen 79

4440 Mørkøv

www.faarevejle-frimenighed.dk

Menighedsleder Jørgen

gitte.joergen@mail.dk

Tlf. 59 27 19 95

Græsted Frikirke

Antal medlemmer:

2011: Indskrevet cirka 100 medlemmer, men er cirka 220 mennesker tilknyttet kirken inkl. børn og unge.

2012: Der er indskrevet cirka 100 medlemmer, men der er cirka 220 mennesker tilknyttet kirken.

Det er kun voksne over 18 år, der kan registreres som medlemmer. Før man kan registreres skal man give sig hen til fællesskabet i kirken. Forinden har man også haft nogle samtaler omkring kirkens værdier, som personen skal kunne være enige med. Kirken anbefaler at man melder sig ind som et registreret medlem af kirken. Dåb er ikke et kriterium for medlemskab. Det koster intet at være medlem af kirken.

Præster:

2011: To aflønnede deltidspræster, samt en børnemedarbejder aflønnet 8 timer om ugen.

2012: To præster, begge aflønnede på halvtid.

Kirkebygninger:

2011: Råder over cirka 2000 kvadratmeter, der ejes af kirken.

2012: Græsted frikirke ejer bygningerne på Holtvej 67.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der cirka 100 kirkegængere. Ved julegudstjenesten er der cirka 200 kirkegængere, og ved påske er der mellem 100-120 kirkegængere.

Dåb: 3

Begravelse: 1

Vielse: 3

Kontaktoplysninger:

Holtvej 67

3230 Græsted

www.graestedfrikirke.dk

info@graestedfrikirke.dk

Tlf.48 39 18 69

Saralystkirken (tidl. Guds menighed, der er fusioneret med Missionsforbundet)

Hører under Dansk Missions Forbund.

Antal Medlemmer:

2012: 88

Medlemmerne er alle voksne over 16 år. Udover de 88 medlemmer er det tilknyttet 78 børn og teenagere til kirken. Dåben er ikke afgørende for medlemskab, men det at man er troende. De fleste medlemmer er dog døbt. Der er ikke et fast medlemskontingent, det er op til det enkelte medlem at afgøre hvor meget der gives.

Præster:

2012: Der er tilknyttet en fuldtids aflønnet hovedpræst samt en deltids aflønnet ungdomspræst til kirken.

Kirkebygninger:

2012: Kirken ejer en bygning.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der cirka 85 kirkegængere. Ved julegudstjeneste er der cirka 140 kirkegængere, hvor der ved påske er cirka 100 kirkegængere.

Dåb: 3

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Saralyst Allé 140

8270 Højbjerg

info@saralystkirken.dk

Tlf. 66 14 01 40

Hillerød Frimenighed**Antal medlemmer:**

2009: 95

2011: 98 voksne medlemmer.

2012: 183, hvoraf 116 er over 18 år og 67 er under 18 år.

Det er kun døbte, der regnes for medlemmer. Medlemmerne betaler ikke et fast medlemskontingent, men man forpligter sig som medlem til at bidrage økonomisk efter evne.

Præster:

2011: 3 ulønnede præster tilknyttet menigheden.

2012: Der er 4 præster tilknyttet menigheden, hvoraf den ene er aflønnet svarende til en 40 % stilling.

Kirkebygninger:

2011: Lejer sig ind på en skole.

2012: Lejer sig ind på en skole.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der mellem 120-130 kirkegængere. Til højtider, som jul og påske, er der mellem 160-180 kirkegængere.

Dåb: 2

Begravelse: 2

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Solskrænten 12

3400 Hillerød

www.frimenighed.dk

Præst Hakon Christensen

hc@dln.dk

Tlf. 40 50 91 75

Holstebro Frikirke

Ophørt

International Christian Community

Antal medlemmer:

2010: 140

2012: 120

Medlemmer er såvel børn som voksne, der tror på Jesus Kristus samt er aktive ved events. Ydermere skal medlemmerne have udfyldt en officiel medlemsformular. Dåben er således ikke et kriterium for medlemskab. Som medlem er man ikke forpligtet på at betale til kirken, men mange donerer penge ved indsamlingerne hver søndag. Nogle medlemmer betaler også tiende, men beløbet afhænger af hvad det enkelte medlem har råd til.

Præster:

2010: Tilknyttet en præst, som er aflønnet.

2012: Tilknyttet en præst, som er aflønnet.

Kirkebygninger:

2010: Lejer sig ind i en kirkebygning.

2012: Lejer sig ind i en bygning.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der cirka 120 kirkegængere. Antallet er cirka det samme ved Jul og Påske.

Dåb: 0

Begravelse: 0

Vielse: 2

Kontaktoplysninger:

c/o Pastor Ravi Chandran

Lyngbyvej 277

2900 Hellerup

www.getintouch.dk

info@getintouch.dk

Tlf. 24 27 34 44

International Harvest Christian Center

Antal medlemmer:

2012: Cirka 250

Alle medlemmer forventes at give tiende, samt at blive døbt når de når den rette alder.

Præster:

2012: Kirken har syv ordinerede præster, hvoraf en arbejder fuldtid og de andre som lægpræster. Ingen af præsterne er på forkyndelsesvisum.

Kirkebygninger:

2012: Lejer de bygninger de bruger i både Århus og København.

Kirkegang:

Ved en normal søndagsgudstjeneste er der cirka 150 kirkegængere. Ved Jul og Påske er der cirka 200 kirkegængere.

Dåb: 7

Børne velsignelser/dedikationer: 5

Begravelse: 0

Vielse: 0

Kontaktoplysninger:

Nørre Farimagsgade 45
1364 København K
<http://ihcc.dk/ihcc2/>
Tlf. 26 67 32 86

Inuurou Nutaap Oqaluffia – Grønlands Frikirke

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen fra 2012.

Kontaktoplysninger:

Sekretariat i Nuuk/ v. John Østergaard Nielsen
Box 67
Ilivinnguaq 1
3900 Nuuk
<http://www.ino.gl/>
ino.nuuk@greenet.gl
Tlf. +299 32 13 82

Jehovas Vidner

Antal medlemmer:

2012: 14.719

Et medlem forstås som en, der deltager i menighedens offentlige forkyndervirksomhed, og man bliver først fuldgældigt medlem ved dåben. Et barn der selvstændigt kan aflægge et vidnesbyrd kan blive regnet med som forkynder. Alle udgifter dækkes ved frivillige bidrag.

Kirkebygninger:

2012: 144 bygninger. Disse er ejet af de lokale menigheder, og menighederne ledes af et ældsteråd, som ikke er aflønnede.

Kirkegængere:

Almindelig søndag: ca. 13.000.

Jehovas Vidner fejrer ikke jul og påske, men til højtiden til minde om Jesu død (påskén) var der ca. 22.000.

I 2012 har der været afholdt 227 dåbshandlinger, 106 begravelser og 70 vielser

Kontaktoplysninger:

PO Box 340,

DK-4300 Holbæk.

ejorgens@dk.jw.org

<http://www.jw.org/da/>

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Mormoner)

Antal medlemmer:

2012: 4388

Et medlem forstås som et barn eller en voksen, som er døbt. Det er kun døbte, der kan indregnes som medlemmer. Medlemmerne betaler tiende.

Kirkebygninger:

2012: 23

Som både er lejet og ejet

Præster:

2012: 23

Disse er ikke aflønnet. Ingen af disse har forkyndelsesvisum

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 2000

Jul: 2000

Påske: 2000

Der har hverken været dåb, vielse eller begravelser i 2012

Kontakt

Tlf.: 20261200

Kong Haakons Kirke Sjømannskirken i København

Antal medlemmer:

2012: 5000 nordmænd + uvist antal danskere

Kirkebygninger:

Hvor mange kirkebygninger råder I over? 1

Ejer selv bygningerne

Præster:

2012: 2

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 3193 (dette tal er fordelt på hele året)

Jul: 150-200

Påske: ikke mange til påske

I 2012 har der været 11 dåbshandlinger, 10 begravelser og 112 vielser

Kontakt

Tlf.: 32571103

www.sjomannskirken.no/kobenhavn

Kristensamfundet i Danmark

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Kontakt

Sankt Knuds Vej 13
1903 Frederiksberg C

Kristent Center**Antal medlemmer:**

2012: 55

Et medlem forstås som en person, der tilkendegiver, at de vil være medlem. Det omhandler både børn og voksne – dog ikke små børn. Man kan desuden godt være medlem uden at blive døbt. Der er som sådan ikke noget grav om medlemskontingent, men det forventes, at der gives frivillige gaver

Kirkebygninger:

2012: 1

Bygningen er ejt

Præster:

2012: 1

Denne er ikke er aflønnet

Kirkegængere:

Der er ikke tal for, hvor mange kirkegængere der er en almindelig søndag. Det samme er gældende for jul og påske.

Der har i 2012 været 1 dåbshandling og derudover hverken begravelse og vielse

Kontakt:

Solvænget 6

Jyderup

www.kc-jyderup.net

Kristent Centrum

Antal medlemmer:

2012: 88

Medlem er man, når man skriftligt har tilkendegivet, at man betragter KC som sit åndelige hjem. Der er ikke børn på nuværende tidspunkt, og der er desuden intet krav om en speciel dåb. Det er fuldstændigt frivilligt hvad man betaler til KC

Kirkebygninger:

2012: 1

Menigheden selv ejer bygningen.

Præster:

Ingen

Kirkegang

Almindelig søndag: 40-50 kirkegængere

Det samme antal til påske og jul

Ingen dåbshandlinger

Ingen dåbshandlinger

Ingen bryllupper

Kontakt:

Perikumvej 2

9000 Aalborg

www.kristentcentrum.dk

Kristus Kirken (frikirke)

Antal medlemmer:

2012: 30

Et medlem forstås som en person, som er kommet til personlig tro på Jesus som Guds søn, og som vil leve sit liv efter biblens anvisninger og forene sig med menighedens vision og værdier kan optages som medlem. Dette gælder både børn og voksne, og er desuden ikke kun for døbte. Der opkræves ingen kontingent eller lign. for at komme i kirken.

Kirkebygninger:

2012: 0

Menigheden er i besiddelse af 2 huskirker, så der er ingen ejede bygninger. Større arrangementer foregår i lånt/lejet kommunale lokaler eller idrætscenter

Præster:

2012: 1

Vedkommende får ingen løn, men et symbolsk beløb hver måned

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 10-12 personer

Jul: 20

Påske: 20

I 2012 har der været 1 dåbshandling, ingen begravelser eller vielser.

Kontakt

Tlf.: 75363116

www.gospelhouse.dk

København Vineyard

Antal medlemmer:

2012: 525

Et medlem forstås ved aktivt deltagende i kirkens kerneaktiviteter, gudstjeneste og/eller netværksgruppe. Dette omhandler både børn og voksne, og der er endvidere ikke et krav, at være døbt for at være medlem. Medlemmerne betaler ikke kontingent

Kirkebygninger:

2012: 1

Menigheden ejer selv bygningen

Præster:

2012: 2

Begge præster er aflønnede

Kirkegængere:

Almindelig søndag: Ca. 300

Jul: ca. 100

Påske: ca. 300

I 2012 har der været 2 dåbshandlinger, ingen begravelser og 6 vielser.

Kontakt

Nyvej 7

1851 Frederiksberg C

Tlf.: 33316667

www.kbh.vineyard.dk

Københavnerkirkens frimenighed

Antal medlemmer:

Registreret 219 voksne medlemmer og 90 børn, men det reelle tal er ifølge menigheden nærmere 150 voksne og 60 børn.

Man bliver medlem af Københavnerkirken ved at udfylde en indmeldelsesblanket, der skal godkendes og underskrives af kirkens præst. Bliver man døbt i kirken sker indmeldelse automatisk. Man betaler ikke et kontingent. Alle bidrag er frivillige, og der er ikke et krav om, at man skal bidrage.

Bygninger:

2012: 0

Menigheden lejer et auditorium på en folkeskole til afholdelse af gudstjenester og et kontorlokale andetsteds.

Præster:

2012: 1 + 1 administrativ medarbejder

Alle aflønnes efter gældende overenskomster.

Kirkegængere:

Almindelig søndag: ca. 140

Påske: ca. 140

Jul: ca. 80

I 2012 har menigheden haft 12 dåbshandlinger, 1 begravelse og 2 vielser.

Kontakt

Drejervej 15 3.sal

2400 København NV

Tlf: 21226955

www.kbhkirken.dk

Københavns Bibeltrænings Center

Deltager ikke i undersøgelsen i 2012

Kontakt

Hedemarksvej 15

DK-2620 Albertslund

Tlf.: 36 77 71 67

Københavns Frimenighed

Deltager ikke i undersøgelsen 2012

Kontakt:

Nyvej 7

1851 Frederiksberg

www.kbhfri.dk

Livets Kilde

Antal medlemmer:

2012: 90 voksne

Et medlem forstås som et menneske, der anser kirken som sit "åndelige hjem", hvor man føler sig naturlig tilknyttet, og ønsker at bidrage aktivt til. Desuden skriver medlemmet under på "vilkår for medlemmer". Unge under 18 år kan blive medlem hvis deres forældre samtykker og skriver under for dem. Barnedøbte eller voksendøbte (dog døber vi ikke børn, men man kan blive medlem som barnedøbt) regnes som medlemmer. Der betales ikke kontingent, alle bidrag er frivillige

Kirkebygninger:

2012: 2 – i Esbjerg og Varde

Begge bygninger er ejet af menigheden

Præster:

2012: 1

Præsten er aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig søndag: ca. 100 i Esbjerg og Varde

Jul: ca. 130

Påske: ca. 100

I 2012 har der været 1 dåbshandlinger, 1 begravelser og 1 vielser

Kontakt

Livets Kilde

Ådalsparken 33

6710 Esbjerg V

Livets Kilde

Ndr. Boulevard

6800 Varde

www.livetskilde.dk

Luthersk Missionsforenings Frimenighed Nordvestkirken Emdrup

Antal medlemmer:

2012: 91 inkl. Børn

Som medlem kan optages enhver, der er døbt på den kristne tro. Medlemsskab forudsætter i øvrigt, at medlemmet i tro og livsførelse bekender sig til troen på Kristus, tilslutter sig disse vedtægter og regelmæssigt deltager i menighedens gudstjenester og arrangementer. Medlemskabet er både for børn og voksne, og det er desuden kun døbte personer, der kan regnes som medlemmer. Hvert medlem betaler 250 kr. om året i kontingent

Kirkebygninger:

2012: 1

Kirkebygningen er ejet

Præster:

2012: 3

Ingen af præsterne er aflønnede

Kirkegængere:

Almindelig søndag: ca. 100

Jul: ca. 80

Påske: ca. 80

I 2012 har der været 5 dåbshandlinger, 1 begravelse og ingen vielser.

Kontaktoplysninger:

Nordvestkirken

Frederiksborgvej 179

2400 København NV

www.nordvestkirken.dk

Menigheden af Kristne i Danmark i Jesu navn

Medlemmer: der ikke medlemsregistrering, men der ca. 100 personer i Danmark der kommer regelmæssigt til møderne.

Kirkebygninger: der ejes ikke kirkebygninger, men man samles i private hjem eller i lejede eller lånte lokaler.

Præster: der er fire evangelister, som arbejder ulønnet. Præsterne er alle danske statsborgere.

Kirkegængere: det varierer fra møde til møde i de private hjem, men ca. 20 deltagere mange af stederne. Ved jul og påske samles man ofte flere, ca. 50 deltagere.

Dåbshandlinger: 0

Vielser: menigheden foretager ikke vielser.

Begravelser: 4

Kontakt:

Erik Jessen Lund

Ulfkjærvej 17

6990 Ulfborg

Menigheden Faderhuset

Deltager ikke i 2012

Kontakt

www.faderhuset.dk

Metodistkirken

Antal medlemmer: Kirken har 2000 medlemmer, som fordeler sig som 1250 bekendende og 750 døbte medlemmer. Døbte medlemmer er døbte børn og voksne, som endnu ikke er bekendende medlem. Bekendende medlemmer er voksne og unge, der personligt har bekendt deres tro og lovet at være trofast medlem. Medlemmer er ikke pålagt medlemskontingent, men afgør selv, hvilket bidrag man ønsker at give til kirken. Bekendende medlemmer og døbte over 18 år bedes give minimum 1.6 % af deres skattepligtige indkomst.

Kirkebygninger og præster:

Kirken har 8 ejede kirker, 3 menigheder lejer sig ind. Der er 11 menigheder i alt med 15 aflønnede præster tilknyttet. Derudover er der 3 ikke lønnede og 6 pensionerede præster.

Kirkegængere:

På en almindelig søndag er der i alt ca. 500 kirkegængere. Til jul er ca. 2500 selve juleaften og ca. 5000 til sammen ved alle juletjenesterne. Påskedag er der ca. 750, og i hele påsken til sammen ca. 1.500.

I 2011 har der været afholdt 23 dåbshandlinger, 20 begravelser og 10 vielser.

Kontaktoplysninger:

Keld Munk

98 42 03 24

www.metodistkirken.dk

Mission Danmark

Kontakt:

Rossimisvej 7

9200 Aalborg SV

www.missiondanmark.dk

Morsø Frimenighed

Antal medlemmer:

2012: 1400

Kirkebygninger:

2012: 1 +præstegård

Begge er noget, som er ejet af menigheden

Præster:

2012: 1, men menigheden søger endnu en præst

Præsten er aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 15-60

Jul: 700

Påske: 800

I 2012 har der været ca. 5 dåbshandlinger, 25-30 begravelser og 1 vielse

Kontaktoplysninger:

Tlf.: 97741014

Nazaræernes Kirke (Greve frikirke)

Antal medlemmer:

2012: 74 (10-12passive)

Et medlem er en voksen over 15 år, som har deltaget i medlemskursus og er aktiv i menigheden. Man skal ikke være døbt, for at være medlem. I Greve frikirke er der ikke nogen form for kontingent, dog er der en gaveordning.

Kirkebygninger:

2012: 1

Kirkebygningen er ejet

Præster:

2012: 2 ordinerede + forkyndere

En præst er aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 40

Jul: 80

Påske:40

I 2012 har der været 1 dåbshandling, 2-3 begravelser og 1 vielse

Kontakt:

Solhegnet 2

2670 Greve

www.nazarene.dk

Nexø frikirke

Antal medlemmer:

2012: 82

Et medlem forstås som et menneske, der har valgt at følge Jesus Kristus og betragter Nexø Frikirke som deres menighedsfællesskab, samt aktivt bidrager åndeligt, praktisk og økonomisk. Kun unge og voksne, som har taget en personlig beslutning betragtes som

medlemmer. Nexø Frikirke har et børne- og ungdomsarbejde, hvor menigheden har 43 børn og unge som kommer i de forskellige børneklubber. Nexø Frikirke praktiserer kun troendens dåb, men har også mennesker, som er barnedøbt og har en levende tro. Medlemmerne betaler intet fast kontingent, men opfordres til at tegne gavebrev eller benytte sig af gaveordning.

Kirkebygninger:

2012: 1

Nexø Frikirke ejer bygningen

Præster:

2012: 2 præster på halvtids (senior præst/pastor) og en halvtids ungdomspræst

Præsterne er aflønnede

Kirkegængere:

Almindelig søndag: mellem 65-90 personer

Påske: 138 personer

Jul: 122 personer

I 2012 har der været 9 dåbshandlinger, ingen begravelser eller vielser

Kontaktoplysninger

Nexø Frikirke

Købmagergade 27C

3730 Nexø

Tlf. 70135595

Nordschleswigsche Gemeinde

Menigheden er en frimenighed, som yder den kirkelige forsørgelse for det tyske mindretals medlemmer i det sønderjyske. Juridisk set er menigheden en forening. De er evangelisk-luthersk, som folkekirken. Eneste forskel er i princippet, at gudstjenester, og kirkelige handlinger og alt øvrig kommunikation foregår på tysk. Kirken anvender til deres gudstjeneste og kirkelige handlinger altid folkekirkens kirker, som lejes på timebasis til formålet.

Kontakt information

Kirchenbüro

Hovedghaden 46

6360 Tinglev

Tlf. 74644034

Odder frimenighed

Antal medlemmer:

2012: 180

Et medlem forstås som en person der har indmeldt sig i menigheden og betaler en årlig kontingent. Børn som voksne. Men regnes som medlem, når man er døbt. Medlemskontingent er svarende til prisen for middagen den årlige medlemsfest

Kirkebygninger:

2012: 1

Kirkebygningen er ejet

Præster:

2012: 0

Kirkegængere:

Almindelig søndag 100

Jul: 160

Påske: 160

I 2012 har der været 4 dåbshandlinger, 1 begravelse og 2 vielser

Kontaktoplysninger

Odder Frimenighed

Rude Havvej 11

8300 Odder

Tlf.: 86543604

Pinsebevægelsen

Antal medlemmer: 5135. Dette tæller både børn og voksne, men ikke små børn/spædbørn. Medlemsbidrag er frivilligt.

Kirkebygninger: Omkring 40 bygninger, som ejes.

Præster: 66, som enten er deltids – eller fuldtidslønnet. Ca. 5 præster er på forkyndervisum.

Kirkegængere: en almindelig søndag: 4605. Til jul og til påske er der 5617 og 5160.

Dåbshandlinger: 156

Begravelser: 34

Bryllupper/vielser: 35

Kontakt:

www.pinsekirkerne.dk

Redeemed Christian Church of God - Jesus Centre

Kontakt

Amagerbrogade 251B

2300 København S

www.rccgdenmark.org

Reformerte menigheder

Antal medlemmer:

2012: 300

Et medlem skal være døbt og betale kirkeskat. Det medlem kan både være en voksen eller et barn

Kirkebygninger:

2012: 2

Begge bygninger er ejet.

Præster:

2012: 4

Alle er aflønnede

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 10 %

Jul: 160

Påske: 160

I 2012 har der været 2 dåbshandlinger, og hverken begravelser eller vielser.

Kontakt:

Dronningensgade 87
7000 Fredericia
Tlf.: 75927297

Skovbo Frikirke

Skovbo frikirke er en del af Apostolsk Kirke med sekretariat i Kolding.

Svenska Gustafs församlingen i København**Kontakt**

Folke Bernadottes Allé
2100 København Ø
Tlf.: 33155458
www.svenskakyrkan.se

Sydfyns Frimenighed (tidligere Tåsinge Frimenighed)

Menigheden er LUKKET

Syvende dags Adventistkirken, Danmark

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Kontakt:

Concordiavej 16
2850 Nærum
Tlf.: 45587777
www.adventist.dk

The Brethren

Deltager ikke i undersøgelsen 2012.

Kontakt:

c/o Patrick Suckling
Odderbjergvej 2
2765 Smørum
20 34 75 19

The International Church for Copenhagen (The American Lutheran Congregation of Copenhagen)

Antal medlemmer:

2012: 120

Et medlem forstås som en person, der kan identificere sig selv med menighedens budskaber og tro. Det er både voksne og børn, som regnes som medlemmer. Man skal dog være døbt. Medlemmernes økonomiske bidrag sker i form af frivillige bidrag.

Kirkebygninger:

2012: ingen – dog ejer menigheden et kontor

Præster:

2012: 1

Præsten har forkyndelsesvisum, og er aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 72

Jul: 95

Påske: 95

I 2012 har der været 3 dåbshandlinger, 1 begravelse og ingen vielser

Kontakt oplysninger

ICC Church House

Gjølrlingsvej 10

2900 Hellerup

Tlf. 39624785

www.internationalchurch.dk

Thorsted frimenighed

Menigheden er registreret som et godkendt trossamfund, fordi deres præst har tilladelse fra justitsministeriet til at foretage vielser. Thorsted Frimenighed er en grundtvigsk frimenighed, altså luthersk-evangelisk med det særlige forhold til resten af folkekirken, at de ikke er under biskoppens opsyn. Der er 10 sådanne menigheder i Danmark og de fungerer i alle andre forhold som en grundtvigsk valgmenighed.

Troens ord

Deltager ikke i 2012

Kontakt

Højmarksvej 22
7330 Brande
Tlf: 97 18 40 50
www.troensord.dk

Yeshuat Tsion, Den Messianske Synagoge i Danmark

Antal medlemmer:

2012: 500 medlemmer.

Både døbte og ikke døbte er medlemmer af gruppen. Medlemskabet er gratis.

Kirkebygninger:

2012: 0

Præster:

2012: 0

Menigheden har ingen kirkegængere, ingen dåb, begravelser eller vielser.

Kontakt:

Solvænget 46
7400 Herning
www.yeshuattsion.webbyen.dk

Østens Assyriske Kirke i Danmark (Den assyriske østkirke i Danmark)

Antal medlemmer: 2012: 304 Medlemmerne forstås både som børn og voksne, og man skal være døbt for at indregnes som medlem. Alle medlemmer betaler til kirken

Kirkebygninger:

2012: 1 men menigheden er i gang med at bygge en helt ny kirke
Den nuværende kirkebygning er lejet

Præster:

2012: 1
Præsten er ikke aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig lørdag: mellem 90 og 120
Jul 300-375
Påske 300-375

I 2012 har der været 2-3 dåbshandlinger, 1 begravelse og 1-2 vielser.

Kontaktoplysninger

Mar Mari Menighed
Postboks 1544, City Vest
8220 Brabrand
Kontaktperson; Said Kako 22344186

Ågård Frimenighed

Antal medlemmer:

2012: 450

Et medlem skal have udfyldt indmeldelsesblanket og betale den af generalforsamlingen vedtagne kirkeskat. Børn bliver medlem ved dåb. Det er kun døbt, der betragtes som medlemmer. Medlemmerne betaler 1,6 % af den skattepligtige indkomst til menigheden

Kirkebygninger:

2012: 1 + præstegård
Menigheden ejer selv bygningerne

Præster:

2012: 1

Er præsten er aflønnet.

Kirkegængere:

Almindelig søndag: I snit 45

Jul 250-300

Påske 50-60

I 2012 har der været 5 dåbshandlinger, 3 begravelser og 4 vielser

Kontaktoplysninger

Frimenighedspræst: Henrik Jensen

Tlf. 75553122

jambo@post8.tele.dk

www.aagaardfrim.mono.net

Aalborg Menighedscenter

Antal medlemmer:

2012: 175 (og dertil børn).

Et medlem forstås som en person, som har en personlig tro, og desuden føler sig tilknyttet og har et relationelt forhold til menigheden. Formelt medlemskab, hvor børn ikke regnes for fuldgældige medlemmer. Medlemmerne betaler ikke kontingent, men 80 % af dem betaler tiende.

Kirkebygninger:

2012: 1

Kirkebygningen er ejet af menigheden

Præster:

2012: 5

Kun en præst er aflønnet

Kirkegængere:

Almindelig søndag: 200

Jul: 200

Påske:200

I 2012 har der været 4-5 dåbshandlinger, 2 begravelser og ingen vielser

Kontaktoplysninger

Aalborg MenighedsCenter
Gasværksvej 5, 9000 Aalborg
Tlf. 98795050
www.amcnet.dk

2. Islamiske og islam-inspirerede trossamfund og menigheder

Islamiske Trossamfund med tilknytning til Dianyet	Medlemstal 2012
Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse/Diaynet (følgende menigheder hører til under Dianyet)	29.990
Alaadin Moske	600
Avedøre Moske	180
Ayasofya Moske	
Bilal Habesi Moske	
Brabrand Ulu Moske	400
Dansk Indvandrer Kulturforening	554
Dansk Tyrkisk Kultur og Aktivitetscenter - Kocatepe Moskeen	
Den Makedonske Moske Forening Prespa	
Esbjerg Anatoliens Moske	
Eyup Sultan Moske	
Farum Moske	250
Fatih Moske	
Fredericia Tyrkisk Moske	
Ikast Fatih Moske	
Islamisk Kulturcenter i Helsingør	
Mevlana Moske	530
Nyborg Moske	57
Næstved Tyrkisk Islamisk Kulturforening	
Orhan Gazi Moske	
Randers Moske	70
Ringsted Moske	494
Selimiye Moske	
Slagelse Yeni Camii Dernegi	350
Suleymaniye Moske	
Tyrkisk Kultur Moske	
Yunus Emre Moske	
Åbenrå Moske	

Øvrige Islamiske og Islam-inspirerede trossamfund og menigheder	
Dansk Islamisk Center	
Den Islamiske forening af Bosniakker i Danmark	5000
Den Islamiske Verdensliga (Muslim Worldliga)	
Det Albanske Trossamfund i Danmark	1000
Det Islamiske Forbund i Danmark	400
Det Islamiske Trossamfund	
Det muslimske Kulturcenter	
Foreningen Ahlul Bait i Danmark (tidligere Al-Mostafa Islamisk Center)	700
Islamic Center Jaffaria	
Islamic Cultural Center	800
Islamisk Center for Europæiske Lande	
Islamisk Forum	300
Islamisk Kultur Center Amager	109
Islams Ahmadiyya Djamâ'at (Bevægelse)	700
Majlis Khuddam-ul-Ahmadiyya (MKA Danmark)	
Kulturforeningen for folk fra Irak	
Københavns Moske	570
Minhaj ul Quran International Denmark	1500
Muslim Cultur Institute	100
Muslim Cultural Institute	
Pakistan Islamic Welfare Society	150
Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark	
Århus Islamiske Trossamfund	118

Oplysninger om islamiske og islaminspirerede menigheder

Dansk Islamisk Center

Deltager ikke i 2012
Baggesensgade 4C, 3.
2200 København N
dicenter.dk

Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse/Diyanet

Diyanet fungerer som hovedorganisation med en masse små foreninger under sig. De har ca. 30 foreninger under sig, og hver forening har sin egen bestyrelse. Diyanet har kun en begravelsesorganisation tilknyttet, hvor de har 29.990 medlemmer.

Kontaktinformation

Paul Bergsøesvej 14
Glostrup
33230313
www.diyagnetvakfi.dk

Menigheder under Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse/Diyanet

Aladdin Moské/Tyrkisk kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 600 medlemmer.

De definerer et medlem ved, at man betaler et årligt gebyr, som er 300 kroner for voksne og 100 kroner for børn/unge.

Imam:

De har kun én fast Imam, som er aflønnet fra den tyrkiske stat og er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen.

Ejerskabsforhold af bygninger:

Det er Diyanet/Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, der har betalt bygningerne, som Aladdin Moské derfor lejer.

Kontaktinformation:

Roskildevej 122,
2620 Albertslund

Avedøre Moske/ Hvidovre Dansk-Tyrkisk Kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 160-180 medlemmer

De definerer et medlem ved, at man betaler månedligt gebyr, som er 20 kroner og er pr. familie.

Imam: De har kun én fast Imam, som er aflønnet fra den tyrkiske stat og er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen.

Ejerskabsforhold af bygninger: De ejer selv bygningen, som de benytter.

Kontaktinformation:

Avedøre Tværvej 6
2650 Hvidovre

Ayasofya Moské

Ønsker ikke at deltage.

Kontaktinformation:

Allehelgensgade 11 B,
4000 Roskilde

Bilal Habesi Moské

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen for at få oplysninger om 2012.

Kontaktinformation

Nyborgvej 117,

5700 Svendborg
62202086

Brabrand Ulu Moske/Tyrkisk kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 400 medlemmer

De definerer et medlem ved, at man enten betaler et årligt gebyr på 1000 kroner, eller et månedligt gebyr på 100 kroner. Det er alle, der kan blive medlem af foreningen, børn som voksne, hvorfor der ingen regler gør sig gældende herom.

Imam:

De har to faste imamer; en kvinde og en mand, som begge er aflønnet fra den tyrkiske stat, hvorfor foreningen ikke betaler løn til imamer. Begge imamer er i Danmark på forkyndervisum for en periode på 4-5 år af gangen.

Ejerskabsforhold af bygninger:

Bygninger ejes af Diyanet/Dansk-tyrkisk Islamisk Stiftelse.

Kontaktinformation:

Silkeborgvej 326, 1.
8230 Åbyhøj

Dansk Indvandrer Kulturforening

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

De har 554 medlemmer i alt, hvoraf 120 af dem er det, de kalder aktive medlemmer. Da det er en forholdsvis nyetableret forening, har de ingen særlige krav til medlemmer. Derfor er et medlemsskab også indtil videre gratis.

Deltagere til fredagsbønnen: 100-130

Vielser: 0

Begravelser: 0

Imam:

De har ingen fast imam i øjeblikket, men får snart en fra Tyrkiet, når de får ordentlige lokaler til større religiøs aktivitet.

Ejerskabsforhold af bygninger

De låner bygningen, men har lige afsluttet en handel med Høje Taastrup om en byggegrund.

Kontaktinformation

Charlotteager 114, 2. th
2640 Hedehusene

Dansk Tyrkisk Kultur og Aktivitetscenter (Kocatepe Moskeen)

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen.

Kontaktinformation

H.C. Ørstedesvej 29 C,
1879 Frederiksberg C

Den Makedonske forening Prespa

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen.

Kontaktinformation:

Tranevej 16, 1. tv.,
2400 København NV

Esbjerg Anatoliens Moske/ Anadolu Kulturforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen.

Kontaktinformation

Østergade 69,
6700 Esbjerg

Eyup sultan moské/ Dansk Tyrkisk Ungdomsforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen.

Kontaktinformation

Fynsgade 44,

7400 Herning
97213825

Farum moské

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 250 personer. De ovenstående er definerede som 'faste medlemmer' og inkluderer både børn, unge og voksne. Herudover kommer så 70 kvinder. For at være medlem skal man betale 350 kroner årligt til foreningen.

Imam:

Der er ansat én fast imam, som er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen. Før i tiden var det for en 4 årsperiode. Derudover har de en løs imam, som de bruger, hvis den anden er syg eller ikke kan komme.

Bygninger:

Foreningen har selv sparet sammen til bygningen med hjælp fra alle deres medlemmer og ejer den derfor selv.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager fra 30 til 70 personer til hver bøn, men det præcise antal kan variere meget fra uge til uge.

Ved fredagsbønnen en almindelig fredag, deltager omkring 300-400 personer, hvor tallet stiger til 500-600, hvis fredagen falder på en helligdag.

Ved eid-festerne deltager 700-750 personer, hvilket er et højt antal i forhold til bygningens størrelse og skulle overholde sikkerhedsforanstaltninger. Hvis det er vejr til det, rykkes det ofte udenfor, hvor tallet stiger til omkring 1000. Til Eid-festerne er det dermed ikke kun faste medlemmer, der deltager, og til disse arrangementer er der intet krav om, at man skal være medlem. Her kommer de fra hele lokalområdet.

Foreningen har afholdt 2-3 begravelser af egne medlemmer, men de holder også begravelser for ikke-medlemmer, som kommer fra hele Nordsjælland, hvor de har afholdt ca. 25 begravelser. Imamen sagde, at tallet stiger for hvert år, og grunden skal findes i familiernes størrelser. Mange har meget store familier, hvor de fleste familiemedlemmer er i Danmark, hvorfor de derfor vælger at blive begravet i Danmark af hensyn til de efterladte.

Kontaktinformation

Rugmarken 8, 3520 Farum

Fatih Moské/Tyrkisk kulturforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Jonstrupvej 246,
2750 Ballerup
44976193

Fredericia Tyrkisk Moske/Den Tyrkiske kulturforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Vendersgade 30 A,
7000 Fredericia
75 91 07 03

Ikast Fatih Camii

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Nørregade 49,
7430 Ikast
97154155

Islamisk kulturcenter

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Christiansgade 26, st. tv.,
8000 Århus C

Køge Moské/Tyrkisk kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 350 personer.

De ovenstående er definerede som 'faste medlemmer' og omfatter kun voksne mænd. Det vil sige, at børn og unge ikke er medregnet som medlemmer. Efter sommeren 2013 åbner foreningen op for, at kvinder også kan være medlem. For at være medlem skal man betale 200 kroner årligt til foreningen

Imam: Der er ansat én fast mandlig imam, som er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen. Før i tiden var det for en 4 årsperiode. De håber på, snart at kunne få en imam til, som skal være en kvinde.

Bygninger: Foreningen har selv sparet sammen til bygningen med hjælp fra alle deres medlemmer og ejer den derfor selv.

Praksis: Ved de daglige bønner er der ikke så mange, der deltager pga. arbejde. De har omkring 40 personer i alt om dagen, hvor det i weekenderne er 90-110 personer, fordi folk har fri.

Ved fredagsbønnen en almindelig fredag, deltager omkring 170-250 personer.

Antallet af deltagere til Eid-festerne varierer i forhold til årstiden. Om sommeren er mange på sommerferie, hvor tallet er 70-100, og om vinteren stiger tallet til ca. 200 personer.

Foreningen har ikke afholdt nogen vielser i 2012.

Foreningen har afholdt ganske få begravelser. Mellem 2-3 stykker.

Kontaktinformation:

Sygehusvej 26,
4600 Køge
56 63 13 32

Mevlana Moske/Ishøj kulturhus

Medlemmer, medlemsdefinition:

De har 530 medlemmer i alt og definerer et medlem ved, at man betaler 500 kroner årligt. Det er både børn og voksne, der kan være medlem af foreningen.

Imam på forkyndervisum

De har to faste imamer, som begge er aflønnet fra den tyrkiske stat og er i Danmark på forkyndervisum i en periode på 5 år ad gangen.

Ejerskabsforhold af bygninger:

De ejer selv bygningen, som de benytter til deres forening.

Kontaktinformation:

Industriskellet 4
2635 Ishøj

Nyborg Tyrkisk Kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 57 personer.

De ovenstående er definerede som 'faste medlemmer' og omfatter kun voksne. Det er frivilligt, om man vil betale noget til foreningen. Der er intet fast kontingent.

Imam: For øjeblikket har de ingen imam, men arbejder på at få en hurtigst muligt.

Bygninger: De ejer selv bygningen.

Praksis: Ved de daglige bønner deltager omkring 5-10 personer til hver bøn. Ved fredagsbønnen en almindelig fredag, deltager omkring 30 personer. Antallet af deltagere til Eid-festerne er der ikke den store ændring i antal deltagere. Det er stort set det samme som på til fredagsbønnen.

Foreningen har ikke afholdt nogen vielser i 2012.

Foreningen har ikke afholdt nogen begravelser i 2012

Kontaktinformation:

Landrovej 6,
5800 Nyborg
61689075

Næstved Moské/Tyrkisk kulturforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Korinthvej 16-20,
4700 Næstved

Orhan Gazi Moské

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Bruhnsvej 15, st.,
3600 Frederikssund

Randers Moské

Foreningen henviser til svar fra 2011. Randers Moske har ifølge disse oplysninger 70 familier som medlem (hvis faderen er medlem er familien også medlem). Der deltager 60-70 i fredagsbønnen.

Kontaktinformation

Sandgade 9,
8900 Randers

Ringsted Moské/Tyrkisk kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: De har 494 medlemmer. Medlemstallet inkluderer både børn og voksne. For at være medlem betaler man 300 kroner årligt, men eftersom de lige er flyttet ti nye og større lokaler, hæver de beløbet til 500 kroner årligt efter sommeren 2013, hvor de også øger aktiviteterne i foreningen.

Imam: De har én fast imam, som er aflønnet fra den tyrkiske stat og er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen.

Bygninger: Det er Diyanet, som har købt bygningen til dem, som foreningen så lejer af dem.

Praksis: Ved de daglige bønner deltager omkring 40-50 personer til hver bøn. Ved fredagsbønnen en almindelig fredag, deltager omkring 80-100 personer.

Antallet af deltagere til Eid-festerne er omkring 250-330 af egne medlemmer. Dertil skal lægges alle dem til, som ikke er medlemmer og kommer fra Ringsted (de har ikke de præcise antal).

Foreningen har afholdt 4 vielser i 2012. De har fået ny imam for 2 måneder siden ca, og der har ikke været nogen vielser, efter han er kommet til.

Foreningen har haft 2 begravelser i 2012.

Kontaktinformation:

Adresse ifølge familiestyrelsen: Vibevej 14, 4100 Ringsted

Ny adresse: Vibevej 2, 4100 Ringsted

Selimiye moské/Tyrkisk-Islamisk kulturforening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Pjentedamsgade 31, 3,

5000 Odense C

66 12 43 34

Slagelse tyrkiske kulturforening

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 350 medlemmer. De 350 medlemmer omfatter kun voksne. For at være medlem betaler man 400 kroner årligt til foreningen pr. person.

Imam: De har én fast imam, som er aflønnet fra den tyrkiske stat og er i Danmark på forkyndervisum for 5 år ad gangen.

Bygninger: Det er Diyanet, som ejer bygningen, hvor foreningen har lejet sig ind.

Praksis: Det svinger lidt, hvor mange personer, der deltager ved de daglige bønner. Men omkring 40-50 personer til hver bøn. Der kan komme rigtigt mange til fredagsbønnen en almindelig fredag. De har som regel 400-500, som også inkluderer ikke-medlemmer fra udkanten af Slagelse samt bosnier.

Antallet af deltagere til Eid-festerne er de oppe på omkring 750-800 personer.

Ca. 2 vielser i 2012.

Foreningen har haft 0 begravelser, da medlemmerne bliver sendt tilbage til Tyrkiet. De har afholdt 4 rituelle afvaskelser.

Kontaktinformation:

Sct. Mikkelsgade 2,
4200 Slagelse

Suleymaniye Moské/Tyrkisk Islamisk undervisningscenter

Ingen svar for 2012.

Kontaktinformation:

Shsvej 6,
4300 Holbæk
59444858

Yunus Emre Moské/Dansk tyrkisk Islamisk Forening

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Sønderbrogade 2,
8700 Horsens
75616784

Åbenrå moské

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med foreningen

Kontaktinformation:

Lille Kolstrup 20 E,
6200 Åbenrå

Øvrige Islamiske og Islam-inspirerede trossamfund og menigheder

Den Islamiske forening af Bosniakker i Danmark

Medlemmer og medlemsdefinition: 2012: 5000 individuelle medlemmer på landsplan. Tallet er et skøn af tidligere hovedorganisationsformand Jasmin Bjelosevec, opgjort på baggrund af antal familiemedlemsskaber. I Thisted skønnes der for eksempel at være 15-20 familier, mens dette tal for Vejle er 2-300. Medlemskabet koster mellem 300 og 1200 kr for en familie om året. Tallet afhænger af den enkelte afdelings størrelse. Beløbet går hovedsageligt til husleje.

Imam:

Der er ansat en imam som er i Danmark fra Bosnien på forkyndervisum. Han er bosat i København og delvist aflønnet af foreningen, men har sin hovedindkomst andetsteds.

Bygninger:

Foreningen findes i følgende byer:

Esbjerg, Fredericia, Horsens, Kolding, København, Nakskov, Næstved, Odense, Randers, Svendborg, Thisted, Tønder, Vejle, Aalborg.

Foreningen lejer sine lokaler, men har ønske om på sigt selv at købe bygninger.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager i Vejle under 10 personer.

Ved fredagsbønnen deltager i Vejle ca. 50 personer. For København er dette tal mellem 70-100.

Ved eid-festerne deltager i Vejle 150-200 personer.

Vielser foregår først borgerligt på rådhuset, og dernæst kan foreningen forrette vielsen efter sharia. Til vielser benytter foreningens medlemmer nogle gange imamer fra andre islamiske trossamfund.

Begravelser kan foregå i et kapel i Danmark med eller uden deltagelse af imamen. Foreningen tilbyder endvidere den mulighed at transportere den afdøde til Bosnien til begravelse der. Til det formål har foreningen egen bil.

Kontaktinformation:

Vesterbrogade 11, C/2

7100 Vejle

Jasmin Bjelosevec

Tlf: 75823003

Den Islamiske Verdensliga (Muslim World League)

Kontaktinformation:

Vodroffsvej 8, 1

2000 Frederiksberg

Kontaktperson Abdul Rahim: 33 24 51 96

Den Islamiske Verdensliga optræder på listen over godkendte trossamfund ved Ankestyrelsens Familieretsafdeling, under Social- og Integrationsministeriet. Godkendelsen fandt sted i 1975.

Den Islamiske Verdensliga fungerer på Vodroffsvej dog primært som informationskontor for eksempel skoleklasser, og der er ikke organiseret en egentlig moske. Den Islamiske Verdensliga oplyser endvidere, at man ingen medlemmer har, og derfor er den reelle betydning som godkendt trossamfund ved Ankestyrelsen i dag lille. Underetagen på Vodroffsvej lejes af et andet godkendt trossamfund; Det Albanske Trossamfund i Danmark (se denne), og her er indrettet moske.

Det Albanske Trossamfund i Danmark

Medlemmer og medlemsdefinition:

2009: 1000

2010: 1000 (svarende til 200 familier)

2011: 1000

2012: 1000 (svarende til oplyst: 200 aktive og 300 passive familiemedlemskaber).

Medlemskabet koster 1000 kr. for en familie om året.

Imam:

Der er tilknyttet en dansk imam. Han arbejder, hvad der svarer til deltid, og modtager ikke løn.

Bygninger:

Det Albanske Trossamfund i Danmark lejer sig ind i underetagen hos Den Islamiske Verdensliga (Muslim World League) på Vodroffsvej 8, Frederiksberg.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager 10-20 personer.

Ved fredagsbønnen deltager mellem 150 og 200 personer. Ved Eid-festerne har trossamfundet tidligere lejet Nørrebrohallen eller Gladsaxe Idrætshaller, idet der deltager mellem 1000 og 1500 personer. Det Albanske Trossamfund i Danmark oplyser, at der i 2012 er foretaget 200 vielser, og at der har været 16 begravelser.

Kontaktinformation:

Vodroffsvej 8
1900 Frederiksberg

Det Islamiske Forbund i Danmark**Medlemmer og medlemsdefinition:**

2011: Ca. 1000

2012: 3-400

Kontingent er frivilligt. Bidrag på 200 kr/måned er almindeligt.

Imam:

Der er tilknyttet en imam, som er dansk statsborger. Det oplyses ikke, om han modtager løn.

Bygninger:

Forbundet ejer bygningen på Hejrevej 3.

Praksis:

Ved fredagsbønnen deltager ca. 300 personer. Det samme antal gælder ved Eid-festerne. Ved de daglige bønner er tallet noget lavere.

Antallet af vielser og begravelser i løbet af 2012 er ukendt.

Kontaktinformation:

<http://www.islamiskeforbund.dk/>

Hejrevej 3
2400 København NV
Sekretær:
Hakam, tlf: 50167017

Det Islamiske Trossamfund**Kontaktinformation:**

Dortheavej 45
2400 København NV
Talsmand:
Bilal Hassan Assaad, 70 23 11 90 / 40 40 80 81

Det Islamiske Trossamfund vil efter beslutning i bestyrelsen ikke deltage i årbogen *Religion i Danmark 2012*. Trossamfundet ønskede heller ikke at give oplysninger til universitetets årbøger for 2010 og 2011.

Det muslimske Kulturcenter

Kontaktinformation:

Skjulhøj Alle 29
2720 Vanløse

Det muslimske Kulturcenter optræder på listen over godkendte trossamfund ved Ankestyrelsens Familieretsafdeling, under Social- og Integrationsministeriet. Godkendelsen fandt sted i 1993. Det muslimske Kulturcenter er ifølge *Religion i Danmark* lukket og har været det siden 2010.

Foreningen Ahlul Bait i Danmark

Medlemmer og medlemsdefinition:

2011: 1000-2000 personer.

2012: 600-700 personer.

De ovenstående er definerede som 'faste medlemmer'. Derudover oplyser foreningen, at man har ca. 3000 løse medlemmer, som bor længere væk fra København-området og derfor ikke deltager regelmæssigt.

Betaling for medlemskabet er frivilligt. Man betaler, som man har råd. Det er almindeligt at betale 100 kr / måned, og det sker gerne til fredagsbønnen.

Imam:

Der er ansat en imam, som er i Danmark på forkyndervisum. Foreningen har haft løbende udskiftning af imamerne efter forkyndervisumets udløb. Den nuværende imam er således nyansat i 2012.

Bygninger:

Foreningen købte bygninger i 2001, som nu er under ombygning. Af den grund er de nuværende lokaler lejede.

Praksis:

Ahl-ul Bait betyder 'Husets folk', og foreningen er shia-muslimsk.

Ved de daglige bønner deltager fra 20 til 40 personer.

Ved fredagsbønnen deltager minimum 200 personer. Der kan deltage flere, men så foregår bønnen i andre lokaler.

Ved doa komeil deltager om vinteren 20-30 personer og om sommeren 30-40. Deltagerantallet afhænger af vejret og om det er mørkt.

Ved eid-festerne deltager 3-4000 personer. Her lejer man en sportshal og er nødt til at afholde to bønner.

Ved ashura deltager 6-700 personer.

Vielser er todelte. Først vies man på rådhuset og dernæst forretter imamen vielsen på traditionel vis. Foreningen oplyser således, at man følger to lovgivninger; den danske og sharia. Moskeen lægger kun lokaler til det ceremonielle, og festligheder afholdes derfor andetsteds. I 2012 har der været ca. 20 vielser i foreningen.

Foreningen har foretaget 5 begravelser i 2012. Foreningen foretager den rituelle vaskning og afholder ceremonien.

Kontaktinformation:

Vibevej 25-29

2400 København NV

Sekretær: Mortezer, tlf: 38 10 00 78 / 22 46 48 46

Islamic Center Jaffaria

Kontaktinformation:

Rådmandsgade 56

2200 København N

<http://www.icjdk.com/>

Det har ikke været muligt at opnå kontakt med Islamic Center Jaffaria.

Islamic Cultural Center

Medlemmer og medlemsdefinition:

Islamic Cultural Center (ICC) har intet medlemsbegreb – 'man kommer bare'. Derfor har ICC ingen optegnelser over antallet af brugere, ligesom det heller ikke er muligt at give et skøn. Brugere er af forskellige nationaliteter, men især marokkanske, pakistanske og somaliske. Brugere af ICC opkræves intet kontingent, men frivillige donationer er almindelige.

Imam:

ICC har tilknyttet en imam, som oprindeligt er fra Irak på forkyndervisum. Han har været i Danmark i otte år, og han er aflønnet af ICC.

Bygninger:

ICC har ejet sin bygning på Horsebakken 2 siden 1975, hvor den blev købt af libyere.

Praksis:

Ved de daglige bønner i moskeen oplyses det, at der deltager 15-40 personer i alt.

Ved fredagsbønnen oplyses det, at der kommer 700-1000 personer.

Ved eid-festerne gælder det 2000 personer. Bønnen afholdes så to gange på grund af pladsmangel.

ICC oplyser, at der gennemsnitligt afholdes en begravelse om ugen, mens antallet af vielser for 2012 er ukendt.

Kontaktinformation:

Horsebakken 2
2400 København NV
Sekretær: 22 49 39 09

Islamisk Center for Europæiske Lande**Kontaktinformation:**

Vibe 16, 1.th
2400 København NV

Det har ikke været muligt at opnå kontakt med Islamisk Center for Europæiske Lande.

Islamisk Forum**Medlemmer og medlemsdefinition:**

2011: Ca. 300 personer.

2012: Ca. 300 personer.

Medlemskab:

Medlemskontingent er frivilligt, men bidrag på 100-200 kr. / måned er almindeligt.

Imam:

Islamisk Forum har tilknyttet en imam, som er i Danmark på forkyndervisum fra Pakistan. Han har været i Danmark siden 2011. Imamen modtager ikke decideret løn, men får et vederlag for sit arbejde.

Bygninger:

Islamisk Forum ejer og har selv bygget sin moskebygning.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager mellem 5 og 20 personer om dagen. I vinterperioden ved dårligt vejr er tallet lavere, og i lunere perioder er tallet højere. Gennemsnitligt deltager 6-7 personer i de daglige bønner.

Ved fredagsbønnen deltager 150-200 personer og i ramadanen ca. 100 personer om dagen. Blandt medlemmerne har der ikke været nogen bryllupper. Således har Islamisk Forum ikke foretaget vielser i 2012.

Begravelser har Islamisk Forum haft 2 gange. Islamisk Forum afholder ceremonien, og afdøde begraves enten i Taastrup eller Brøndby.

Kontaktinformation:

Taastrup Hovedgade 67
2630 Taastrup
Sekretær:
30 22 78 76

Islamisk Kultur Center Amager**Medlemmer og medlemsdefinition:**

2011: 103
2012: 109

Medlemskab:

Medlemskontingentet er 200 kr / måned, og et medlemskab kan holdes af en voksen person.

Imam:

Islamisk Kultur Center Amager har tilknyttet en imam, som er i Danmark på forkyndervisum. Imamen kommer fra Pakistan og forkyndervisummet gælder for 3 år ad gangen. Imamen

betales ikke decideret løn, men får husleje og mad betalt og modtager derudover 600 kr / måned.

Bygninger:

Bygningen, der benyttes som moske, har været i trossamfundets eje siden 2006.

Praksis:

Der deltager ca. 10-15 personer til de fem daglige bønner. Ved fredagsbønnen deltager ca. 200 personer, og ved Eid deltager 600 personer. Bønnen afholdes ved Eid to gange på grund af pladsmangel.

Der har i 2012 været 6-7 vielser, men ingen begravelser, idet disse foregår ved Islamic Cultural Center, Horsebakken 2, København NV (s.d.).

Kontaktinformation:

Kretavej 23
2300 København S
Tlf: 60 20 10 75

Islams Ahmadiyya Djamâ'at / Majlis Khuddam-ul-Ahmadiyya (MKA Danmark)

Medlemmer og medlemsdefinition:

2011: 600

2012: 600-700

Tallene inkluderer børn. De fleste medlemmer er bosat i Københavns-området, men trossamfundet har medlemmer i alle dele af landet. Medlemmer betaler jævnfør traditionen 1/16 af deres indkomst fratrukket skat som bidrag til trossamfundet.

Imam:

Der er tilknyttet tre imamer, heraf en svensk statsborger og to pakistanske. Imamerne modtager ikke egentlig løn, men får et vederlag og får stillet bolig til rådighed. Imamerne er individuelt ansvarlige for moskeerne i København og Nakskov. De to pakistanske imamer er i Danmark på forkyndervisum.

Bygninger:

Islams Ahmadiyya Djamâ'at findes i København, Nakskov og Odense. Bygningerne i København og Nakskov er ejede, mens afdelingen i Odense lejer lokaler.

Praksis:

Nedenstående gælder moskeen i København.

Ved de daglige bønner deltager i alt 15-20 personer. Ved fredagsbønnen deltager 100-150 personer.

Ved Eid-festerne fyldes moskeen op, det vil sige et deltagertal på 300-400 personer.

Der er i 2012 afholdt 6 vielser og 1 begravelse.

Kontaktinformation:

Eriksminde Alle 2

2650 Hvidovre

Tlf: 36 75 35 02

Kulturforeningen for folk fra Irak

Kontaktinformation:

Ørnevej 18, 1. sal

2400 København NV

Kulturforeningen for folk fra Irak optræder på listen over godkendte trossamfund ved Ankestyrelsens Familieretsafdeling, under Social- og Integrationsministeriet. Godkendelsen fandt sted i 1997. Kulturforeningen for folk fra Irak er ifølge *Religion i Danmark* lukket og har været det siden 2011.

Københavns Moske / Imam Malik instituttet

Medlemmer og medlemsdefinition:

2011: 570

2012: 650

Københavns Moske opererer med to typer medlemskaber: Almindelige, som koster 150 kr / måned i kontingent og pensionistmedlemskaber, som koster 100 kr / måned.

Imam:

Der er tilknyttet to frivillige imamer, som begge er danske statsborgere. Ligesom imamerne arbejder frivilligt, foregår også alt andet arbejde i moskeen frivilligt.

Bygninger:

Københavns Moske købte i 2009 sin bygning for 16 mio. kr. Finansieringen foregik gennem indsamlinger.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager i alt mellem 50 og 100 personer.

Ved fredagsbønnen mellem 800 og 1200 og hver dag i ramadanen tiltrækker 700-800 personer.

Der er foretaget vielser 10-15 gange i 2012, og af begravelser har der været mellem 20 og 25.

Kontaktinformation:

Gl. Køge landevej 113

2500 Valby

Næstformand Anooar Tooimi, tlf: 26 85 22 03

Minhaj ul Quran International Danmark

Medlemmer og medlemsdefinition:

2011: 1500

2012: 1500

Medlemstallet på 1500 personer gælder hele landet. Alle kan være medlemmer, og der er således også registreret børn som medlemmer. Medlemsbetalingen er et engangsbeløb, gældende som et livstidsmedlemskab, og det koster 1250 kr.

Imam:

Der er til hver moske knyttet en eller to imamer. Hvor der er to, er den ene ansvarlig for børneundervisning, og den anden ansvarlig for bønnerne. Alle imamer modtager fuldtidsløn, og de er alle i Danmark på forkyndervisum.

Bygninger:

Minhaj ul Quran ejer alle sine bygninger. Til større arrangementer lejer man sig ind i haller.

Praksis:

På landsplan oplyser Minhaj ul Quran, at der skønnet deltager ca. 10.000 personer i fredagsbønnen. Antallet af vielser og begravelser i 2012 er ukendt.

Ved Eid-festerne har foreningen tidligere lejet Bavnehøjhallen i København SV eller KB-hallen på Frederiksberg. Dette har været nødvendigt på grund af pladsmangel i egne lokaler. På landsplan skønnes der til Eid-festerne at deltage omkring 40.000 personer.

Kontaktinformation:

Hovedkontor

Bispevej 25

2400 København NV

Talsmand Najib: Tlf 52 88 00 74

Minhaj ul Quran findes derudover på følgende adresser:

- ▲ Valhøjvej 15 B, 2500 Valby
- ▲ Rugårdsvej 117, 5000 Odense
- ▲ Øresundsvej 51, 2300 København S

Muslim Cultur Institute**Medlemmer og medlemsdefinition:**

Foreningen har været under omstrukturering og figurerede i forrige udgave af *Religion i Danmark* således som lukket. Dette er dog ikke tilfældet, og medlemstallet oplyses til 100 personer. Medlemskontingentet er 300 kr / måned.

Imam:

Muslim Cultur Institute har tilknyttet én frivilligt arbejdende imam. Han er ikke på forkyndervisum.

Bygninger:

Foreningen ejer selv sin moskebygning.

Praksis:

Ved de daglige bønner deltager over en dag mellem 20 og 25 personer.

Ved fredagsbønnen er dette tal mellem 100 og 150 personer.

Ved Eid-festerne deltager mellem 300 og 350 personer.

Der har i 2012 været 6-7 vielser og 5-6 begravelser.

Kontaktinformation:

Ågården 55, 1.th

2635 Ishøj

Kontaktperson Asmat Ullah

Tlf: 24 47 20 30

Email: asu@cphwest.dk

Muslim Cultural Institute

Kontaktinformation:

Amerikavej 19
1756 København V

Det har ikke været muligt at opnå kontakt med Muslim Cultural Institute.

Pakistan Islamic Welfare Society

Medlemmer og medlemsdefinition:

2011: 150
2012: 150

Antallet af medlemmer dækker individuelle mænd. Medlemstallet inklusive kvinder og børn oplyses til at være 2-300.

Medlemsbidrag er frivilligt. Det er dog almindeligt at betale mellem 100 og 200 kr / måned. Alle er velkomne i moskeen uanset bidrag.

Imam:

Pakistan Islamic Welfare Society har i 2012 fungeret uden imam siden marts måned. På det tidspunkt rejste den tidligere imam hjem til Pakistan. Der er ansøgt om forkyndervisum til en ny imam, som forventes at ankomme primo 2013, igen fra Pakistan. Imamen modtager almindeligvis løn.

Bygninger:

Bygningen Havnegade 3 har været lejet siden 1982. Man har i en årrække ønsket at købe den, men endnu er økonomien utilstrækkelig.

Praksis:

Deltagelsen i de daglige bønner svinger fra 2 personer midt på dagen (i arbejdstiden) til 10-15 personer om aftenen. Til fredagsbønnen deltager ca. 100 personer.

Til Eid-al-Fitr og Eid-al-Adha er moskeen fyldt op. Således deltager 2-300 personer inklusive børn og kvinder, som har et rum for sig selv.

På grund af, at der ikke har været nogen imam tilknyttet i store dele af 2012 har der ikke været afholdt vielser. Med hensyn til begravelser har der været 4-5.

Kontaktinformation:

Al-Nur moskeen
Havnegade 3
5000 Odense

[Formand Hassan: 65 91 15 60.](tel:65911560)

Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark**Kontaktinformation:**

Gothersgade 33A, th.
1123 København K

Det har ikke været muligt at opnå kontakt med Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark.

Århus Islamiske Trossamfund**Medlemmer og medlemsdefinition:**

2011: 118

2012: 118

Medlemskab:

Et medlem er en kontingentbetalende, voksen mand.

Imam:

Der er en imam ansat. Han er i Danmark fra Tyrkiet på forkyndervisum og modtager løn.

Bygninger:

Nørre Alle 34 har været ejet af Århus Islamiske Trossamfund siden 1989.

Praksis:

Ved de daglige bønner er der kun lille deltagelse. Til fredagsbønnen kommer der ca. 150 personer, og til Eid er bygningen helt fyldt op med over 200 deltagere.

Der har i 2012 været 1-2 vielser og 2 begravelser. Efter begravelsesceremonien i Danmark flyves afdøde til Tyrkiet for at blive begravet der.

Kontaktinformation:

Nørre Alle 34
8000 Århus C

Talsmand Mehmet Eroglu

[Tlf: 31 78 94 24](tel:31789424)

Alevi Forbundet i Danmark

Medlemmer og medlemsdefinition:

På landsplan har forbundet ca. 1200 medlemmer. Den største lokalforening er Ringsted med 280 medlemmer, og den mindste er Odense med 57 medlemmer.

Præst:

Aleviforbundet har tilknyttet en præst (tyrkisk: dede), som er bosiddende i Slagelse og derfor knyttet til lokalforeningen samme sted. Han modtager ikke løn, men får godtgørelse for rejser rundt til andre lokalforeninger og landsdækkende arrangementer.

Medlemskab:

Man er aktivt medlem, når man betaler kontingent. Kontingentets størrelse fastsættes i lokalforeningerne og ligger typisk mellem 100 og 400 kroner årligt. Udover de 1200 aktive medlemmer er der også en mindre gruppe passive medlemmer. Ud af de 1200 medlemmer er omkring 300 ungdomsmedlemskaber, som er organiseret i Alevi Ungdom.

Praksis:

Aleviforbundet afholder en række fælles sammenkomster og ritualer.

Fællesbøn. Afholdes minimum to gange årligt, men ellers efter opbakning. I 2012 afholdtes fællesbønnen samlet for Sjælland i Ringsted, og samlet for Jylland i Esbjerg. Her deltog henholdsvis 200 og 120 personer.

Asure dag. Mellem 7 og 8 ud af 10 medlemmer (ca. 900) deltager i Asuredagen. Der afholdes både lokale og fælles arrangementer.

Nevruz / Nowruz / Alis fødselsdag. Afholdes gerne sammen med andre tyrkiske eller kurdiske foreninger. På landsplan deltager 6-7000 personer.

Hidir Ellez. Afholdes i lokalforeningerne med forskellig deltagelse. Hidir Ellez foregår i foråret og er en festdag, hvor man tager ud i naturen og spiser sammen som en picnic.

Abdal Musa festligheder. Foregår i Tyrkiet. Aleviforbundet sender en eller to repræsentanter, men ellers er det op til medlemmerne selv at arrangere turen til Tyrkiet.

Sivas mindedagen. Mindedag for brandattentatet mod en gruppe alevier i den tyrkiske by Sivas i 1993. Mindedagen afholdes i Tyrkiet med mange tusinde deltagere. I 2013 planlægger aleviforbundet at afholde et arrangement i Danmark.

Haci Bektas festligheder. Foregår i Tyrkiet efter samme principper som Abdal Musa festlighederne.

Med hensyn til vielser er det almindelige i Aleviforbundet, at parret vies borgerligt. De, der ønsker det, kan vies af præsten. Det sker gennemsnitligt to gange årligt. Begravelser har Aleviforbundet forrettet 8-10 gange i 2012.

Kontaktinformation:

Hovedkontor

Vibevej 32

4100 Ringsted

Formand Cağdaş Saglicak, tlf: 25 17 00 34

Aleviforbundet findes derudover i Slagelse, København, Esbjerg, Odense, Hedensted, Århus og Randers.

3. Buddhistiske trossamfund og menigheder

Samlede tal buddhistiske menigheder (tal fra 2011 i parentes)

Antal godkendte trossamfund: 13 (11)

Antal medlemmer: 7.642 (7.201)

Antal munke/lamaer/præster: 24 (17)

Antal templer/centre: 13 (12)

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter til hverdag: 155 (167)

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter i weekenden: 357 (367)

Antal deltagere til vesak: 780 (925)

Antal tilflugter (deltagere i tilflugtsceremoni): 180 (170)

Antal vielser: 31 (32)

Antal begravelser/bisættelser: 27 (24)

Buddhistiske grupper med primær relation til theravada/sydstasiatisk buddhisme

Watpa Copenhagen (Sunnataram Copenhagen)

Rytterager 100, 2791 Dragør

Hjemmeside: www.watpa.dk

Gruppen har ikke leveret nye tal for 2012; tallene er fra 2011:

Antal medlemmer: 2000. Medlemmer betegnes som dem, der kommer og deltager i aktiviteterne. Medlemsbidrag: 10 kr., resten er frivillige bidrag.

Antal fastboende munke: 4. 20 munke var periodisk på templet i løbet af året, ingen var aflønnede, alle på forkyndervisa.

Antal templer: 1, ejet af trossamfundet selv.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 20*

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 85*

Antal deltagere i vesak (fejring af Buddhas fødselsdag, oplysning og død): 125*

Antal tilflugter: 12

Antal vielser: 10

Antal begravelser/bisættelser: 10

Wat Thai Danmark

H. P. Hansensvej 3-5, 3660 Stenløse

Godkendt 1993.

Hjemmeside: www.watthaidk.com

Antal tilhængere/medlemmer: 2.700. Der skelnes ikke mellem "medlem" og "tilhænger". Tallet omfatter alle personer (inkl. børn), der i løbet af året kommer i templet. Der skønnes at være en del flere, der i løbet af året kommer til templet og som munkene besøger privat.

Medlemsbidrag: Bidrag er frivilligt.

Antal fastboende munke: 4. Munkene er ikke aflønnede, alle har forkyndervisum.

Antal templer: 1, som er ejet af trossamfundet.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 3* (25*)

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 15* (40*)

Antal deltagere i vesak (fejring af Buddhas fødselsdag, oplysning og død): 100 (175*)

Antal tilflugter: 5.500 (5)¹

¹ Antal tilflugter er denne gang forstået som den ceremoni, der afholdes i forbindelse med munkenes måltider, hvor deltagerne tager tilflugt til Buddha, dharma og sangha. Denne måde at forstå tilflugt som et tilbagevendende ritual adskiller sig fra måden at forstå tilflugtsceremonien som indvielsesceremoni ved munkeordination.

Antal vielser: 0

Antal begravelser/bisættelser: 8 (7)

The Buddhist Organisation Dhammakaya i Danmark Wat Phra Dhammakaya Denmark

Gl. Landevej 12, 7130 Juelsminde

Wat Phra Dhammakaya Korsør Lystskov

Skovvej 120, 4220 Korsør

Godkendt 2009

Hjemmeside: www.dhammakaya.dk

Antal medlemmer: 700. Tallet omfatter alle personer (børn og voksne), der bidrager økonomisk til templet og har taget tilflugt til de Tre Juveler (Buddha, dharma og sangha). Medlemsbidrag: 50 kr.

Antal fastboende munke: 4.

Antal templer: 2, ejet af gruppen selv. Foruden hovedcentret i Gramsrode (Jylland) har Dhammakaya i 2011 købt en ejendom ved Korsør.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 2

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 17*.

Antal deltagere i vesak (fejring af Buddhas fødselsdag, oplysning og død): 90* (80)

Antal tilflugter: 0

(Taget tilflugt er her forstået som "konverteret". Tilflugtsritualet kan desuden forstås som en periodisk tilbagevendende handling i forbindelse med puja ("gudstjeneste"). I 2011 var tallet angivet til 500.)

Antal vielser: 0

Antal begravelser/bisættelser: 0

Den Burmesiske Theravada Buddhistforening Buddha Ramsi

Draumvej 74, 6740 Bramming

Godkendt 2010

Gruppen har ikke leveret tal for 2012; tallene er fra 2011.

Antal medlemmer: 220. Alle voksne, der deltager i de buddhistiske aktiviteter, og som har interesse i Buddhas lære. 55 af disse bidrager økonomisk til templet. Medlemsbidrag: Ingen faste, men frivillige bidrag.

Antal fastboende munke: ingen, men to munke er på midlertidigt ophold, begge ulønnede og på turist-visum.

Antal templer: 1, ejet af gruppen selv.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 4

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 25

Antal deltagere i vesak (fejring af Buddhas fødselsdag, oplysning og død): 200

Antal tilflugter: 7

Antal vielser: 3

Antal begravelser/bisættelser: (7 mindeceremonier blev afholdt i løbet af året)

Buddhistiske grupper med primær relation til vietnamesisk buddhisme

Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturelle Forening, Chua Lieu Quan

Lieu Quan: Langagervej 54, 2500 Valby

Hjemmeside: www.chualieuquan.dk

Antal medlemmer: 200. Et medlem er én, der støtter foreningen, men ikke nødvendigvis deltager aktivt i foreningens aktiviteter. Kun voksne er medlemmer. Medlemsbidrag: 20 kr. om måneden. Derudover frivillige bidrag.

Antal fastboende munke/nonner: 0

Antal templer: 1. Templet er ejet.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 0

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 30.

Antal besøgende til vesak: 45*

Antal tilflugter: 0

Antal vielser: 0

Antal begravelser/kremationer i år: 2

Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturforening i Århus

Quan Huong Tempel, Havkærvej 88, 8381 Tilst

Hjemmeside: www.quanghuongtu.dk

Antal medlemmer: 500, 338 af disse er voksne over 18 år. Betalende, der tror og deltager i buddhistisk arbejde. Desuden et større antal, der i løbet af året kommer til diverse arrangementer. Medlemsbidrag: 100 kr. om måneden.

Antal fastboende munke/nonner: 2. Begge munke er ulønnede og med norsk statsborgerskab (hvorfor de ikke behøver forkyndervisa i Danmark).

Antal templer: 1. Templet er ejet.

Antal deltagere i templets aktiviteter til hverdag: 12*

Antal deltagere i templets aktiviteter i weekenden: 45*

Antal deltagere vesak (Buddhas fødselsdag): 120.

Antal tilflugter: 22.

Antal vielser: 2.

Antal begravelser/bisættelser i år: 5.

Buddhistiske grupper med primær relation til tibetansk buddhisme

Karma Kadjy Skolen (Karma Kagyu Skolen)

Godkendt 1988

Hjemmeside: www.buddha.dk

✧ Centre:

- Buddhistisk Center København, Svanemøllevej 56, 2100 København Ø
- Buddhistisk Center Lolland, Korterupvej 21, 4920 Søllested

✧ Grupper:

- Buddhistisk Gruppe Århus
Peder Skrams Gade 52 b, kælderen

Trøjborg,
8200 Århus N

- Buddhistisk Gruppe Silkeborg
Nattergalevej 6, 1. sal t.h.
8600 Silkeborg
- Buddhistisk Gruppe Taulov
Østergade 18
7000 Fredericia
- Buddhistisk Gruppe Aalborg
Olfert Fischersgade 8
9000 Aalborg
- Buddhistisk Gruppe Odense
Jagtvej 41, 2. sal
5000 Odense C
- Buddhistisk Gruppe Esbjerg
Nygårdsvej 2 2.sal
6700 Esbjerg
- Buddhistisk Gruppe Holbæk
Stenhusvej 13
4300 Holbæk

Gruppen har ikke leveret tal for 2012; tallene er fra 2011.

Antal medlemmer: 200

Som gruppens hjemmeside formulerer det": Man kan blive medlem af Karma Kadjy Skolen, hvis man har taget buddhistisk tilflugt og ikke er tilmeldt et andet trossamfund som for eksempel den danske folkekirke" (buddha.dk). I et af centrene karakteriseres et medlem, som en, der regelmæssigt kommer til de ugentlige mødeaftener. Begrebet "tilhænger" er lidt bredere, og skønnes at tælle i alt 300 personer.

Medlemsbidrag: 400 kr. pr. kvartal (300 for studerende, arbejdsløs og pensionist)

Medlemskab er gratis. Det koster 400 kr om året at være bidragydende medlem. I Ålborg centret koster det 200 kr. om måneden for som medlem at få nøgle til meditationsrummet. I Holbæk betaler man 100 kr. om måneden til husleje og fællesudgifter. Andre steder (som i Aarhus) lægges der op til frivillige støttebeløb til betaling af huslejen.

Antal personer med titlen lama: 1.

Danske Ole Nydahl grundlagde trossamfundet, og er samtidig de danske centres faste lama, omend han det meste af året rejser rundt i verden. Derudover er der relationer til en del andre internationale lamaer, ikke mindst til den øverste, Trinley Thaye Dorje (bosiddende i det nordøstlige Indien), der antages at være den nulevende 17. inkarnation af skolens grundlægger, Karmapa. "Rejselærere" kommer desuden periodisk til centrene for at undervise. Rejselærere er erfarne buddhister fra skolen selv, der har fået lov af Ole Nydahl til at repræsentere Karma Kadji Skolen. Hverken Ole Nydahl eller andre lærere/lamaer er aflønnede, og ingen af udlændingene kommer på forkyndervisum.

Antal centre: 2 + 7 lokale grupper. Et center i henholdsvis Hellerup og på Lolland er ejet, og de 7 lokale centre i Holbæk, Odense, Taulov, Esbjerg, Silkeborg, Aarhus og Aalborg er enten lejede eller hører til i privat regi.

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter til hverdag: 43* Kun centrene i København og på Lolland har dagligt fremmøde.

I de lokale centre formodes folk selv at praktisere til daglig.

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter i weekenden: 80*. Aktiviteter i weekenden er typisk meditationsaftener. Til større kurser, når fx lama Ole Nydahl er i landet, kan der komme op til 2.000 tilhørere/deltagere. Udover en "nytårskur" fejres der ikke højtider på centrene. (I tallet er inkluderet deltagere i ugentlige meditationsaftener).

Antal deltagere i vesak: 0

Antal tilflugter: 100

Antal vielser: 10

Antal begravelser/kremationer: 0

Karmapa-Trust - Sangye Tashi Ling

Torvegade 32 A, 1400 København K

Godkendt 1994

Hjemmeside: www.sangyetashiling.dk/portal/

Gruppen har ikke leveret tal for 2012; tallene er fra 2011.

Antal medlemmer: 119. Et medlem er "en, der betaler, hvad generalforsamlingen har vedtaget"

Medlemsbidrag: Varierer fra 75 kr. til 450 kr. pr. måned

Antal personer med titlen lama: 1. [Archaya Lama Dorji](#) er en herboende lama af bhutanesisk herkomst. Karmapa er gruppens overordnede lama, men i modsætning til ovennævnte gruppe, antages denne at være inkarneret i den nuværende 17. Karmapa i skikkelse af Ogyen Trinley Dorje, der bor i Dharamslala i Nordindien.

Antal centre: 1. Bygningen er lejet.

Phendeling – Center for Tibetansk Buddhisme

Nørregade 7B, 2. th., 1165 København K

Hjemmeside: <http://phendeling.dk/>

Antal medlemmer: 400. Bruger ikke begrebet "tilhænger". Et medlem er betalende, kun voksne.

Medlemsbidrag: Almindeligt medlemskab koster kr. 300 om året, støttemedlemskab koster kr. 125 kr pr. måned.

Antal personer med titlen lama: 2

Antal templer: 1. Centret er lejet.

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter til hverdag 52*.

Antal deltagere i centrets aktiviteter i weekenden 25*

Antal deltagere i vesak: 100

Antal tilflugter: 30.

Antal vielser: 5.

Antal begravelser/kremationer: 1

Center for Visdom og Medfølelse

Kompagnistræde 22 B, 3. tv, 1208 København K

Hjemmeside: www.fpmt.dk

Gruppen har ikke leveret tal for 2012; tallene er fra 2011.

Antal medlemmer: 51. Gruppen oplyser at der netop er indført et nyt medlemskabssystem med ikrafttræden d. 1. februar 2012, mens det gamle medlemskabssystem, der havde ca. 175-200 medlemmer samtidig blev nedlagt. I det nye system er der pt. 51 medlemmer, men dette er næppe et retvisende antal, da der kommer nye til hver uge i takt med at folk introduceres til det nye medlemssystem. Der skelnes mellem tre niveauer af medlemskab:

- Årsmedlemskab (pt. 21 personer): 150 kr. årligt, som giver adgang til materialer på hjemmeside, adgang til biblioteksudlån, samt stemmeret til generalforsamling.
- Udvidet medlemskab (pt. 23 personer): 225 kr. månedligt, som giver adgang til 4 undervisningsaftener pr. måned og desuden de samme goder som årsmedlemskab.
- Fuldt medlemskab (pt. 7 personer): 325 kr. månedligt, fri adgang til alle undervisningsaftener og desuden de samme goder som årsmedlemskab.

"Medlemskab er således knyttet til den adgang man får til centrets undervisningsaftener og materialer, selvom folk altid er velkomne hos os, også selv om de ikke kan betale. Det skal også bemærkes at medlemskab ikke kan siges at indikere at folk er buddhister i traditionel forstand; nogle er, men de fleste har blot interesse i buddhismen uden nødvendigvis at ville kalde sig selv for buddhister." Medlemsbidrag: se ovenfor

Antal præster/munke/lamaer: 0. Fastboende lærer, Stephan Pende, er tidligere munk. Han kaldes lærer, og bruger således ikke termen "lama". Centret er en del af den internationale tibetansk-buddhistiske organisation *The Foundation for the Preservation of the Mahayana Tradition* (FPMT, www.fpmt.org), og følger således Lama Zopa Rinpoches spirituelle råd og vejledning."

Antal templer/centre: 1, som lejes.

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter i løbet af ugen: 10* baseret på gennemsnit af ugens aktiviteter: Mindfulness meditation: 40*, Studieprogram: 25*. Andre aktiviteter: 5*

Antal deltagere i centrets aktiviteter i weekenden: 20*

Antal deltagere vesak: 0 (afholdes ikke)

Antal tilflugter: 0

Antal vielser: 1

Antal begravelser/kremationer: 1

Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha

Det Kraftfulde Sted
Korsholmvej 178
9631 Gedsted
www.stupa.dk/
Godkendt 2012

Gruppen har ikke ønsket at oplyse tal til undersøgelsen

Foreningen Rangjung Yeshe Sangha

Hvidbakken 49
Vangså
7700 Thisted
www.rangjungyeshe.dk/dk/om-foreningen
Godkendt 2012

Gruppen har ikke henvendt sig på forespørgslen til undersøgelsen

Buddhistiske grupper med primær relation til japansk buddhisme

Tendai Danmark, Tendai Buddhistisk Center

Guldbjergvej 40, 3660 Stenløse
Hjemmeside: www.tendai.dk

Antal medlemmer: 152. Et medlem har aktivt meldt sig ind i gruppen. Tre af gruppens medlemmer er under 18 år.

Medlemsbidrag: Medlemskab er gratis, frivillige bidrag er muligt.

Antal præster/munke/lamaer: 4: Der bruges følgende begreber, der tilsvarende "præst":

- Soryo er færdiguddannede præster, som kan udføre vielser, give tilflugt osv.
- Doshu er egentlig 'tempelassistenter', men fungerer i Danmark på mange måder som præster - leder meditationsgrupper o.a.

- Kozo er folk som er under uddannelse, men endnu ikke er ordinerede – en slags novicepræster, som er i gang med den tre årige grunduddannelse.

Der er i øjeblikket en soryo, tre doshu, og to kozo.

Antal templer/centre: 1. Der er fem lokale grupper i Nordsjælland, København, Randers, Ålborg og Odense mødes i lejede eller lånte lokaler.

Antal deltagere i centrenes og gruppernes aktiviteter til hverdag: 9*

Antal deltagere i centrets aktiviteter i weekenden: 15*

Antal deltagere i vesak: 0 (afholdes ikke). Til Shaka Jodo-e var der i 2011 40-50 personer

Antal tilflugter: 4

Antal vielser: 0

Antal begravelser/kremationer: 0

Kommentarer

Tallene i denne statistik er fremkommet ved mail- forespørgsel. Kun 6 af de godkendte trossamfund har responderet, og tallene er således fra de resterende 7 grupper baseret på forrige års information. Flere har opgivet forskellige tal, og et gennemsnit heraf er angivet med ".*". Andre har undladt at angive tal på nogle af spørgsmålene, nogle har svaret diffust med fx "forskelligt", "varierende", "en del" etc. – disse angivelser er ikke medtaget i denne opgørelse. Se i øvrigt kommentarer fra 2011 omkring forholdet mellem forskellige buddhistiske grupper og trossamfund, antal medlemmer, typer praksis etc. Se Jørn Borup *Dansk dharma* (Forlaget 2005) for yderligere gennemgang af de enkelte gruppers historie, lære, praksis og organisation.

Siden 2013 er der kommet to nye buddhistiske grupper til, så der i alt er 13 med status som godkendte trossamfund. Disse er *Foreningen Rangjung Yeshe Sangha* og *Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha*. Begge er del af den tibetansk buddhistiske tradition, og begge har centre i Jylland med tilknyttede (men ikke fastboende) lamaer. Tilsammen har de 180 medlemmer, der forøger det samlede antal til omkring 7.642 (i forhold til 7.201 året før) medlemmer af buddhistiske trossamfund i Danmark., eller knap en tredjedel af det skønnede, samlede antal buddhister.

Det er fortsat de immigrant-buddhistiske grupper, der klart dominerer antalsmæssigt. Således er næsten 88 % af de 7.642 medlemmer af de buddhistiske godkendte trossamfund fra asiatiske oprindelseslande, nemlig Thailand, Vietnam og Burma. Optælling af disse er dog baseret på meget løse antagelser, da ingen af disse har registreret deres medlemmer, ligesom medlemsbegrebet i det hele taget er meget løst. Flere af disse grupper tæller fx samtlige personer, der i løbet af året skønnes at besøge templerne.

Antal munke/lamaer er siden 2011 steget fra 17 til 24, hvilket skyldes de to nye grupper samt flere munke hos de immigrantbuddhistiske grupper. Religiøst engagement samt antal vielser, tilflugter og begravelser er stort set uændret, hvilket dog også må tilskrives, at kun knap halvdelen responderede til undersøgelsen.

4. Hinduistiske og hinduistiske inspirerede trossamfund og menigheder

Bharatiya Mandir

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Der er ca. 350 medlemmer. Der er ingen hverdagsgudstjenester (satsang), ved de større religiøse fester er der mindst 40.

Kontaktinformation:

Vieholmen 5
2740 Skovlunde

Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Medlemmer af trossamfundet 2012: 48

Antallet af tilhængere er svært at gøre op, da Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet også er en meditationsskole og et åbent sted at meditere, hvor folk kommer og går. I vedtægterne står der: "Enhver, som kan tilslutte sig foreningens idégrundlag og som vederlagsfrit har fulgt et grundkursus, kan blive medlem af foreningen." I mail-databasen er ca. 4800 personer fordelt på forskellige mailinglister, som regelmæssigt modtager visdomsord, ugens positive tanke, og nyhedsbreve. Der er formelt kun voksne medlemmer (over 18 år). Det sker dog en sjælden gang, at forældre medbringer deres børn, oftest teenagere, til meditation eller på kursus. Kurser og aktiviteter er gratis. Foreningen løber rundt ved frivillige bidrag. Dels "ad hoc bidrag", som folk lægges anonymt i boksen på centeret, og dels faste bidrag, som folk giver på månedlig eller årlig basis.

Deltagere til faste morgen- og aftenmeditationer i løbet af ugen: ca. 150

Brugere i den faste økonomiske støttegruppe: ca. 100

Deltagere i meditation er det samme på hverdage og i weekenden: 5-15 morgen og aften i Kbh, I Aarhus deltager 3-5 i morgenmeditation og 4-10 i aftenmeditation.

Deltagere i kurser i 2012: Ca. 1600 har deltaget i kurser i meditation, positiv tænkning og stressfrit liv i 2012, fordelt på centrene i København og Aarhus, samt i lejede lokaler i hhv. Aalborg, Vordingborg og Odense. Dertil kommer et ikke-opgjort antal til foredrag.

Vielser i 2012: 0

Ejerskabsforhold af bygninger

2 Centre i Danmark, i København og Aarhus, som man lejer. Derudover holder gruppen regelmæssigt kurser i Aalborg og Odense i til anledningen lejede lokaler.

Kontaktinformation

Vodroffsvej 9B, st. Tv. 1900 Frederiksberg C. Tlf 33310421

Ålborggade 22. 3, tv 8000 Århus C. Tlf 86130121

Brande Hindu Menighed

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen for 2012

Danmarks Hindu Kultur Aktivitets Center

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen for 2012

Krishnabevægelsen/Iskcon /Hare Krishna)

Gruppen oplyser at besvarelsen for sidste år stadigvæk er gældende, oplysningerne her er således baseret på sidste års besvarelse.

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Trossamfundet opererer ikke med medlemstal. Trossamfundet anslår at cirka 50 medlemmer praktiserer Hare Krishna's lære meget dedikeret, ud af en gruppe på omkring 500 seriøst praktiserende Hare Krishna- hengivne i Danmark. 46 af disse 50 bor udenfor templet.

Antal deltagere i templet en almindelig hverdag: Ca. 10 personer.

Antal deltagere i søndagssamlingen: Mellem 60 og 70. Cirka halvdelen af disse kommer oprindeligt fra en anden religiøs baggrund.

Antal deltagere ved Janmastami , Gaura purnima, Dipavali og Rama Navami: Her kan være op til 120 personer tilstede på én gang, og cirka 200 besøgende i alt i løbet af dagen.

Dåbshandlinger i 2012: 0

Vielser i 2012: 0

Kremationer i 2012: 0

De tre overstående former for ritualer har man ikke faciliteter til at afholde i gruppen, så det er noget folk arrangerer privat.

Ejerskabsforhold af bygninger

Trossamfundet ejer 1 tempel

Kontaktinformation

Hare Krishna Tempel

Skjulhøj Allé 44, 2720 Vanløse

Sathya Sai Baba

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen for 2012

Antal medlemmer:

2000: 150

Sikh Foundation, Denmark

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen for 2012

Siri Guru Singh Sabha, Copenhagen / Center for Sikh religion og kultur

(Gruppen benytter både navnet Center for Sikh religion og kultur og Siri Guru Singh Sabha)

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter

Center for Sikh religion og kultur har pr. februar 2013 126 betalende medlemmer, hvoraf 50 er børn og unge. Hvert medlem betaler 25 kroner om måneden for sit medlemskab. Omkring 5 % af menigheden er indviede Khalsa Sikher, mens de øvrige 95 % ikke er initierede ind i Khalsa broderskabet. Granthien (præsten) er hentet til Danmark på et midlertidigt forkyndervisum og han er som sådan også den eneste der bliver aflønnet. Alt øvrigt personale udfører deres arbejde frivilligt.

Til Diwali og Vaisakhi, som er Sikhernes største helligdage, kommer der mellem 300-400 Sikher i templet i Vanløse

Deltagere i gudstjenesten en almindelig søndag: 150-200 tilbedere ved den ugentlige gudstjeneste.

Dåbshandlinger (amrit) i 2012: 0

Bryllupper/vielser i 2012: 0

Kremationer i 2012: 0

Ejerskabsforhold af bygninger

Bygningen er selvejet, og der eksisterer ikke andre gurdwaraer i Danmark.

Kontaktinformation:

Gurdwara Siri Guru Singh Sabha

Kirkebjerg Allé 35 A

2720 Vanløse

5. Jødiske Trossamfund og menigheder

Det Mosaiske Trossamfund

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter

Gruppen har ca. 2300 medlemmer, hvor et medlem forstås som en person der har indmeldt sig skriftligt i Trossamfundet, og betaler et ligningsgebyr for medlemsskabet. Man kan først være betalende medlem fra man er fyldt 18 år, men børn af medlemmer bliver registreret. Medlemsskabet koster 1400,- kr. per kvartal.

Rabbinere tilknyttet synagogen:

I 2012 var en rabbiner tilknyttet synagogen. Han er aflønnet (og ikke på et forkyndervisum da han er født i Danmark).

Deltagere i gudstjenesten en almindelig hverdag: Der er gudstjenester 2 gange om dagen med gennemsnit pr. dag på 25

Deltagere til gudstjenesten en almindelig lørdag: Ca. 200 personer.

Der er sandsynligvis flest til gudstjeneste ved Jom Kippur, hvor ca. 1000 personer deltager.

Omskærelser af nyfødte drenge i 2012: ca. 25

Vielser i 2012: 3

Begravelser i 2012: 45

Kontakt:

Bomhusvej 18

2100 København Ø

T: +45 39 29 95 20 / sst@mosaiske.dk

Machsike Hadas

Det har ikke været muligt at indsamle tal fra gruppen for 2012

Shir Hatzafon – Progressiv Jødedom i Danmark

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter

115-120 medlemmer, men trossamfundet er i kontakt med ca. 400 personer, da det ofte er én jødisk part i et parforhold/familie, der er medlem.

Alle, der ønsker at blive medlem skal sende en ansøgning til bestyrelsen. Imødekommes ansøgningen sker det på basis af, at det nye medlem accepterer trossamfundets vedtægter samt betaler sit årlige kontingent. Børn under 18 år er medlemmer i kraft af sine forældres medlemskab. Medlemskontingent er steget til 3000 kr. om året, med reducerede priser for unge i mellem 13-18 år, studerende og pensionister.

Antal deltagere til gudstjenesten en alm. hverdag: Trossamfundet holder ikke gudstjenester hver dag, men afholder månedlige Sabbath- weekender (fredag aften, lørdag formiddag samt studiegrupper søndag). Til disse deltager der mellem 25 og 40. Herudover afholdes der gudstjenester for at fejre de fleste af årets øvrige helligdage, hvor fremmødet af deltagere er større. Mest populære gudstjeneste: Rosh Hashanna og Jom Kippur, hvor der deltager ca. 75-125 personer over to dage.

Omskærrelser af nyfødte drenge i 2012: 0. Trossamfundet kan ikke selv foretage omskæringer. Forældre til nyfødte benytter sig derfor af private klinikker.

Vielser i 2012: 0

Bar/Batmitzvah i 2012: 5

Begravelser i 2012: 0

Rabbinere tilknyttet synagogen:

Trossamfundet veksler mellem et antal tilrejsende rabbinere fra bl.a. England og Israel til de afholdte gudstjenester. Nogle af disse er aflønnede, og andre er ikke. Ingen af rabbinerne er i Danmark på forkyndervisum, da alle besøgende rabbinere indtil nu har været fra enten EU eller USA.

Synagoge:

Trossamfundet en lejeaftale med Unitarisk Kirkesamfund om at kunne bruge krypten under deres ejendom på Dag Hammerskjølds Alle 30, 2100 København Ø til aktiviteter.

Kontaktinformation

c/o Kviat

Agnetevej 4, 2300 København S

6. Øvrige Trossamfund og menigheder

Baha'i Samfundet i Danmark

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Baha'i samfundet i Danmark har 339 medlemmer, hvor børn også medregnes som del af medlemskartoteket. Når man bliver 15 år, bedes man bekræfte om man vil være registreret medlem.

Der er intet medlemskontingent, men frivillige bidrag doneres til samfundets/gruppens drift.

Deltagere i andagtsmøder: ca. 45

Deltagere i Nittendagsfesten i 2012: ca. 125

Vielser i 2012: 1

Begravelser i 2012: 0

Ejerskabsforhold af bygninger:

Der findes 60 Baha'i foreninger i Danmark, og bygningerne er selvejede.

Kontaktinformation

Sofievej 28

2900 Hellerup

bahai.sekretariat@gmail.com

Forn Sidr

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Forn Sidr har knap 900 medlemmer, som betaler et medlemskontingent på 400 kr., en evt. partner kan være med for halvdelen, og børn er gratis medlemmer til de fylder 13, derefter er de ungmedlemmer, som betaler 200 kr. indtil man fylder 18 år. De eneste krav gruppen stiller til medlemmerne er, at de hylder de nordiske guder og mytologien, og overholder vedtægterne.

Der afholdes mindst 5 officielle bløt årligt: midsommer, midvinter, de 2 jævndøgnsbløt, og et Altings (generalforsamling) bløt. Deltagelsen ligger som regel mellem 30 og 50 til de officielle Forn Sidr bløt, men folk samles også rundt om i lokale bløtlaug.

Vielser i 2012: mindst 4

Knæsættelser i 2012: 6-7

Begravelser i 2012: 3

Gode/Gydje Uddannelse

Forn Sidr har ikke en officiel gode/gydje uddannelse endnu, men det har været på tale. Så i princippet kan enhver slå sig ned som forreter. Gruppen har dog en række dygtige og kyndige folk vi kan trække på over hele landet, og afholder bl.a. et kursus i "den svære samtale" for at ruste de der har mod på at forrette begravelse bedre til at tale med de efterladte. Så man sammen kan give den afdøde den bedst mulige sidste rejse.

Kontaktinformation

Lykkesholms Allé 17

1902 Frederiksberg

kontakt@fornsidr.dk

Harreskovens Blótgilde

Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:

Blótgruppen har 58 medlemmer. Enhver der har deltaget i mindst et blót kan blive medlem i Harreskovens Blotgilde. Alle medlemmer er over 18 år. Nogle af medlemmerne har børn, men de har ikke indmeldt deres børn i blótgildet. Børn er velkomne til ceremonierne, men der er endnu ikke arrangerede aktiviteter specielt for børn. Officielt har vi gruppen to typer medlemskab, hvor der i den ene stilles krav om deltagelse og fordybelse. I praksis findes der dog kun en type medlemskab. Der opkræves et symbolsk beløb i kontingent, som kaldes hovtold, på 99 kr. Der er egenbetaling ved arrangementer. Gruppen har i øjeblikket to faste ceremoni forretere og en under oplæring.

Officielle blot: Normalt afholdes 8 blót om året. I 2012 og sidste halvår af 2011 har der været en nedgang i aktivitetsniveauet på grund af personlige forhold, derfor valgte man kun at afholde de 4 årstidsblot i 2012. I 2013 har man planlagt at afholde alle 8 blót, samt et antal cafemøder.

Antallet af deltagere i blót: 10-20

Vielser i 2012: 0

Knæsættelser i 2012: 0

Begravelser i 2012: 0 I Harreskovens Blotgilde har man endnu ikke udført gravfærd. Man er dog blevet bedt om at udføre en i 2013.

Kontaktinformation:

Ryttergårdsvej 16, 3-302,
3520 Farum

Den Mandæiske Manda**Medlemmer, medlemsdefinition og aktiviteter:**

Ca 650 medlemmer. Indtil videre er der intet kontingent, det er frivilligt at bidrage.

Medlemskabet er udelukkende individer, som er født af mandæiske forældre (det er et krav, at begge forældre er mandæere). Der afholdes ikke ugentlige sammenkomster.

Ejerskabsforhold af bygninger:

Gruppen har en mandi i Danmark i Løgstør, som er det eneste sted de afholder deres møder.

Præstens tilknytning:

Gruppen har en præst i Danmark og har ikke brugt præster fra udlandet. Præsten er ikke aflønnet.

Antal deltagere i 5-dages festen om jordens skabelse (Panja): 70.

Antal deltagere til The Great Feast (Dihwa Raba): 50

Antal deltagere til The Short Feast (Dihwa Hnina): 40

Antal deltagere til Feast of Golden Baptism (Dihwa id Dimana): 55

Bryllupper i 2012: 3

Kontaktinformation:

v/ Issam Al-Zuhairy
Årupvej 65
9670 Løgstør

7. Artikler om Religion i Danmark 2013

7.1 Kristendom i celleform – gruppestrukturer i kristendom i Danmark

Af Lars Buur Nørlev, stud.mag., Religionsvidenskab, Aarhus Universitet.

Den danske sognekirke har meget at lære, når man ser på internationale strømninger i kirkeorganisering. Dansk protestantisk åndsliv har i århundrede taget udgangspunkt i fællesskabet "sogn", og har ikke siden etableringen af menighedsråd, i begyndelsen af det tyvende århundrede, udviklet nye former for institutionelle fællesskabsrammer for menigheden på dette niveau. I modsætning hertil har det tilpasningsdygtige "religionsmarked" i Amerika siden 1960'ernes oprør mod autoriteter, og for autencitet, udviklet nye måde at konstruerer succesfulde kristne fællesskab på. Med den øgede informationsdeling er de amerikanske erfaringer blevet mainstream i en række voksende kristne bevægelser, der i stigende grad benytter sociologisk og psykologisk modeller til at opbygning af organisationsstrukturer, der løbende kan tilpasses udfordringer og efterspørgsel i en omskiftelig verden. Et produkt af denne opmærksomhed er brugen af mindre gruppestrukturer, hvorigennem der skabes et personligt netværk for den enkelte troende – og denne udvikling har nu også nået frikirke- og valgmenighedsmiljøet i Danmark

Denne artikel tager udgangspunkt i mit bachelorprojekt, der med inddragelse af en valgmenighed og en frikirke i Aarhus, havde til formål at undersøge brugen af grupper og disses deltagere, i en dansk, protestantisk, kontekst. Undervejs vil jeg henvise til nogle amerikanske cases som primært er hentet fra bogen "Reinventing American Protestantism – Christianity in the New Millenium" (1997) af Donald E. Miller, professor i religion ved University of Southen California. Bogen gennemgår, kort fortalt, en række kirker der i E. Millers øjne adskiller sig tilstrækkeligt fra tidligere kirkelige organisationer til at retfærdiggøre begrebet

"new paradigm churches" – en ny form for kirke. Et fællestræk ved disse kirker er, blandt andet, deres systematiske arbejde med gruppestrukturer i deres respektive organisationer.

I det følgende vil jeg forsøge meget kort at opridse de historiske forhold, der leder op til situationen i dag, henholdsvis fra en amerikansk og dansk vinkel. Jeg vil kort introducere de to menigheder, jeg har undersøgt, og derfra gå direkte til en beskrivelse af projektets resultater. Artiklen vil blive rundet af med en kort opsummering, og nogle perspektiver på fremtiden.

Den historiske ramme

Den systematiske anvendelse af gruppestrukturer i organiseringen af kirker og menigheden har sit ophav på det nordamerikanske religionsmarked, men kan historisk ses som arvtagerne fra de intense grupper fra pietistiske eller tilsvarende vækkelses miljøer i både Europa og USA. Det var det antiautoritære oprør i 1960'erne, der var med til at genetablere gruppernes betydning. Denne periode skabte en søgen efter det autentiske og det individuelle, og de kirker som kombinerede fokus på individet og med en hyldest af de ultimative principper for Gud oplevede fremgang. Dette skabte nemlig en attraktiv ramme for de fremvoksende generationer, der ønskede selvrealisering, men som søgte at undgå tidens tendens til relativisme. Man dyrkede den ligefremme prædikant, et personligt forhold til det guddommelige og de flade hierarkier i kirkerne.

For at sikre den sociale sammenhæng i de voksende menigheder udbredtes brugen af "small groups", hvor menigheden deltes i mindre enheder. Den sociale relation i disse grupper udvider loyaliteten til den bagvedliggende institution, kirken, og samtidig kan grupperne målrettes særlige segmenter, det være sig unge par, enlige, alkoholikere, bikere eller lignende, som man ønsker at integrere i kirken. Grupperne vokser primært ved at eksisterende medlemmer inviterer folk fra deres bekendtskabskreds indenfor. På den måde bliver grupperne også til "kroge", der kan indfange potentielle medlemmer ved at fungere som indslusning til et stort fællesskab, der kan være svært at træde ind i uden et forudgående kendskab.

Den danske situation er væsentlig forskellig fra den amerikanske, idet det danske åndsliv er præget af en historie, hvor staten løbende har forsøgt at integrere eller forbyde religiøse bevægelser i befolkningen. Grundloven af 5. juni 1849, samt de følgende års frihedslove på det religiøse område, løste en del af disse problemer ved at skille borgernes rettigheder og forpligtigelser fra deres religiøse tilhørsforhold, og derved muliggøre etableringen af flere varianter af det kristne fællesskab: (1) Valgmenigheder, der er en selvorganiserende gren på folkekirken. (2) Frimenigheder, der står uden for folkekirken, men som deler samme

konfessionelle grundlag. (3) Frikirker, der er aldeles uafhængige af folkekirken. Dermed blev der etableret rammer for rummelighed både inden for og uden for Folkekirken. Og § 80, i dag § 66, der lyder: "Folkekirkens forfatning ordnes ved lov", endnu ikke har konkretiseret sig i en national ledelsesstruktur for folkekirken, har de ledende politiske kredse, samt højesteret, imidlertid kunne sikre princippet om "den tålsomme folkekirke" og derved løbende dulmet danskernes behov for at bryde med den eksisterende religiøse orden i sognekirkerne.

Først i slutningen af det 20. århundrede har Danmark set en udvikling, der kunne ligne den, der fandt sted i en amerikansk sammenhæng i 1960'erne og frem. I 1990 oprettedes således Aarhus Valgmenighed som den første af sin art i over 80 år, et nybrud der understregedes af valgmenighedens forbindelse til indre missionske og konservative miljøer i folkekirken, frem for grundtvigske miljøer, der i begyndelsen af det 20. århundrede udgjorde det traditionelle grundlag for valgmenighederne. Flere er fulgt med, og der er også opstået både nye frimenigheder og frikirker siden; blandt andre Citykirken i Aarhus. Disse menigheder og kirker minder i udtryk om de mere konservative kirker, der har vundet frem internationalt, og et andet umiddelbart fællestræk, og området for mit projekt, er den systematiske brug af grupper inden for menigheden.

De to menigheder

Aarhus Valgmenighed (ÅVM) er resultatet af en karismatisk inspiration, som ifølge menigheden selv skulle være kommet til landet i løbet af 70'erne. Menigheden har på nuværende tidspunkt omkring 800 medlemmer, en stab på 18 ansatte og et stort antal frivilligt engagerede i forskellige praktiske og ledelsesmæssige roller. Medlemmerne finansierer størstedelen af ÅVMs aktiviteter via indbetaling af et beløb svarende til kirkeskatten og menigheden organiseres efter moderne teorier om ledelse og entrepreneurship. ÅVM er desuden internationalt orienteret og samarbejder blandt andre med European Church Planting Network (ECPN). Tilsvarende har ÅVM startet et dansk sidestykke kaldet Kirkeplanter Netværk (KPN), hvorigennem man har oprettet satellitmenigheder i København, Odense og Esbjerg. Fra 2004 har "missionale fællesskaber", som gruppestrukturerne kaldes, været en stadig vigtigere del af menighedens organisation og vækst.

Citykirken er en evangelisk frikirke i Aarhus med vægt på karismatiske forkyndelse og lovsang. Den er resultatet af en sammenlægning af Apostolsk kirke Århus, Frikirken ved runddelen og Pinsekirken Århus i 2010, og identificeres primært som en pinsekirke. Økonomien sikres gennem gaver og "tiende" fra kirkens godt 450 medlemmer og har en ansat stab på fem personer, en økonomisk administrator og fire præster, heraf en ungdomspræst, der varetager ungdomsafdelingen "Passion". Siden 2010 har Citykirken brugt gruppestrukturer, i dag kaldes

disse for "Citygruppe" og antallet af disse er siden starten gået fra 3 til 6 grupper, og vokser i øjeblikket.

Projektet bestod overordnet af to dele: (1) En undersøgelse af de strukturelle forhold omkring gruppestrukturerne, og (2) en undersøgelse af gruppernes deltagere, i begge dele gennemførtes en sammenlignende analyse imellem de to menigheder, og derudover mellem danske og amerikanske data. Resultaterne, som jeg vil gennemgå mere udførligt nedenfor, viste, at de undersøgte grupper i langt overvejende grad ligner hinanden, strukturelt såvel som på deltagniveau, og at grupperne ligger i direkte forlængelse af observerede grupper i Amerika, med rødder i voluntaristisk protestantisme, udviklet på et amerikansk religionsmarked. Voluntaristisk (frivillig) betegner en protestantisk kultur, hvor det kirkelige tilhørsforhold er individets aktive tilvalg frem for en kulturelt eller statslig påtvunget relation. Resultaterne viste desuden at grupperne, fra et deltagerperspektiv, er en vigtig faktor i fastholdelse og udvikling af den kristne tro.

Både ÅVMs og Citykirkens brug af gruppestrukturer har et internationalt ophav. ÅVMs forgangseksempel er den engelske kirkeleder og kirkeentreprenør Mike Breen og Sct. Thomas Church i Sheffield i England. Modellen kaldes også "missionale fællesskaber", og bygger på sociologiske teori anvendt i det protestantiske miljø om menneskelig interaktion i fællesskaber af forskellig størrelse. De undersøgte grupper ligger inden for kategorien "klynge", der ligger mellem 15 og 40 personer, men ÅVM har også grupper målrettet 5-10 personer kalder "celler" og "mikroceller" for 2-3 personer.

Citykirkens brug har i første omgang ophav i tidligere danske erfaringer, bl.a. fra en frikirke i Randers, men disse bygger på undervisning fra den pinsemissionske Mariager Højskole, der har tilbudt kurser i brugen af "small groups" siden 2001. Dette koncept bygger på "organisk vækst" i "celler", hvor grupperne som udgangspunkt starter på 6 personer, og hver gang en gruppe når 12 personer, deles den i to. Erfaringerne med denne gruppestruktur kommer primært fra den kristne, amerikanske, kirkekooperation Willow Creek og megakirken Yoido Full Gospel Church i Seoul.

Derudover fandt undersøgelsen følgende match i de strukturelle forhold mellem ÅVMs og Citykirkens brug af grupperne, og de amerikanske data: I gruppernes funktion hvor det handler om at give den enkelte nogle personlige relationer indenfor kirken og at fungere som "rugemaskiner" for nye initiativer. Det sikrer, som nævnt ovenfor, sammenhængskraft samtidig med, at det optimerer menighedens strukturer til at være i sync med dets medlemmer. Derudover anvendes gruppestrukturerne, ifølge de amerikanske data, som grundlag for etableringen af satellit-menigheder, og tilsvarende har ÅVM oprettet gruppestrukturer i Odense, Aalborg og Esbjerg med henblik på etablering af fremtidige menigheder. I ledelsen af

grupperne, som varetages af lægfolk der udpeges af menighedens ledelse og coaches til varetagelse af deres position. Uddannelsen af gruppelederne er en relativt uofficiel proces, og italesættes mere som et sparringsforhold, mellem en lærer og en elev, end en egentlig uddannelse.

I indholdet af grupperne, der forberedes af gruppelederne, men som altid er mål for tilpasning i forhold til deltagerne, og alligevel viser klare fællestræk på tværs af grupperne. Et typisk møde foregår om aftenen, og finder sted uden for kirkebygningerne, helst privat. Det indledes med en velkomst, en bøn og eventuelt nogle ord om en tekstpassage fra bibelen. Et centralt punkt for aftenen vil være "delingen af liv"; en praksis, hvor man i par eller flere (ofte kønsinddelt), på tur fortæller om de ting der fylder ens tilværelse for tiden, her kan tunge ting betros, og man beder efterfølgende for hinanden. Derudover vil der altid være plads til small talk og hygge med kaffe og te.

Gruppedeltagerne

Overordnet set udgør gruppedeltagerne en overraskende homogen gruppe. 29 af 34 besvarelser på et uddelt spørgeskema har en baggrund fra et eksisterende kristne miljø i Danmark, gennemsnitsalderen ligger i starten af 20'erne (median = 23), og alle enten har gennemført, eller er i gang med at gennemføre en ungdomsuddannelse. 23 af de 34 er i gang med en videregående uddannelse. Gruppernes betydning for den enkelte kan ifølge deltagerne næsten ikke overdrives. De personlige bånd der knyttes, skaber et rum, hvor deltagerne kan være sårbare sammen med andre. Samtidig giver dette rum plads for et andet væsentligt output, nemlig gruppens betydning for den personlige tro. Troen udfordres, sikres og vokser ved deltagelse i grupperne, og livet som kristen bliver nemmere. En deltager formulerer det således: "det er det, der får mig til at vokse i min tro, det er dér jeg bliver opmuntret, det er dér jeg bliver udfordret." Samtidig kan man i grupperne; "opleve Gud forskelligt" hos andre unge og "gruppen er et redskab for at få mere ud af prædiken og tvinger mig til at finde mit eget perspektiv."

Deltagerne udviser generelt et meget afslappet forhold til traditionelle grænser mellem kristne i Danmark. 17 af 20 interviewede er åbne overfor at besøge andre menigheder og kirker og flere af disse kommer allerede i andre kirker end den nuværende. En deltager formulerer det som at "få lidt frisk luft", og tilhørsforholdet fremstår potentielt altid til forhandling.

Hvor de to grupper på tværs af valgmenighed og frikirke ligner hinanden, så adskiller deres samlede profil sig til gengæld meget fra den danske befolkning generelt. Dette kan ses ved, at

jeg i projektet har stillet de samme spørgsmål til gruppedeltagerne, som tidligere er blevet stillet i SFI-undersøgelsen til den danske befolkning generelt i 2008:

I spørgsmålet om kirkegang, svarer 2,6 % af befolkningen til SFI, at de kommer cirka én gang om ugen eller oftere. Tallet for gruppedeltagere i valgmenighed og frikirke er 88,2 %.

I trosspørgsmål falder SFI undersøgelsens svar således: 64 % svarer at de tror på Gud, 36 % på et liv efter døden, 21% på synden, 19 % på paradiset, og kun 9 % på helvede. Til sammenligning svarer alle gruppedeltagere, at de tror på Gud, på et liv efter døden og på paradiset. Kun to forskellige besvarelser, afviger fra reglen, ved ikke at tro på henholdsvis helvede og synden.

På spørgsmålene om kirkens betydning går billedet igen. 13 % svarer til SFI, at kirken afhjælper samfundsproblemer. Det mener 80 % af deltagerne i kirkernes grupper. 14 % svarer til SFI, at kirken afhjælper familiære problemer, over for 78 % af gruppedeltagerne. 18 % af befolkningen svarer til SFI, at kirken afhjælper sociale problemer, det mener 80 % af gruppedeltagerne. Endelig svarer 54 % til SFI, at kirken afhjælper menneskets åndelige behov, det mener 96 % af deltagerne.

Det fremgår klart at deltagerne i de fire grupper fra valgmenigheden og frikirken stiller sig meget anderledes i synet på kristendom og kirke end befolkningen generelt.

Nye kristendomsformer i en dansk sammenhæng

Dansk protestantisk kristendom er i bevægelse. Brugen af grupper er en del af en international tendens, hvor nye kristne grupperinger fokuserer direkte på mindre grupper som en organisatorisk form, der skal sikre udvikling og stabilitet. Og dette fænomen viser sig nu, med al tydelighed, også i Danmark. Fællestrækkene mellem danske eksempler og amerikanske eksempler er mange, og den ensartede brug af grupper krydser traditionelle grænser i dansk protestantisk kirkeliv. Dette følges op af en attitude hos gruppedeltagerne, der bevidst vægter oplevelsen af det kristne fællesskab over mere klassiske diskussioner om teologi og dogmer. Den samstemmende holdning til teologi, hænger derudover fint sammen med de resterende resultater af undersøgelsen, der viser, at gruppedeltagerne er en overraskende homogen gruppe. Næsten samtlige deltagere kommer fra etablerede kristne miljøer i Danmark, og går man et spadestik dybere, bliver det svært at se nogen stor forskel i alder, uddannelse, kristendomsforståelse, holdninger i trosspørgsmål etc. Denne homogenitet står imidlertid i kontrast til den resterende danske befolkning, og dette peger på at brugerne af disse mindre grupper inden for bestemte kristne miljøer kommer fra et lille, allerede aktivt kristent, segment. Dette er forskelligt fra den amerikanske kontekst, hvor denne form for aktivt tilhørsforhold til en menighed er mere typisk end i en dansk sammenhæng. Centralt for alle deltagerne, er det,

at grupperne har meget stor betydning, som socialt fællesskab, og som et redskab til at bevare og udfordre troens grænser med ligesindede.

Perspektiverne

Der bør ikke herske nogen tvivl om, at gruppefænomenet kan være en væsentlig spiller i fremtidens kristne miljøer, og i sig selv peger på nogle mulige bevægelser. Gruppernes betydning sammen med deltagernes afslappede attitude til dogmer og teologiske spørgsmål, peger på en øget betydning for måden, hvorpå en kirke eller menighed organiserer sig, herunder hvilke tilbud den har til de unge. Dertil kommer, at både ÅVM og Citykirken fastslår, at gruppestrukturerne spiller en helt central rolle i deres fremtidige arbejde. Dette bør give grundlag for yderligere interesse for denne udviklingen, og derudover bør resultaterne i øvrigt tilskynde til en mere nuanceret kategorisering af kirker og menigheder, som på tværs af traditionelle skel nu synes at udvise en række strukturelle ligheder.

Endelig bør forskningen være opmærksom på muligheden for at dette fænomen vil kunne sive ind i de klassiske sognekirker. På nuværende tidspunkt arbejder især ÅVM målrettet med vidensdeling af deres succesfulde metode, og her sidder et antal menighedsråd allerede på skolebænken.

7.2. Mirakuløs helbredelse – Forventninger flytter bjerge blandt karismatiske kristne i Danmark

Af Ella Paldam, ph.d.-studerende ved Religionsvidenskab, Aarhus Universitet.

Spontan helbredelse for alvorlige sygdomme gennem kristen forbøn alene virker højest usandsynligt i et vestligt sekulært samfund som det danske. Alligevel findes der utallige rapporter fra folk, som har oplevet mirakuløse helbredelser inden for det karismatiske kristne miljø. Troen på, at Gud griber ind i verden den dag i dag og helbreder alle former for sygdomme ligesom i bibelsk tid, er udbredt i disse miljøer. En systematisk analyse af 936 tilfælde af mirakuløs helbredelse viser imidlertid, at distributionen af lidelser, der bliver helbredt, begrænser sig til en specifik gruppe af lidelser, som også kendes fra forskningen i placeboeffekter. Meget tyder på, at denne type helbredelseseffekter kan forklares ved hjælp af generelle psykologiske mekanismer, som er afhængige af individets forventninger til en given terapiform.

Lyset og varmen strømmer ud fra Pinsekirken i Hernings lokaler en søndag eftermiddag i det tidlige forår. Ved indgangen byder menighedens præst samt dagens gæsteprædikant Hans Berntsen og hans kone Inge Berntsen menighedens medlemmer velkommen. Stemningen er varm og åben, og lokalet fyldes gradvist af forventningsfulde mennesker. Efter en positiv og engageret prædiken, hvor menighedens medlemmer opfordres til at invitere Jesus ind i deres hjerter og derved sige ja til en personlig kristendom, indbyder Hans Berntsen alle til at komme frem og modtage helbredelse gennem forbøn. Hurtigt danner der sig en lang kø ned igennem lokalet, som ender i en forsamling af mennesker oppe ved alteret. Her er Hans Berntsen i gang med at bede for en kvinde, og de to sidder i hver sin stol over for hinanden. Hans Berntsen løfter kvindens ben op og konstaterer, at der er fire centimeters forskel på deres længde, hvilket ses tydeligt, når hælene holdes tæt sammen. Han lukker øjnene og beder en kort, inderlig bøn til Jesus om at helbrede kvinden. Imens bønne fremsiges, kan kvinden og tilskuerne tydeligt se, hvordan benene justeres og bliver fuldstændig lige lange. Efter

forbønnen rejser kvinden sig og bøjer og strækker sit ben et par gange med et lettet og forundret udtryk i ansigtet. Pludselig er hun ikke længere plaget af de slidgigtsmerter, som hun har haft i knæet i flere år. Én efter én bliver menighedens medlemmer bedt for, og mange oplever, at deres symptomer forsvinder efter bønnen.

Kun visse lidelser helbreDES gennem forbøn

Mirakuløse helbredelser er et af de mere bemærkelsesværdige fænomener i religionsvidenskaben. Religion og lægevidenskab opfattes af mange i dagens Danmark som hinandens diametrale modsætninger, og læger tager ofte eksplicit afstand fra religiøse helbredelsesteknikker. Dette er imidlertid en forholdsvis ny udvikling, og skellet mellem religion og lægevidenskab er måske ikke helt så vandtæt, som det ser ud ved første øjekast. I langt størstedelen af menneskehedens historie har religion og lægevidenskab været dybt integreret, og religiøse specialister er typisk eksperter i medicin og sygdomsbekæmpelse. Dette ses blandt andet i oprindelige folks religioner, hvor helbredelse ofte er det rituelle omdrejningspunkt, ligesom den katolske kirke i mange vestlige lande den dag i dag driver hospitaler. I Danmark var hospitalsvæsenet en del af kirken indtil reformationen, men siden er de to blevet skilt ad i takt med, at medicin er blevet dybere funderet i naturvidenskaben. I et stadigt mere sekulariseret samfund som det danske, er helbredelsesmirakler særdeles bemærkelsesværdige, fordi religionen træder over på naturvidenskabens banehalvdel.

Den karismatiske bevægelse har i de sidste hundrede år været i rivende vækst i hele verden. I Danmark er et af de centrale elementer i den religiøse praksis blandt karismatiske kristne helbredelse gennem forbøn, hvilket ses som et konkret bevis på, at Gud griber ind i menneskets verden den dag i dag ligesom i bibelsk tid. En konservativ bibelfortolkning kommer altså konkret til udtryk i troen på, at alle former for lidelser kan helbreDES gennem forbøn, og det er en udbredt praksis, at helbredte personer giver vidnesbyrd om deres helbredelse. I visse menigheder er vidnesbyrdspraksissen særdeles formaliseret, og i missionsorganisationen Mission Danmarks tilfælde publiceres vidnesbyrd systematisk to til fire gange årligt i tidsskriftet *Mission Danmarks Informationsblad*. Fra 2002 til 2012 findes der i tidsskriftet 936 tilfælde af helbredelse gennem forbøn. Dette datamateriale giver en enestående mulighed for at undersøge mirakuløse helbredelser statistisk, fordi samtlige helbredelser er foregået i den samme kontekst. Det er missionsorganisationen selv, der indsamler, redigerer og udgiver vidnesbyrdene, og det er derfor rimeligt at antage, at der er tale om gode eksempler på religiøs helbredelse.

En systematisk analyse af helbredelsesmiraklerne viser, at det langt fra er alle typer af lidelser, som helbreDES gennem forbøn. Der er tale om en helt specifik gruppe af lidelser, som er

karakteriseret ved at have en stor psykologisk komponent, og som falder i tre underkategorier: 1) Subjektive symptomer uden tydelige fysiologiske korrelater, fx hovedpine, piskesmæld, irriteret tyktarm eller forskellige former for smerte. 2) Kroniske lidelser med fluktuerende symptomforløb, hvis intensitet afhænger af, hvor stor opmærksomhed patienten giver dem, fx tinnitus, slidgigt og rygsmerter af forskellig art. 3) Affektive lidelser, fx depressioner, angst, sorg eller livskriser. Langt størstedelen (omkring 70 %) af lidelserne i datasættet kommer til udtryk som smerte i det muskuloskeletale system, fx ondt i ryggen eller slidgigt, og der er tale om en stærk overrepræsentation af smerterelaterede lidelser, hvis man sammenligner med det konventionelle behandlingssystem (Paldam & Schjødt, under udarbejdelse). Til gengæld er der også lidelser, som er bemærkelsesværdigt fraværende i datasættet. Lidelser i respirationssystemet, fx forkølelse, influenza og halsbetændelse, samt brækkede arme og ben findes ikke i datasættet, på trods af deres almindelige udbredelse i befolkningen. Desuden forekommer helbredelse for kræftsygdomme gennem forbøn alene ikke i Danmark. De tilfælde, hvor der bedes for kræftfrامة, kommer helbredelsen til udtryk enten som støtte til at finde ro under behandling og operation i det konventionelle behandlingssystem eller som hjælp til at håndtere en terminal situation. Selvom forestillingen om, at Gud helbreder alle lidelser, er udbredt blandt karismatiske kristne, ser det ikke ud til, at forbøn er lige effektivt i alle lidelser (ibid.).

Sammenlignes distributionen af lidelser med den distribution, som findes i det konventionelle behandlingssystem, er der altså en massiv overrepræsentation af smerterelaterede lidelser. Det er til gengæld stort set den samme distribution af lidelser, som man finder i alternative behandlingsformer som akupunktur, kiropraktik og zoneterapi (ibid.). De lidelser, som forekommer oftest i datasættet, kendes desuden fra forskningen i placeboeffekter (Kaptchuk 2002). Det er karakteristisk for patienter, som lider af netop denne type lidelser, at de føler store forbedringer, selvom de modtager medicin uden virksomme stoffer. Det er altså selve det at indgå i et behandlingsforløb, der medfører forbedringer, snarere end det er medicinens virksomme stoffer. Selvom man ikke uden videre kan overføre det biokemiske placebobegreb til religiøse praksisser, ser det alligevel ud til, at der er en underliggende psykologisk mekanisme, som kan forklare visse helbredelseseffekter i en lang række behandlingssituationer. Placeboforskningen har vist, at individets forventninger til en behandlingsform er helt afgørende for behandlingens udfald. Faktisk er forventninger endnu vigtigere end selve behandlingen i en lang række lidelser.

En dybere forståelse for helbredelseseffekter kan hentes i en nyere perceptionspsykologisk model for, hvordan mennesket opfatter verden. Meget tyder på, at vores færden i verden foregår gennem et komplekst samspil mellem vores hjerne og de indtryk, vi får ind igennem vores sanseapparat. Vores hjerne opstiller konstant forventninger om den kontekst, som kroppen befinder sig i, og denne forventning korrigeres kontinuerligt gennem sanserne, som

hele tiden er på udkig efter ting, der er i modstrid med vores forventninger. Vores perception af verden foregår altså både gennem hjernens forventninger og kroppens sansninger. Vores forventninger formes både på baggrund af vores medfødte kognitive tilbøjeligheder og vores tidligere erfaringer, og de forstærkes eller svækkes i situationen alt efter vores sensoriske input (Frith 2007).

Det er karakteristisk for religiøse ritualer, at den religiøses forventninger forstærkes gennem forskellige virkemidler (Schjødt et al., under udgivelse). Dette kan eksempelvis ske ved at afskære individet for muligheden for at opdage sanseindtryk, der er i modstrid med forventningen, ved at manipulere sanserne, fx gennem dæmpet belysning, stærke lugtindtryk eller høj musik. Det kan også ske ved at forstærke forventningerne gennem øget fokus på de sanseindtryk, der er i overensstemmelse med forventningen. Dette gøres eksempelvis i en behandlingssituation, ved at patienten ser eller mærker, hvordan en specifik teknik har en effekt på kroppen, som stemmer overens med behandlerens forklaring. Dette kaldes positive feedback loops, og et eksempel er det knæk, som kiropraktoren frembringer i leddene, når forskellige kropsdele behandles (Kaptchuk 2002). Den ovennævnte teknik, hvor ben gøres lige lange under bøn, kan sammenlignes med dette, fordi forbønsmodtageren tydeligt kan se og mærke, at forbønnen har den forventede effekt på kroppen. I en sådan situation kan vores forventninger til en behandling blive så stærke, at subjektive symptomer såsom smerte ikke længere opleves som problematiske.

Mission Danmark: En karismatisk ledet vækkelsesbevægelse

Hjørnestenen i religiøs helbredelse er altså, hvorvidt den religiøse person forventer at blive helbredt. For at forventningerne kan blive tilstrækkeligt stærke til en oplevelse af helbredelse, er det en forudsætning, at det er en del af individets religiøse verdensbillede, at helbredelsesmirakler overhovedet kan lade sig gøre. Som nævnt ovenfor er helbredelsesmirakler omdrejningspunktet ved Mission Danmarks møder, og forbønnens effekt opfattes som et konkret bevis på Guds kærlige indgriben i menneskets liv. Det er karakteristisk for mange karismatiske kristne menigheder i Danmark, at medlemmerne er særdeles aktive og støttende over for hinanden. Menigheden fylder ofte meget i medlemmernes liv, og menighedslivet er dikteret af praksis og individuel fordybelse snarere end teologiske dogmer. Det primære formål ved Mission Danmarks vækkelsesmøder er at forkynde denne personlige kristendom, hvor folk opfordres til at tage Jesus ind i deres hjerter og opleve Helligåndens nådegaver. Vidnesbyrd er en central praksis i denne religiøse intensiveringsproces, fordi det fungerer som en offentlig bekendtgørelse af et personligt forhold til Gud, ligesom det ses hos karismatiske katolikker i USA (McGuire 1977).

Mission Danmark er ikke en menighed i sig selv, men derimod en evangelisk missionsorganisation, som udspringer af det konservative kristne frikirkemiljø i Nordjylland. Organisationen har i mere end tyve år rejst rundt i hele landet og afholdt møder med forbøn i interesserede menigheder både inden og uden for Folkekirken. Mission Danmark ledes af den karismatiske prædikant Hans Berntsen (f. 1945) og hans hustru Inge Berntsen. Hans Berntsen er ikke teologisk uddannet, han har derimod en handelsuddannelse og har tidligere haft ledende stillinger i en række større virksomheder i Danmark, bl.a. direktør for Volvo i Aalborg (Berntsen 1997). Hans Berntsen er opvokset i baptistmiljøet i Nordjylland, men meldte sig ud af baptistkirken i 1984, fordi præsten ikke billigede hans helbredelsespraksis. Selvom han altid har været kristen, oplevede han en gradvis intensivering af sin religiøsitet i de tidlige 1980'ere, da hele familien var indblandet i en alvorlig bilulykke. De tolkede ulykken som et kald til missionsvirksomhed, og de begyndte at deltage i karismatiske bønnemøder og bibelkredse i lokalsamfundet (ibid.). Hans Berntsen oplevede selv vendepunktet i sit kristne liv, da han blev besat af Helligånden under forbøn og håndspålæggelse. Han beskriver det som at få sit stenhjerte udskiftet med et kødhjerte, og derigennem skænkede Gud ham evnen til at tale i tunger (ibid.).

Efter denne oplevelse var Hans og Inge Berntsen med til at grundlægge frikirken Kristent Centrum i Aalborg, hvor de afholdt vækkelsesmøder med internationale prædikanter. I denne kontekst begyndte han at bede for de syge med stor succes. Kristent Centrum trivedes under Hans Berntsens lederskab, og nye menigheder spirede frem i flere større byer i løbet af 1990'erne. Hans og Inge Berntsen trak sig imidlertid ud af kirken i 1998 for i stedet at grundlægge Mission Danmark. Det ser ud til, at Kristent Centrum siden har lidt et stort fald i medlemmer, men det er uklart, hvordan dette hænger sammen med Hans Berntsens udtræden af kirken. Hans Berntsen er kendt i hele landet for at helbrede syge gennem forbøn. Han har gentagne gange været i både landsdækkende og lokale medier, hvor han har optrådt live med helbredelse af syge. Hans Berntsens gode omdømme som karismatisk helbreder er formodentlig med til at styrke forbønsmødernes forventninger til hans praksis, ligesom udfaldet af andre former for behandling er afhængigt af patientens tillid til behandlerens kompetencer (Kaptchuk 2002).

Forbøn i Mission Danmark foregår altså i en kontekst, som på grund af en lang række sociale og psykologiske mekanismer forstærker individets forventninger til behandlingen i en sådan grad, at det er muligt at opleve spontan helbredelse gennem religiøs praksis. Selvom helbredelsesmirakler umiddelbart virker utrolige i et samfund som det danske, hvor medicin og religion i høj grad er adskilt, viser nye indsigter fra placebo- og perceptionsforskningen alligevel, at vores tro og forventninger faktisk er i stand til at flytte bjerge, når det kommer til sygdomsbehandling – hvad end vi er religiøse eller ej.

Referencer og forslag til videre læsning

Benedetti, Fabrizio (2009) *Placebo Effects: Understanding the mechanisms in health and disease*, New York: Oxford University Press.

Berntsen, Hans (1997) *Et Helt Nyt Liv*, Aalborg SV: Forlaget Berntsen.

Frith, Chris (2007) *Making Up the Mind: How the Brain Creates our Mental World*, Oxford: Blackwell Publishing.

Kaptchuk, Ted J. (2002) "The Placebo Effect in Alternative Medicine: Can the Performance of a Healing Ritual Have Clinical Significance?" *Annals of Internal Medicine*, 136: 817-825.

Kirsch, Irving (2009) *The Emperor's New Drugs: Exploding the Antidepressant Myth*, London: The Bodley Head.

McGuire, Meredith (1977) "Testimony as a Commitment Mechanism in Catholic Pentecostal Prayer Groups" *Journal for the Scientific Study of Religion*, 16(2): 158-168.

Paldam, Ella & Uffe Schjødt (under udarbejdelse) "Miraculous healing effects: The distribution of diseases in 936 cases of healing through intercessory prayer".

Schjødt, Uffe, Ella Paldam, Marc Nicklas Andersen & Armin W. Geertz (under udgivelse) "Den nye interdisciplinære religionspsykologi" in Armin W. Geertz & Tim Jensen (eds.) *Religionsforskningen før og nu II*, København: Gyldendal.

7.3 En kirke eller flere kirker? De ortodokse kirker i Danmark

Af Annika Hvithamar, lektor, Syddansk Universitet

Ortodoks kristendom forbindes ofte med en form for kristendom, som hører hjemme i sydligere eller østligere himmelstrøg end det danske. Men der har været ortodokse kristne i Danmark siden 1800-tallet. Og de vokser i disse år.

Men er der tale om en kirke – den ortodokse kirke, eller er der tale om flere kirker – de ortodokse kirker? På Familiestyrelsens hjemmeside optræder i dag fem ortodokse kirker: To russiske, en serbiske, en makedonske, en rumænsk og den ortodokse kirke i Danmark. Det kan umiddelbart virke modsætningsfyldt. Men svaret ligger dels i den ortodokse kirkes historie og organisationsstruktur og dels i den historiske udvikling i Europa. Hvad en ortodoks kirke er, og hvordan de har udviklet sig i Danmark er derfor temaet for denne artikel.

Den ortodokse kirkes lederskab

Betegnelsen ortodoks (der kan oversættes som 'sand lære') viser den ortodokse kirkes selvforståelse som den oprindelige kirke. De nutidige ortodokse kirker er da også arvtagerne til den oldkirkelige kristendom, som den udviklede sig i Byzans. For da kejser Konstantin i 330 flyttede Romerrigets hovedstad fra Rom til Konstantinopel begyndte samtidig den proces, som førte til, at der udvikledes to kirker: En latinsksproget katolsk kirke med hovedsæde i Rom og en græksproget ortodoks kirke med hovedsæde i Konstantinopel.

Gennem de næste mange århundreder gled de to kirkestrukturer langsomt fra hinanden: Gudstjenesterne fik forskelligt udtryk. Munkevæsenet og præsteembedet udviklede sig i forskellige retninger. Og efterhånden opstod der også uenighed om dogmatikken, mest udtalt i

forhold til trosbekendelsen, hvor ortodokse kristne fastholder, at de tror "på Helligånden, som udgår fra Faderen". Ortodokse kirker anerkender således ikke den såkaldte filioque-tilføjelse ("og Sønnen"), som indgår i den katolske – og senere de protestantiske – kirkers udgave af trosbekendelsen. Den største uoverensstemmelse var, og er, dog stadig i forhold til lederskab. I de ortodokse kirker er der ikke en enkelt leder der har myndighed over alle ortodokse kristne. I stedet er kirkerne opbygget i selvstændige strukturer, patriarkater, som ingen myndighed har over hinanden. Det var denne struktur, som den romerske patriark – paven, udfordrede, idet han krævede lederskab over hele kirken. Et lederskab som, dengang som nu, afvises af den ortodokse kirke.

Den ortodokse kirke og de ortodokse kirker

Denne selvstændige organisationsstruktur er stadig gældende i den ortodokse kirke. Når vi bruger betegnelsen "den ortodokse kirke" handler det om, at kirkerne har nadverfællesskab, fælles dogmer, sammenlignelig liturgi (der kan være regionale udsving) og samme form for organisation. Men der er også muligt at bruge betegnelsen "de ortodokse kirker". For efterhånden som den ortodokse kirke spredte sig over det østlige Europa, betød organisationsformen, at de ortodokse kirker blev knyttet til bestemte geografiske områder. Med tiden kom fx et bulgarsk (927), et serbisk (1346) og et russisk (1589) patriarkat til. Gennem århundrederne fik de enkelte kirker lokale helgener, historiske begivenheder, skikke og sprog flettet ind i kirkens lokale tradition. Denne forbindelse blev opretholdt da flere af de ortodokse stater gennem middelalderen blev underlagt det osmanniske rige, og forstærket, da de østeuropæiske stater genopstod i slutningen af 1800-tallet. Så på samme måde som folkekirken i Danmark ofte ses knyttet til "danskhed" gør det samme sig gældende for forholdet mellem nation og religion i de ortodokse kirker.

Men netop fordi ortodoks kristendom opfattes som "den ortodokse kirke" er de nationale opdelinger en problematik, der ofte diskuteres internt i kirken. For når princippet for en kirke er geografisk er der – principielt – kun én ortodoks kirke i et givent geografisk område. Problemet er, at denne struktur var mere oplagt i en verden, hvor mennesker ikke flyttede sig lige så hurtigt, som de gør i dag. Når man i Danmark (og resten af Europa) i dag har adskillige patriarkater repræsenterede, er det derfor, set med et ortodokst blik – noget rod. Hvordan denne situation er opstået handler meget om den historiske udvikling, som vil blive belyst nedenfor.

De russiske ortodokse kirker i Danmark

Den vigtigste enkeltstående årsag til fordelingen af ortodokse i Danmark er den russiske revolution i 1917. Det er i forbindelse med revolutionen, at der kommer russiske ortodokse immigranter til Danmark. Det er også på grund af revolutionen og det sovjetiske regimes restriktive udrejsepolitik, at der kom så relativt få ortodokse kristne til Danmark i det 20. århundrede. Ligesom det var på grund af revolutionen, at der er flere selvstændige russiske menigheder i Danmark i dag.

For de russiske ortodokse, som flygtede, hørte under patriarkatet i Moskva. Men siden oldkirkelig tid har det været kirkelig lov, at ortodokse, som befandt sig uden for deres lokale patriarkat, blev betjent af det økumeniske patriarkat i Konstantinopel. Alle russiske (eller serbiske, bulgarske, rumænske osv.) ortodokse burde således indordne sig under den konstantinopolitanske patriark.

Det var imidlertid ikke det, som skete. For som nævnt tidligere, er der en tæt tilknytning mellem religion og etnicitet i de ortodokse kirker. De russiske emigranter ønskede fortsat at være en russisk ortodoks kirke. Men på grund af det sovjetiske regimes antireligiøse politik brød de russiske ortodokse emigranter i Europa i 1928 med Moskvapatriarkatet og dannede deres egen selvstændige kirkestruktur "Den russiske ortodokse kirke uden for Rusland" (ROKOR). Det er denne kirkestruktur som den ortodokse Alexander Nevskij kirke i København hører under. I 2007 blev Moskvapatriarkatet og ROKOR genforenede. Men inden da var der opstået en konflikt i Alexander Nevskij-kirkens menighed, hvor en gruppe russiske ortodokse ønskede at blive knyttet direkte til Moskvapatriarkatet. Denne gruppe udgør stadig en selvstændig enhed med egen præst.

I Danmark findes dog også en tredje gruppe, som er af russisk tradition. Denne menighed, Gudsmoders beskyttelse, består primært af etniske danskere. Gruppen har også udspring i Alexander Nevskij-kirken, men i modsætning til de to andre grupper har ønsket i Gudsmoders beskyttelse netop at være den ortodokse kirke i Danmark, altså en dansk ortodoks kirke. Menigheden adskiller sig da også fra de fleste andre ortodokse menigheder her i landet ved at gudstjenestesproget – også til kirkekaften – er dansk. Gudsmoders Beskyttelse er også den eneste af de ortodokse menigheder i Danmark som holder sig til de oldkirkelige kanoniske love og dermed hører under Konstantinopels patriarkat.

I det tyvende århundrede var det dog Alexander Nevskij-kirken, der, som den eneste egentlige ortodokse kirkebygning, dannede ramme om ortodokst liv i dag. De mindre grupper af fx græske og bulgarske ortodokse, kom, og kommer, stadig i denne kirke.

Den serbiske og rumænske kirke

På sin vis trækker den russiske revolution også sit spor henover den serbiske ortodokse kirke i Danmark. For tilstedeværelsen af serbiske ortodokse i Danmark hænger sammen med Sovjetunionens opløsning og den efterfølgende borgerkrig i Eksjugoslavien. Blandt de flygtninge, som kom til Danmark i midt halvfemserne kom også en større gruppe ortodokse fra Serbien. Og ligesom Alexander Nevskij-kirken dannede ramme om de russiske emigranter, ikke blot i forhold til kirkelige handlinger, men også i forhold til udvekslinger fra hjemlandet, muligheden for at møde andre med samme modersmål og et fællesskab, hvor viden om det danske samfund kan læres og deles, har den serbiske menighed dannet ramme om den serbiske migrantgruppe. Som den første ikke-russiske gruppe var de serbiske ortodokse af en størrelse, som gjorde at de dannede en selvstændig menighed, hvor gudstjenesten – og kirkekaffen foregår på serbisk.

I Danmark er dog en tendens til, at de ortodokse immigranter hurtigt assimileres, og i denne proces tilpasser sig den danske måde at bruge kirken på, dvs. primært til større højtider. Den serbiske ortodokse kirke har da også kun en enkelt præst, som, bosat i Malmø, betjener menighederne. Heraf hører den største hjemme i Blågårdskirken i København, mens der er mindre grupper i Odense og Silkeborg, hvor de, i lighed med København, lejer sig ind i folkekirker.

Spørgsmålet er så, om assimileringen vil gå efter samme mønster med den senest tilkommende gruppe af ortodokse kristne – den rumænske ortodokse kirke. Den rumænske ortodokse kirke er vokset kraftigt de seneste år. Hvor Danmarks Statistik i år 2000 registrerede 1934 rumænere (inkl. efterkommere) var gruppen af rumænere pr. 1. januar 2013 vokset til 13.798 personer. Selvom man ikke kan sætte lighedstegn mellem rumænsk etnicitet og et tilhørsforhold til den rumænske ortodokse kirke giver det et fingerpeg om antallet. Som da også understreges af, at den rumænske kirke har seks præster i Danmark og i alt otte menigheder – hvad der gør den til den suverænt største gruppe af ortodokse kristne i Danmark i dag. Spørgsmålet er så om de i de kommende år vil vokse, eller om de rumænske ortodokse vil tilpasse sig det samme mønster som de andre ortodokse kirker.

Men dermed er vi også tilbage ved, om man forstår den ortodokse kirke som en enhed eller som en række kirker. For i løbet af det 20. århundrede er antallet af ortodokse i Vesteuropa vokset markant. For nye og nyere grupper har der været et behov for egentlige migrantmenigheder, hvor nytilkomne kunne møde ligesindede og have kontakt med hjemlandet. Men med tiden er der kommet 2. og 3. generation til, som ikke har det samme tilhørsforhold til oprindelseslandet som immigranterne – foruden konvertitter, der slet ikke har et særligt forhold til fx Rusland eller Rumænien. I den ortodokse verden taler man derfor om behovet for at få skabt et vesteuropæisk patriarkat. Det vil sige en selvstændig struktur, som

også kunne rydde op i det rod, som revolutioner og migrationer har forårsaget i forhold til det ortodokse ideal om én patriark i ét geografisk område.

Spørgsmålet er så hvordan en sådan kirke kan organiseres. Kan patriarken fx være en konvertit? Har det betydning, hvilket land han stammer fra? Og hvilken betydning vil det få, hvis han har et etnisk tilhørsforhold til en af de store ortodokse kirker – vil han kunne fralægge sig sit etniske tilhørsforhold og gå ind på lige fod i menigheder, der er domineret af andre etniciteter? Spørgsmålet om de ortodokse jurisdiktioner er således stadig aktuelt i forhold til ortodoks kristendom i dag. Men sandsynligheden taler for, at vi et godt stykke ind i fremtiden stadig vil have mange og ikke kun en enkelt ortodoks kirke i Danmark.

Litteratur om ortodoks kristendom

Christensen, Karin Vibeke Hyldal 2011. "Begravelse i den russisk-ortodokse kirke" i Gitte Lunding et al (red.): I Dagmars skygge. Ballerup museum & Kulturcentret ASSISTENS: 184-191.

Hvithamar, Annika 2007. "De kristne ortodokse menigheder i Danmark – Tal fra diasporaen" i Margit Warburg og Brian Jacobsen (red.): Tørre tal om Troen. Forlaget Univers: 110-126.

Hvithamar, Annika 2007. "Nu skal vi tilbage til rødderne – konversion til den ortodokse kirke i Danmark" i John Damsager og Mogens Mikkelsen (red.): Dansk konversionsforskning. Forlaget Univers: 152-173.

Hämmerli, Maria 2010. "Orthodox diaspora? A sociological and theological problematisation of a stock phrase". International Journal for the Study of the Christian Church, Vol 10, (2-3): 97-115.

Thorbjørnsrud, Berit 2012. "For at bli lik Gud. Helliggjøring som livsprosjekt i Den ortodokse kirke". Chaos, 58: 83-103.

De ortodokse menigheders hjemmesider

Gudsmoders Beskyttelse: www.ortodoks.dk

Alexander Nevskij kirken (ROKOR) : www.rus-kirke.dk (på dansk og russisk)

Alexander Nevskij-menigheden (Moskvapatriarkatet): <http://www.ortodoxy.dk/> (på russisk)

Den serbiske ortodokse kirke: <http://www.svetigeorgije.dk/index.php/dk/> (hovedsageligt på serbisk)

Den makedonske ortodokse kirke: <http://mpc-kopenhagen.dk/> (på makedonsk)

Den rumænske ortodokse kirke:

De enkelte rumænske menigheder har hver deres hjemmeside. En oversigt kan findes på det skandinaviske stifts hjemmeside: <http://episcopiascandinavia.se/parohii/108-danemarca>
(Hovedsageligt på rumænsk)

7.4 Folkekirken i tal 2012 – Hvad Skjern siger om Folkekirken fremtid

Af Marie Vejrup Nielsen, lektor, Religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Når der skal skrives kirke og kristendomshistorie om perioden hvor 2012 indgår, så vil der utvivlsomt blive skrevet om indførelsen af det nye ritual til vielse af homoseksuelle, som dominerede debatten om Folkekirken i 2012 og i tilknytning hertil spørgsmålet om stigningen i udmeldelser af Folkekirken. Disse emner blev dog suppleret af diskussioner om lukning af kirker i København, lav kirkegang i visse områder, og også enkeltsager som blev taget op i medierne, såsom præsten der spiste en græshoppe og dermed blev baggrund for en kollegas opsigelse i protest. Denne artikel fokuserer på emnet "udmeldelser" og hvilke spørgsmål der rejser sig ud fra de mønstre i udmeldelser fra Folkekirken som vi så i 2012.

Udmeldelserne i 2012

Her i e-årbogen er vi primært fokuserede på tal og hvad der gemmer sig bag tallene, så i det følgende vil emnet være spørgsmålet om hvordan tal om Folkekirken kom i spil i 2012 og i den efterfølgende debat om hvordan man skal forstå 2012-udviklingen. Der vil således ikke være en analyse af processen omkring vedtagelsen af vielse af homoseksuelle inden for Folkekirken som sådan.

Tallene for udvikling i udmeldelser i Folkekirken for 2012 sammenlignet med 2011 ser således ud:

Udmeldelser kvartal/år	2011	2012
1. kvartal	3594	5958
2. kvartal	2938	6348
3. kvartal	2770	4821
4. kvartal	4285	3991
Samlet antal udmeldelser	13.587	21.118

Derudover er det naturligvis også vigtigt at se udvikling i sammenhæng med udviklingen over længere tid, for perspektiver på, hvordan udvikling i medlemstal kan forstås se Peter Lüchaus artikel fra Religion i Danmark 2011. Ligeledes er der andre mønstre i medlemmernes adfærd, der har indflydelse, og også større indflydelse på medlemstallets generelle udvikling, såsom faldende dåbstal. Her særligt interessant i de tilfælde hvor der er tale om forældre, som selv er døbt, men som vælger ikke at få deres børn døbt, da det vil indikere et brud i traditionsmønsteret. Det har også været fremhævet, at selvom stigningen er voldsom i procent i forhold til tidligere år, så er der stadigvæk tale om forholdsvis lave tal i sammenligning med det overordnede medlemstal som i 2012 lå på 4.437.149, svarende til 79,2 % af befolkningen (tal pr. 1. januar 2013). Der er således ikke tale om en stor andel af medlemmer som forlader Folkekirken, hvis man ser på det lange perspektiv og i forhold til medlemsmassen som sådan. Men det ændrer ikke ved at udviklingen i 2012 er speciel, og dermed rejser spørgsmålet om vi ser en ny tendens i den danske sammenhæng, som dels peger på højere udmeldelsestal og dels peger på, at medlemmerne kan motiveres til at melde sig ud på baggrund af eksponering af Folkekirken i medierne. Desuden er der lokale mønstre, som man ikke får frem, hvis man for hurtigt bevæger sig væk fra problemstillingen omkring de høje udmeldelsestal i 2012.

Mønstrene i 2011 og 2012

Hvis vi fokuserer på udviklingen i mellem de to år er der allerede interessante elementer i spil. For det første, at størstedelen af udmeldelser i 2012 ligger i de to første kvartaler (12.306 udmeldelser), og at det 4. kvartal i 2012 således ligger under 4. kvartal i 2011. Dette danner baggrund for de indlæg i reaktionerne på tallene som lægger vægt på opbremsningen i udmeldelser inden for 2012 (se f.eks. folkekirken.dk). Det ser således ud til at mønsteret med de stigende udmeldelser allerede begynder i 4. kvartal 2011 og fortsætter ind i 2012. Før vi har tal fra 2013 kan vi ikke sige om der er tale om en tendens til opbremsning i det hele taget, men inden for 2012 sker der i hvert fald en afmatning i udmeldelser mellem de to første kvartaler og de to sidste. De høje tal i sidste kvartal af 2011 og de to første i 2012 kunne være en indikation på at selve debatten om et ritual til vielse af homoseksuelle har været en større faktor end den endelige politiske beslutning. Det er således fra debattens åbnes i forbindelse med den politiske proces at udmeldelserne også tager til. Hvordan skal man fortolke disse tal?

Hvis man benytter teorier, der ser på religion og medier, så vil en nærliggende forklaringsmodel være at selve debatten i medierne bredt set kan være med til at gøre opmærksom på Folkekirken generelt og gennem eksponeringen af synspunkter inden for Folkekirken bliver mange medlemmer som ikke selv er i kontakt med kirken bragt i kontakt med spørgsmålet om hvad Folkekirken er for en størrelse og hvad den står for gennem medierne. Dette kunne i sig selv være med til at få nogle der i forvejen har en svag tilknytning til Folkekirken til at melde sig ud, uden at det direkte er motiveret af holdninger for og imod spørgsmålet om vielser af homoseksuelle. Derudover har der også været en række indlæg i debatten fra kirkeligt konservative miljøer om at man vil melde sig ud, hvis beslutningen blev truffet, og her kan man eventuelt også se en udvikling, hvor nogle inden lovforslaget er vedtaget, træffer deres valg om at træde ud af Folkekirken. Vi har ikke undersøgelser som dokumenterer den enkeltes motivation ved udmeldelse af Folkekirken, men på baggrund af mønsteret i udmeldelserne vil det være et bud at debatten om vielser af homoseksuelle har haft en effekt, både på dem der har haft stærke holdninger til spørgsmålet for eller imod, og eventuelt en mere generel effekt baseret på selve eksponeringen af Folkekirken og dermed overvejelser om eget medlemskab.

Tallene – helt lokalt

Når man er interesseret i tal og hvad der gemmer sig bag tallene, rejser der sig også et spørgsmål om fordelingen af udmeldelser i Folkekirken geografisk. Hvor er det flest har meldt sig ud og er der lokale udsving som kan være interessante?

Hvis man undersøger hvor mange sogne der har flere end 100 udmeldelser i 2012, så viser det sig at kun 4 sogne ud af Danmarks Statistiks ca. 2400 enheder har så høje tal. Dette i sig selv er en indikation på at udmeldelsesmønsteret ikke i sig selv er en udfordring for langt de fleste sogne. Og ud af de fire er der kun et sogn hvor der er tale om en stor ændring i udmeldelsesmønsteret sammenlignet med 2011, hvor de tre øvrige har forholdsvis høje udmeldelsestal, tæt på tallene fra 2012. Et andet fællestræk for de tre er, at de ligger i store byer (Aarhus og København).

Men det ene sogn, der skiller sig ud, ligger langt fra en storby og har et meget interessant mønster, som kan være med til at belyse, hvad der ligger bag nogle af de mange udmeldelser i Folkekirken i 2012.

Skjern Sogn pr. 1. januar	Medlemsprocent	Fald fra året før i procentpoint
2010	90,66 %	
2011	90,23 %	0,43
2012	89,50 %	0,73
2013	88,00 %	1,50

Skjern Sogn (Vestjylland) har haft 114 udmeldelser i 2012 (mod 20 udmeldelser i 2011), og når man sætter udmeldelserne i forhold til indbyggerantal, ser man ligeledes, at der er tale om en reel stor stigning i antal af udmeldelser. Der er her et klart fald i medlemmer i 2012, både i antal af udmeldelser og i forhold til medlemsprocenten. Over årene accelerer faldet i medlemsprocent fra 0,43 til 1,50. Hvis de 114 udmeldelser i forhold til landsgennemsnittet for udmeldelser i 2012, som lå på 0,3 %, afviger Skjern fra dette ved at have et niveau der er fem gange højere (1,6% af medlemmerne melder sig ud i 2012).

Udover sogne med flere end 100 udmeldelser, tegner der sig også et interessant mønster med klynger af sogne, hvor der er forholdsvis høje udmeldelsestal til sammen, med en 30-40 udmeldelser pr sogn i en 4-5 sogne. Dette kunne indikere interessante lokale udviklinger, som vil kræve nærmere undersøgelser for at finde frem til, hvad der kunne ligge bag, f.eks. dannelsen af nye frimenigheder etc., som eventuelt kunne gøre sig gældende i et område som Skjern, hvor der er flere aktive kirkelige grupper og menigheder inden for og uden for Folkekirken, f.eks. med udvikling af Skjern Valgmenighed til en frimenighed (Skjern Bykirke).

Der er også lokale kontekster, hvor store udsving i udmeldelser peger på lignende tendenser, selvom man ikke når op over de 100. Dette gælder Rønne Sogn, som i 2010 og 2011 hvert år havde 28 udmeldelser, men som i 2012 har 76 udmeldelser. Og også i Rønne kan man se at der har været en debat inden for kirkelige miljøer om, hvordan man skulle reagere på det nye ritual, og udmeldelserne synes at indikerer at nogle af de personer der har givet udtryk for at de vil melde sig ud og danne nye frimenigheder har fulgt op på dette i 2012. Hvis udviklingen i Skjern og Rønne kan knyttes til udmeldelser i det konservative miljø inden for Folkekirken, så peger dette på en interessant udvikling i forhold til Folkekirken overordnet set, nemlig spørgsmålet om hvorvidt den kirkelige rummelighed, som er baseret på inklusionen af både liberale og konservative miljøer, er begyndt at forandre sig. Vil vi fremover se en større tendens i de konservative miljøer til at melde sig ud af Folkekirken og hvor stor en del af disse miljøer drejer det sig om? Det kan denne undersøgelse ikke konkludere på. Men den kan pege på, at man ikke kun bør se på de store byer, som København og Aarhus, når man spørger hvilke lokale kontekster, der kan være toneangivende i udviklingen for Folkekirken fremover. Skjern og Rønne peger måske på andre tendenser i udmeldelserne end dem, man får frem ved at se på centrum af de store byer, og derfor vil det være værd at se nærmere på, hvad der er på spil her. Dette gælder også hvis det skal vise sig at være tilfældet at 2012 er helt specielt år, og udviklingen igen stabiliserer sig i 2013 og frem.

Samtidigt er det nødvendigt at fremhæve, at det kun er få områder, hvor der er så klar en udvikling. Langt de fleste sogne har kun få udmeldelser og et meget lille udsving, hvis overhovedet, mellem 2011 og 2012. Dette understreger en central pointe omkring

udmeldelser af Folkekirken, nemlig at der vil være store lokale udsving i hvor meget det enkelte sogn er påvirket af denne tendens. Dertil kan man tilføje, at også små udmeldelsestal naturligvis kan få store lokale konsekvenser, hvis der er tale om folk der har været bærende kræfter i folkekirkens daglige arbejde. Denne dimension kan naturligvis ikke belyses ud fra tal om udmeldelser. Men tallene kan pege på, hvor der faktisk har været en større udvikling i form af udmeldelser, og dermed på, hvor der er behov for mere detaljerede undersøgelser for at finde frem til hvad der ligger bag mønstrene, hvis man ønsker at se på, hvordan denne udvikling påvirker Folkekirken overordnet set.

7.5 Samtidsreligion i gymnasiet – Erfaringer fra Feltarbejde

Et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Viborg Katedralskole

Af Signe Elise Bro, lektor ved Viborg Katedralskole og formand for Religionslærerforeningen for Gymnasiet og HF.

Med gymnasiereformen i 2005 blev religionsfaget kraftigt udvidet ved ikke 'bare' at forblive et etårigt, obligatorisk fag, men ved også at give eleverne muligheden for at opgradere fra C- til B-niveau, og dermed have religion i to år og væsentligt flere timer. Som vores daværende fagkonsulent ved ministeriet, Jakob Schow-Madsen, pointerede flere gange, så skulle religion B ikke bare være "mere af det samme"; der var mange flere timer andet år, og de skulle bl.a. bruges på teori, metode og feltarbejde. I læreplanen står der bl.a. direkte, at "der skal indgå udadrettede aktiviteter som ekskursion og feltarbejde i undervisningen" og lidt mere vidtløftigt: "[faget] bidrager til at udvikle elevernes studiekompetence ved faglig fordybelse og selvstændig anvendelse af religionsfaglig teori og metode".

Der er dog ingen tvivl om, hvad kernen i faget er, nemlig vægten på arbejdet med tekster (jf. styk 1.1 og 3.1). Det stærke fokus på tekstarbejde er karakteristisk for gymnasieundervisningen i religion (og for den eksamen, der er i faget især på C-niveau), og der har været og er stadig på C-niveau dårligt tid til at lave et egentlig feltarbejde. Mange kirker/moskeer/templer er blevet besøgt, men at klæde eleverne på til selvstændigt at blive sendt i felten for at opleve og på faglig basis arbejde med ritualiagttagelse, interviews m.v., dét har der stort set ikke været tid til, når alle de faglige mål (og dermed krav) var blevet opfyldt.

Men dét skal der altså være tid til på B-niveau. Og det er også, for mig at se, den største gevinst ved valgfaget. For religion er jo ikke bare tekster (primære som sekundære) og det er jo ikke (udelukkende) de tykke opslagsbøger, helligteksterne og de små, farverige pamfletter fra

Jehovas Vidner, der har gjort os til religionslærere – det er jo fordi, religion er noget, der bliver levet ude i 'den virkelige verden' og fordi 'Homo Religiosus' ikke er en analytisk størrelse, men virkelig, levende mennesker af kød og blod, som vi da selvfølgelig skal sende vores elever ud og snakke med og iagttage. Det var målet med projektet at få eleverne i kontakt med levende religion, som den ser ud i Danmark i dag. Samtidigt skal dette mål selvfølgelig nås inden for rammerne af læreplanen og her er der et nyt centralt element: skriftlighed. I forbindelse med forløbet betyder dette, at der skal udarbejdes en projektrapport med efterfølgende mundtlig fremlæggelse. Denne projektrapport udgør halvdelen af eksaminationsgrundlaget (den skal fremlægges og drøftes), og den kan både være udarbejdet på baggrund af et teoretisk emne eller et feltarbejde.

Det er naturligvis det sidste, det skal dreje sig om her, for hvordan klæder man elever i 3.g på til at lave en problemformulering, der kan lede til et interessant og fagligt set solidt feltarbejde, der igen kan lede til en god projektrapport, der i sidste ende kan danne grundlag for en fornuftig fremlæggelse og diskussion til eksamen?

Ekskursion til universitetet

Vi kunne i Religionslærerforeningen for Gymnasiet og HF godt tænke os et formaliseret samarbejde med universiteterne, hvor studerende og/eller ansatte klæder gymnasieeleverne eller HF/VUC-kursisterne på til denne opgave. Derfor har vi kastet os ud i slipstrømmen efter Pluralismeprojektet på Center for Samtidsreligion på Aarhus Universitet i håbet om, at der kunne opstå en trefoldig win-win-win-situation. Universitetets studerende kunne få noget undervisningserfaring og muligheden for at formidle deres viden, vores elever/kursister kunne få lidt luftforandring og høre på en ny lærer, der var klædt solidt på i netop dette emne. Og måske kunne universiteterne også vinde på dette samarbejde både i kraft af rekruttering. Og på lidt kortere sigt kunne de informationer, der kommer ud af de mange feltarbejdsrapporter, måske indrapporteres til forskere, der så kunne bruge resultaterne i et eller andet omfang? (F.eks. kunne et par af mine elever efterfølgende skrive en mail til Lene Kühle og fortælle, hvor moskeen i Viborg ligger, for dén var ikke med i bogen "Moskeer i Danmark").

Dette og intet mindre var målet, da vi søsatte et pilotprojekt, hvor mit B-niveau-hold skulle til Århus for at lære, hvad feltarbejde og videnskabelighed i dén forbindelse er. Vi havde gennem lektor Jørn Borup fået Therese Bache som vores underviser. Therese er studerende på religionsvidenskab og har deltaget i feltarbejde i forbindelse med Pluralismeprojektet, - et kortlægningsprojekt om religion i Aarhus. Det var hendes idé, at dagen både skulle bruges til teoretiske oplæg og til en konkret udarbejdelse af en interviewguide, som eleverne kunne tage med hjem og bruge umiddelbart i det feltarbejde, de skulle lave i ugerne efter. Desuden

sluttede vi dagen af med besøg i frikirken City Kirken i Aarhus, hvor de fik en rundvisning og mulighed for at prøve deres interviewspørgsmål af i praksis.

At være religionsdetektiv

Første del af oplægget handlede om arbejdet som religionsdetektiv. Gymnasieelever er vant til at løse de opgaver, deres lærere stiller dem, men det kan ofte falde dem svært selv at skulle stille opgaverne og finde ud af, hvad der overhovedet er interessant at undersøge.

En god logbog

En god logbog indeholder oplysninger om:

- Hvor og hvornår man har søgt
- Hvad man har fundet
- Hvilke aftaler man har indgået
- Hvilke problemer/succeser man har haft

Hvis man skal lave feltarbejde, er første skridt naturligvis at finde ud af, hvor man kan lave det, altså at finde ud af, hvilke religiøse institutioner, der findes i dette tilfælde i Viborg. De unge menneskers første indskydelse var naturligvis, at man kan gå på nettet: Google, Facebook, Krak, Infomedia, samtidsreligion.au.dk, religion.dk, religionsguiden.dk og

Familiestyrelsens liste over godkendte trossamfund. Men man kan jo også lede ude i 'den virkelige verden', for den bedste kontakt og dermed muligheden for at få et interview, går som regel gennem bekendte (eller nogen, der kender nogen, der kender nogen...). Man kan naturligvis også spørge sig frem, kontakte trossamfund i andre byer eller simpelthen gå på opdagelse på byens opslagstavler for at se, om ikke der skulle være et opslag med kontaktoplysninger, der kunne lede én videre.

Anden del af oplægget handlede om videnskabelighed i arbejdet og helt konkret om, hvorfor det er vigtigt at lave en logbog og hvordan man så også gør det. En god logbog sikrer videnskabeligheden på den måde, at arbejdet bliver efterprøveligt led for led, og selv om der næppe findes en så nidkær censor, at han/hun ville gøre dette, er det vigtigt at lære eleverne/kursisterne denne del af arbejdet – og at logbogen bør vedlægges projektrapporten som et bilag.

Den sidste del af dagen på universitetet blev brugt på at udarbejde en interviewguide, som eleverne skulle følge, når de lavede deres feltarbejde. Det er som bekendt ikke en let opgave at skrue spørgsmål sammen, så de giver mening (vel at mærke den mening, man selv har tænkt sig) for andre mennesker, og samme mening for forskellige mennesker. Men det er en sjov opgave at prøve kræfter med, og derfor blev eleverne først sat til at finde de overordnede

emner, der skulle stilles spørgsmål indenfor, og derefter blev de delt ind i grupper, der fik til opgave at stille 4-5 spørgsmål inden for hver kategori.

På dette hold blev de enige om følgende kategorier:

- Spørgsmål om population og medlemstal
- Spørgsmål til religiøs praksis og symboler
- Spørgsmål til historie
- Forholdet til omverden og mission
- Spørgsmål til gudsforhold, kultur og normer
- Spørgsmål om mødefrekvens og -sted

Som det fremgår, blev det en ret ambitiøs og omfattende interviewguide, og så er det jo som lærer rart at kunne vaske sine hænder og pege på, at de jo selv har valgt det, når de brokker sig over arbejdsmængden.

Ét er teori – noget andet praksis

Dagen på universitetet gik godt, og eleverne fik, helt som jeg havde håbet, blod på tanden og lyst til at komme ud og prøve deres spørgsmål af. Vi havde sat os det nok lidt for ambitiøse mål at kortlægge al religion i Viborg, og første opgave hjemme på skolen var at finde ud af, hvad dét egentlig indbefattede og hvordan man derefter får skabt en kontakt. Therese og jeg havde sat én lektion af til dette arbejde, men det viste sig i praksis, at eleverne ikke var gode nok til at bruge den første del af oplægget om at skabe kontakter og komme i gang, så nogle projekter blev opgivet efter 2-3 resultatløse googlesøgninger. F.eks. kunne de ikke finde nogen viborgensiske asa-troende, hvorfor dét feltarbejde blev droppet – og dét til trods for, at der faktisk sidder én på holdet!

Efter disse begyndervanskeligheder gik det dog fint, og feltarbejdet gik godt – både forstået på den måde, at eleverne synes, det havde været interessant og at de havde lært noget. De skrev efterfølgende en prøve-projektrapport, som både Therese og jeg har læst og kommenteret. Og de har holdt oplæg for hinanden om, hvad de har været ude at finde ud af. Noget af det, jeg bed mest mærke til i deres næsten udelukkende positive evalueringer, var, at de synes, det var interessant, hvordan de samme spørgsmål stillet til forskellige mennesker, kunne lede til så forskellige svar.

Rent pædagogisk tror jeg, det har været en god idé at træne projektrapportskrivningen med eleverne inden den 'rigtige' rapport, de skal have med til eksamen skal skrives. Men vigtigst af alt tror jeg, at feltarbejdet kan 'tænde' nogle elever på et fag, der ellers hovedsageligt er et

lektietungt tekstlæsningsfag. Og at faget kan virke som inspiration til universitetsstudier i religionsvidenskab har konkret vist sig ved at tre fra mit seneste Religion B-hold på 20 elever søgt ind på Religionsvidenskab.

Vores erfaringer med dette projekt viser, at der er meget at hente ved at bruge feltarbejde i en gymnasiekontekst, men samtidigt også, at man som underviser står med en stor opgave, når man skal vejlede og guide eleverne ind i de udfordringer, der ligger i at arbejde med levende religion, som den ser ud i dag. Men vi mener at indsatsen har været det hele værd, og håber at flere vil have mod på at lave sådanne projekter i gymnasieskolen.

Lærerplan og vejledning til religion B:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Fag-paa-valgfag/Religion-valgfag>